

Prihaja leto pomembnih obletnic

Z razširjene seje okrožnega odbora aktivistov OF — »Svet ne pozna vojne, v kateri bi bil boj za narodne pravice tako čist, kot je bil naš osvobodilni boj«

TREBNJE — V restavraciji motela je bila prejšnji četrtek razširjena seja Okrožnega odbora aktivistov OF nekdanjega novomeškega okrožja. Poleg članov odbora je prišlo na srečanje tudi več znanih dolenjskih prvovalcev, nekdanjih partizanskih generalov in uglednih drugih javnih delavcev. Pred delovnim in družabnim delom snidenja je sto zbranih vodilnih članov dolenjske OF z dobrimi novoletnimi željami pozdravil predsednik odbora Bogdan Osolnik. Spomnili so se v zadnjem poldrugem letu umrlih organizatorjev OF, med tem ko je 17 izmed povabljenih aktivistov opravičilo izostanek z zdravstvenimi razlogi.

Po zadnjem zboru, ki je bil 18. maja 1991, je odbor aktivistov OF okrožja Novo mesto težišča dela namenil predvsem štirim osrednjim nalagam. Predsednik Bogdan Osolnik jih je predstavil takole:

- ohranjanju svobodoljubnega, demokratičnega izročila in zgodbinske resnice o NOB v slovenskem narodnem spominu in zlasti med mladino.
- Zbiranje in urejanje dokumentov ter drugih prizadevanj, ki naj bi pomagala opisovalcem in ocenjevalec razdobja NOB dojeti potek in vsebino NOB zlasti na Dolenjskem.
- Zavzemanje za varstvo kulturnih spomenikov iz let NOB.
- Navezovanje in poglabljajanje priateljskih stikov med borci in nekdanjimi aktivisti, obramba njihove časti in človeškega dostenjana ter še posebej skrb za zdravstvene in socialne pravice ter za in cerkev.

Verjetno ni protifašističnega gibanja v Evropi, je med drugim poudaril B. Osolnik, ki bi bilo tako krivčno, sovražno in sramotilno napadano, kot je naše. Vendarski, ki žele zbrisi OF in NOB iz narodovega spomina, med mnogimi nimajo začelenega uspeha.

Zvestoba idejam in interesom slovenskega naroda kaže, da se klub kleveti in zanikanju preteklosti med ljudmi znova vse bolj očitno izraža pozitiven odnos do NOB. Tega ne kažejo le javnomenske raziskave, to potrjuje tudi udeležba na raznih množičnih prizadevanjih. Vse več je tudi politikov, ki so začutili to večinsko razpoloženje ljudstva in javno izražajo spoštujiv odnos do NOB.

Predsednik B. Osolnik je opisal nato različne oblike dejavnosti v organizaciji, ki so preprečile poskuse, da bi nas izrinili iz javnega življenja, s knjižnega trga in obveščanja.

Direktor Bela je odstopil

Zvonko Ivanušič je menil, da bo z odstopom pospešil reševanje podjetja — Končno plače za november

ČRNOVELJ — Na seji upravnega odbora družbe Belt, ki je bil pred dvema tednoma, je Zvonko Ivanušič z željo, da bi se zadeve v podjetju hitreje reševali, odstopil s položaja direktorja Bela. Vendar bo še naprej ostal v vodstveni ekipi.

Kot je povedal Ivanušič, je imel kar nekaj razlogov, da je ponudil odstop. Tako je sklad za razvoj Republike Slovenije zahteval od njega, naj sestavi trdnego vodstveno ekipo. Toda sklad je postavil takšne pogoje, da ni mogel dobiti niti enega strokovnjaka, ki bi bil praviljen sodelovati v ekipi, čeprav se je Ivanušič pogovarjal z nekaj desetimi ljudmi. »Podjetje je v izrednem stanju in zato so potrebeni tudi izredni ukrepi, meni pa je, tako kot tudi direktorjem drugih podjetij, ki so v skladu, le-ta omejil pooblaščila. Zbal sem se, da bi

novo podjetje Belt-livar kmalu doletela enaka usoda kot Belt, zato sem raje odstopil,« pravi Ivanušič.

Upravni odbor je na omenjeni seji sprejel tudi sklep, da v dveh tednih, to-rej do danes, pripelje v Belt krizo ekipo strokovnjakov, ki naj bi v šestih mesecih postavili zdrave temelje za poslovanje Belta. Tokrat bo gotovo moč zbrati dovolj strokovnjakov, saj bodo imeli

• 15. januarja so Beltovi delavci končno dobili plače za lanski novembra. Kako bo z decembrskimi plačami, pa ob izplačilu novembarskih še niso vedeli.

boljše možnosti za delo kot tisti, ki naj bi jih sprva našel Ivanušič. Člana upravnega odbora iz banke pa je zanimalo, zakaj so za hrbotom banke ustavili novo podjetje Belt-livar. Upravni odbor je sklenil, naj banka in sklad za razvoj čim prej uredita medsebojne odnose. Potem pa lahko prišlo tudi do združitve Belta in Belt-livarja. Upravni odbor je tudi sklenil, da bo še enkrat ugotovil, kalikšno je minimalno število zaposlenih v podjetju. 11. januarja so namreč poklicali na delo 420 od okrog 750 delavcev, ki so bili od 18. decembra doma na čakanju. Za toliko ljudi so namreč dobili delo, ki bo tudi plačano. Sicer pa bo novo organizacijo dela in število zaposlenih določila nova vodstvena ekipa.

M. BEZEK-JAKŠE

Končno dokumenti za državno črno gradnjo

Razgrnitev načrta za lokacijo ob meji

OBREŽJE — Ne glede na to, kako je nastal mejni prehod Obrežje in kako je tamkaj država prišla do zemljišč, danes prehod stoji. Žanž je bilo potrebno 5 ha zemljišč, večina je že asfaltiranih in nekaj malega tudi nadkratkih. Trenutno pa nastaja dokument, lokacijski načrt se mu pravi, ki bo posege mlade države spravil v okvire zakona.

Prav val ogorčenja v mariborski javnosti je sprožilo sporočilo ministra za kulturo. V njem piše, da bodo v primeru, če bo Boršnikovo srečanje nadaljevalo z "ekskluzivizmom in diskriminacijom", slovenski gledališčni pač organizirali svoje srečanje kje drugje, "kjer jim bodo okoliščine in splošna klima bolj naklonjene". Mnogi Mariborčani so ta, zadnji stavek dojeli kot žalitev, saj so prepričani, da mesto in njegovi prebivalci že 27 let izjemno gostoljubivo gostijo slovenske gledališčne.

Vso zadevo se sedaj vzel v pretres svet Boršnikovega srečanja, ki ga vodi slovenski veleposlanik na Hrvaškem Matija Malešič. Verjetno pa bo javna razprava postala zanimiva tudi za politične stranke, saj lahko na tem primeru dokažejo, "kako močno jim srce bije" za Maribor...

TOMAŽ KŠELA

Samozavesti in dela nam ne bo zmanjkalo

Stopamo v leto častiljivih in pomembnih obletnic, ki je nadaljeval B. Osolnik in spomnil na sestavo vodstva NOB na Rog, ki je leta 1943 postal sedež upora proti okupatorju. Pred nami so obletnice ustanovitev prvih slovenskih divizij in dveh korpusov, osvoboditev Novega mesta in volitev odpolovancev za Kočevski zbor ter njegova polstoletna jesenska obletnica. Petdeset let poteka tudi od kongresa slovenskih pravnikov v Beli krajini, ki so že takrat poudarili izreden pomen pravice do odcepitve v bodoči državi. V letu 1943 je bil tudi kongres protifašistične zveze slovenskih žena in kongres mladih.

Zgodovinar Zdenko Picej je udeležencem srečanja predstavil lani opravljeno, sicer pa skromna vzdrževalna dela za ohranitev Baze 20. Tam še vedno ni človeka, ki bi bil oskrbnik baze in hkrati vodnik po njej. Čeprav Dolenski muzej vsako leto pripravi načrt nujnih del, ostaja zaradi pomanjkanja denarja (ali pa nerazumevanja, kaj pomeni Kočevski Rog v naši zgodbini) pretežni del teh nalag le na papirju. Opisal je tudi pripravo odloka o poimenovanju približno 20 ulic in cest, trgov, parkov in mostov v Novem mestu.

Evropske standarde za zaščito vojnih veteranov in borcev je predstavil Marjan Osolnik in poudaril pomen članstva slovenske ZB v mednarodnih borčevskih in veteranskih organizacijah odporiških gibanj po svetu. Sodelovanje z njimi je za nas zelo dragoceno, saj v evropskih merilih vrednoti pomen našega boja in sodelovanja v svetovni zvezzi bojevnikov proti fašizmu. Tudi M. Osolnik je tehtno podprt, da je Kočevski zbor temeljni kamen slovenske države. Obletnice osvoboditev koncentričnega taborišča na Rabu, ki je največje slovensko grobišče z več kot 4600 žrtvami fašizma, bo eno izmed spominskih slavij, ki ga moramo dostojo pravljivati.

Na srečanju aktivistov je spregovoril tudi Lado Ambrožič-Novljan, prijavljeni partizanski komandant in znani pisatelj. Predstavil je doslej izdanje štiri knjige Društva piscev zgodovine NOB, ki so za polovico cenejše od podobnih izdaj drugih založb. Poudaril je, da "svet ne pozna vojne, v kateri bi bil boj za narodove pravice tako čist kot je bil naš osvobodilni boj".

Obletnice prvega kongresa slovenskih protifašističnih v Dobrniški leta 1943 se spomnila Dragica Rome in opisala zanimiv načrt, da bi letosne srečanje bilo hkrati snidenje delegatov in tistih slovenskih žena, menedžerk in voditeljev v gospodarstvu ter javnih službah, ki že uresničujejo pomembne vloge v novi državi.

Udeleženci srečanja so toplo pozdravili tudi Cirila Pungartnika, predsednika trebanske občinske skupščine. Razveselil jih je z modrimi in koristnimi razmišljajmi, zgoščeno pa je predstavil tudi razvoj občine v zadnjih treh desetletjih.

TONE GOŠNIK

PREDLOG SPREMENBE STATUTA

KOČEVJE — Predsednik kočevske občinske skupščine dr. Mihail Petrovič je zaradi pogostih neslepčnosti posameznih skupščinskih zborov in nekaj zaporednih neuspehl glasovanj o nezaupnici izvršnemu svetu predlagal, da se spremeni statut občine Kočevje. Spremenili naj bi vse tiste člene, ki se nanašajo na način ugotavljanja sklepnosti, sklicevanje skupnih zasedanj zborov in glasovanje o nezaupnici izvršnemu svetu.

Petrovič predlagal, da na sejah ne bi več ugotavljali sklepnosti po zborih, ampak glede na skupno število vseh delegatov občinske skupščine. Zaradi tega bi se zborov občinske skupščine morale biti skupne predlaga, da bi o vseh vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine razen tistih, o katerih odločajo zbori samostojno, odločali zbori na skupni seji. Potrebo po spremembah obstoječih satutarnih določil pa po Petrovičevem mnenju dokazujejo tudi neuspehl glasovanja o nezaupnici. Zato predlagata uvedbo konstruktivne nezaupnici izvršnemu svetu, kar pomeni, da bi sedanji izvršni svet lahko razšril z izvolitvijo novega.

• Poznam dame, ki se oblačijo na kredit in slačijo za gotovino. (Jurič)

• Umetnost je desna roka narave. (Schiller)

• Človek je laže resnicoluben kot iskren. (Kocbek)

• Resnica ni resnica, temveč le pot do resnice. (Kirkegaard)

naša anketa

Predolgo dogovarjanje

Kar dober mesec po decembrisih volitvah je trajalo, da je Slovenija dobitila predsednika nove slovenske vlade. To je po pričakovanju doseganji premier dr. Janez Drnovšek, vodja LDS, ki so ji volilci namenili največ glasov. Stranke oz poslanci v državnem zboru so mu sicer dali presenetljivo malo glasov, le dva več od potrebnih za izvolitev. Navsezadnje naj bi to ne bilo nič preiranu čudnega, saj dr. Drnovšek v več kot enomesecnih v glavnem tajnih dogovarjanjih ni dal nobene obvezujoče obljube in ni sklenil nikakršne koalicije o sodelovanju strank v vladu in o morebitni razdelitvi ministarskih stolčkov. Dosej so se od vseh sedmih parlamentarnih strank nedovoumo za opozicijo izrekli le Zeleni, ostale stranke pa se pogajajo, postavljajo pogoje, kupčkajo, kaj bi jim bolje, itd., pri čemer jim je porazdelitev glasov volilcev očitno v glavnem bolj kot ne odveč. Kot je videti, se dr. Drnovšek trudi za veliko koalicijo, ki bi v skladu z volilnimi izidi porazdelila odgovornost za nadaljnji slovenski razvoj med največje slovenske stranke, leve, desne in sredinske. Težav pri tem mu ne manjka. Oblast in moč sta očitno izredno vabljivi stvari in tudi stranke ter njihovi liderji, ki sle po obojem javno ne kažejo pretirano, hočajo iztržiti zase čim boljši in slastnejši kos te pogače. Verjetno bo temu primerna tudi kljub drugačnim zagotovilom zadnji hip sestavljenova nova slovenska vlada. Ali bo dobra, pa bomo še videli.

MARINKA VIDMAR, prodajalka v Mercatorju — Kmečki zadrugi v Sevnici: »Zdi se mi, da se tote dogovarjanje sestavljajo nove slovenske vlade predolgo vleče. Upam, da se bo iz vseh teh javnih in zakulisnih dogajanj ter različnih izjav strankarskih veljakov vendarle izčimilo kaj v pred slovenskemu narodu. Upam, da bodo domili trdo vlado, od katere bodo imeli kaj delavci in kmetje in vse bolj obubožano gospodarstvo, sicer bo še gorje.«

DARKA JANEŽIČ, tajnica v Iskri Močronog: »Niti me ne preseneča dolgotrajno usklajevanje o novi vladi republike Slovenije. Volilci smo se očitno odločili za preveč strank. Bolje bi bilo, če bi imeli tri močnejše, saj bi se potem lažje zmenili. Pred volitvami so objavljali nova delovna mesta, zdaj pa vse več ljudi brez dela in nič ne kaže, da bo kaj bolje. Desnica bi moralna v vlado in ne v opozicijo!«

TINE PUNGARČIČ, poslovodja na Petrolovi bencinski črpalki v Brezicah: »Prepričan sem bil, da bo sestavljanje naše vlade mnogo lažje. Ob sedanjih dogajanjih pa sklepam, da imajo nekateri velik interes, da zavirajo dogovarjanja. Moja želja je, da bi uspel sestaviti tako vlado, ki bo lahko delovala čim bolj usklajeno in učinkovito, da bodo čimprej vidni kakšni rezultati.«

ANTON KISILAK, delavec Varnosti v Kočevju: »Z rezultati volitev sem bil zadovoljen, prav tako z izvolitvijo Drnovškega. Oblikovanje vlade pa bi moral biti hitrejše. Gospodarstvo je potrebljeno hitrih rešitev. Vlado je težko oblikovati, a to bi morali tudi resnejše jemati in stare grehe pustiti ob strani. Če hočajo naši ministri primerjati z ministri na Zahodu, naj pogledajo tudi na plače in zaščito delavcev na Zahodu.«

ANICA TOMŠE, delavka v Eurotransu Ribnici: »Preveč je pogovarjanja in dogovarjanja, nič pa se ne naredi. Razumem, da je težko, da smo mlađa država, vendar pa mislim, da bi vse skupaj lahko šlo hitrejše. Z izvolitvijo Drnovške za mandatarja sem bila zadovoljna, mislim pa, da je imel že dovolj časa za dogovore. Poskrbeli naj bi za delavce in njihove plače, za brezposelne in mladino. To bi moralo biti skupno vsem.«

JOŽICA MIKETIĆ-VIPAVEC, vodja splošno-kadrovske službe v črnomajskem Beltu: »Pogovori o vladi se predolgo vlečijo in to najbolj občutimo v gospodarstvu. Belt je prešel v last skladu za razvoj, ki ga je ustavila republika, in čakamo, kaj bo vlada naredila z nami. Čeprav v tovarni še vedno zaupamo v novo državo, se bojim, da bo to zaupanje počasi začelo pojemati in da se bodo pojivali odpori do vlade, predno bo sestavljen.«

MARKO PLUT, izmenovodja v metliški prodajalni Gala: »Nekoliko dolgo se že dogovarjajo o vladi, marsikatera stvar, ki je odvisna od odločitve vlade, pa stoji na mestu. To je slab in s tem prebivalci Slovenije nismo zadovoljni, toliko bolj, ker morajo davkoplačevalci financirati ljubljanske gospode, ki od sebe ne dajo kaj prida. Kdo je krv, da so v našem glavnem mestu tako počasni, pa najbolje vedo v Ljubljani.«

TATJANA LEKŠE, zaposlena v Cvetlični Lili je Leskovec pri Krškem: »Zdi se mi, da gre država čedalje bolj v krizo. Za volilce ni dobro, če stranke delajo težave pri sestavi vlade, ker druga druge ne marajo. Ljudje so na volitvah volili določeno stranko, ki naj bi pomagala državi iz krize.

Kmetje ponovno brezpravna raja?

Boje se, da bodo ob denacionalizaciji znova ogoljufani — Ne nameravajo doplavati za vrnjeno zemljo, ki so jo desetletja izkorisčali drugi

DRAGATUŠ, MIHELJA VAS — Prebivalci Črnomajske občine, ki jih je prizadela nacionalizacija, menijo, da vračanje imetja poteka prepočasi. Zaradi tega, a tudi zato, ker se boje, da ne bi bili ob denacionalizaciji znova ogoljufani, je podružnica Slovenske ljudske stranke pripravila minuli konec tedna v Dragatušu in Mihelji vasi o tem javni tribuni. Na njih so se zbrali predvsem ljudje, ki so bili ob zemlji zaradi arondacije, ko sta nastali zadružni posesti pri Dragatušu in na Lokvah.

Z dragatuškega konca je prišlo okrog 40 zahtevkov za denacionalizacijo, kar je tretjina vseh zahtevkov v občini. Vsa arondirana zemljišča so že ocenjena, vendar kmetijska zadružna ni dala niti enega pozitivnega mnenja, zato ni moč skleniti sporazuma o vrtnitvi. Kot je povedal predsednik občinske komisije za denacionalizacijo Martin Vrščaj, je vrednost nekaterih zemljišč tudi za 50.000 DEM večja, kot je bila ob arondaciji.

Iz KZ so pojasnili, da so od 30 do 40 vlog, kolikor jih je prišlo na njihov način, za tri dali vmesno mnenje. Pri ostalih zemljiščih se držijo zakona, ki pravi, naj ne bi vracali arondirane zemlje, kje je kompleks. Takšen sklep je sprejel tudi upravni odbor zadruge, a ga lahko razveljavlja, ali pa to storiti občni zbor. Če pa bodo zaradi vračanja zemlje morali ukiniti zadružni posesti, bodo tamkajšnji delavci ob delo. Vendari so Dragatušci menili, naj zadružni hlevi ostanejo,

le zemljo naj vrnejo tistim, ki jo potrebujejo.

S strani kmetov je na KZ letelo precej očitkov. Nikakor se niso strinjali, da

je. Pa tudi plačati je ne misljijo, saj jo je dolga desetletja izkorisčal nekdo drug. Sploh pa se jih ne zdi prav, da bi bila do plačila za melioracije na teh zemljiščih upravičena zadružna, saj za te posege ni šel denar iz njene blagajne. Slišati je bilo tudi, da denar za melioracije ni bil porabljeno smotno, a tudi sedaj KZ ne obdeluje vse »svoje« zemlje. Nekaj jih daje v najem, del je celo zarašča grmovje. Med prizadetimi je bilo čutiti tudi bojan, da bodo znova postali brezpravna raja, kot so bili ob denacionalizaciji. Tako so jim zemljo na hitro vzeli, odločbe pa so dobili šele nekaj let. Zato ni čudno, da je bilo med njimi slišati tudi negodovanje, češ zemljo si bome vzel nazaj tako, kot so nam jo pred desetletji pobrali, če bodo odgovorni z vračanjem predolgo mečkali.

M. BEZEK-JAKŠE

VSAKA ROŽA ZAHTEVA SVOJE
— Največja težava proizvodnje cvetja in lončnic na Čatežu je v množici različnih kultur. »V enem samem rastlinjaku je včasih tudi po 16 različnih sort. Vsaka od njih zahteva svojo tehnologijo, drugačne pogoje za rast in drugačno zaščito pred boleznicami,« pravi vodja proizvodnje v podjetju Agrariacetve Andreja Kos. Pri svojem delu pogreša tudi sodoben laboratorij, kakršnega so načrtovali ravno pri njih, a je padel v vodo zaradi balkanske krize. (Foto: B. D.-G.)

O NOVOSTIH V SADJARSTVU

METLIKA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi sadjarje in ljubitelje sadjarstva na predavanje dipl. inž. Franca Kotarja o novostih v sadjarstvu. Predavanje bo v sredo, 27. januarja, ob 18. uri v metliški Vinski kleti.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Pomlad se nezadržno približuje. V pondeljek so že ponujali prve šopke teloha in regat. Merica z nekaj zelenimi listki je veljala kar 100 tolarjev. Ostale cene: kisla repa 120 tolarjev, fižol 250, ajaca od 15 do 17, zavitek domačih rezancev 120, kilogram domače kokoši 500, krvavice 400, domače klobaze 1000, slivovka 400, mešano žganje 350, smetana 400 (lonček), sirček 300, zavitek šel za koline 100, rozine 280, banane 100, jabolka 50, teloh 100, ovčirki 400, orchi 660, 5 kg rozin 1050, pistacija 450, sladka paprika (četrkilogramska) 95, mak 400, med 300, propolis 150, hren 300, korenje 60 in petersilji 360 tolarjev. V stojnici Sadja in zelenjave so bile cene za mandarine 129, radič 252, solato 252, brščni ohrov 339, cvetača 269, kivi 139, pomaranče 88, banane 100, beli in pisani fižol 178 tolarjev. Pri Ščedriniju so banane po 100, jabolka po 80, mandarine 120, ohrov 200, solata 120, kivi 150, čebula 60, česen 300, ajaca 14, sokovi 100, por 200, pomaranče po 80 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 364 do tri mesece starih in 38 starejših prašičev. Prvih so prodali 255 po 300 do 330, drugih pa 27 po 200 do 250 tolarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Al' bo seme kal pognalo?

Pol zime je resda že mimo in danes je sv. Neža, svojevrstna glasnica zmage svetlobe nad temo, ki poveča zalogo domačih jajc, vendar je ta čas le še prezgodaj opozarjati na spomladansko setev. Nič prezgodaj pa ni poskrbeti za kar najboljše seme, brez katerega v kmetijstvu ni uspeha, v zelenjadarstvu pa še zlasti ne.

Odkar je podjetni slovenski semenar Sever v začetku tega stoletja iznašel malo semensko papirnato vrečko, v kateri je ravno prav semen za srednje veliko vrtno gredico, vrtičkar z odmerki nima več težav in ne more narediti večjih napak pri setvi. Vseeno pa je dobro kaj več vedeti o semenih, predvsem o njihovi kalivosti, številu semen in seveda sorti. Odkar pakirajo semenje v alufolije, pri čemer prednjačijo Italijani, se je uporabnost semena še povečala, saj v taki foliji ostaja seme dlje kalivo kot v običajnih papirnatih ali PVC vrečkah. Seme kumar, buč, redkvice, graha, řizola in řepnica zdrži do 5, 6 ali celo 7 let. Mnogo kraješč kalivost ima seme koruze, korenja, drobnjaka ipd., ki že po dveh letih ni več uporabno. Pri nakupu je potrebno vsekakor vedeti, kako je s tem, da ne bomo doživeli razočaranja takrat, ko bo za ponovno setev že prezpozo.

Predvsem tisti zelenjadarji, ki se v večjem obsegu ukvarjajo s to kmetijsko dejavnostjo, morajo za svoje kulture poznati približno število semen v enem gramu, ker je le tako mogoče s posebno formulo izračunati natančno potreben količino semena za setev. Kako ogromne razlike so med posameznimi vrstami, pove podatek, da ima fižol prekler v enem gramu le dvoje zrn, ali pa še manj, glavnata solata 1.200, zelena pa celo 3.000. Kaj bi metali preč drogoceno seme ali imeli preslegaste nasade, če lahko ugotovimo natančno potreben količino semena.

Pri nakupu je treba upoštevati tudi, v kakšni obliki je pripravljeno seme. Največkrat gre za navadno sortno seme, sodobnejše zelenjadarstvo in vrtičkarstvo pa vse bolj uporablja tudi hibridno seme, ki omogoča bolj enakomerne in bogatejše pridelke, pilirano seme, ki ima običajna zrna, tako da so enako debela, ter kalibrirana semena, ki so vsa enako velika in za strojno setev zato še posebej uporabna. Na ta in druge načine izboljšana semenska zrna imajo običajno tudi odlično kalivost in se večji izdatek zanje ponavadi zelo izplača.

Inž. M. L.

POMEMBNO ZA BELOKRAJSKE VINOGRADNIKE

Društvo belokrajskih vinoigradnikov vabi vse člane na redne letne zbrane, ki bodo v petek, 29. januarja, ob 17. uri v Zadružnem domu v Dragatušu; v soboto, 30. januarja, ob 9. uri v Gasilskem domu v Črnomlju in ob 15. uri v metliški Vinski kleti. Na zborih bo predaval o vinogradništvu inž. Alojz Pirc iz Krškega. V nedeljo, 31. januarja, bo ob 9.30 zbor v prostvenem domu v Semiču, kjer bo o zaščiti in negi vinograda predaval profesor Zora Koruza iz Biotehniške fakultete v Ljubljani. Na zborih bodo pobirali tudi letno članarino v višini 200 tolarjev.

Podružnica Črnomelj obvešča vse člane, da je pričel z rednim delom društveni laboratorij za analizo vin na Prešernovi 8a (Čardak) v Črnomlju, pri Tonetu Fleku. Sprejem vzorcev za analizo je vsak torek od 14. do 18. ure.

le. Pa tudi plačati je ne misljijo, saj jo je dolga desetletja izkorisčal nekdo drug. Sploh pa se jih ne zdi prav, da bi bila do plačila za melioracije na teh zemljiščih upravičena zadružna, saj za te posege ni šel denar iz njene blagajne. Slišati je bilo tudi, da denar za melioracije ni bil porabljeno smotno, a tudi sedaj KZ ne obdeluje vse »svoje« zemlje. Nekaj jih daje v najem, del je celo zarašča grmovje. Med prizadetimi je bilo čutiti tudi bojan, da bodo znova postali brezpravna raja, kot so bili ob denacionalizaciji. Tako so jim zemljo na hitro vzeli, odločbe pa so dobili šele nekaj let. Zato ni čudno, da je bilo med njimi slišati tudi negodovanje, češ zemljo si bome vzel nazaj tako, kot so nam jo pred desetletji pobrali, če bodo odgovorni z vračanjem predolgo mečkali.

M. BEZEK-JAKŠE

VSAKA ROŽA ZAHTEVA SVOJE
— Največja težava proizvodnje cvetja in lončnic na Čatežu je v množici različnih kultur. »V enem samem rastlinjaku je včasih tudi po 16 različnih sort. Vsaka od njih zahteva svojo tehnologijo, drugačne pogoje za rast in drugačno zaščito pred boleznicami,« pravi vodja proizvodnje v podjetju Agrariacetve Andreja Kos. Pri svojem delu pogreša tudi sodoben laboratorij, kakršnega so načrtovali ravno pri njih, a je padel v vodo zaradi balkanske krize. (Foto: B. D.-G.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Zakaj je tako nujen poostren nadzor nad vinom

Kaj kažejo analize

Bilo bi krivčno ocenjevati kakovost točenih vin v slovenskih goštinstvih le na podlagi prikazanega, vendar je slika zelo reprezentativna. Zato bo kontrola pogostejša, država pa mora dati podlago za proznejši pristop tudi državne kontrole.

Vina so bila organoleptično ocenjena in izločena zaradi najpogostejših napak in bolezni: oksidativnosti, cika, mlečnega cika, miševine, plesnivosti itn., kar kaže nepoznavanje enologije, slabov ravnjanje v vinom in slabe kletarske razmere pri gostinčih.

Poleg organoleptične oz. komisjske ocenjevanje kakovosti vin so bile izdelane tudi kemične analize, ko se posamezne vsebnosti niso ujemale z vrednostmi analiznih izvidov, ki so jih gostinci predložili inšpektorjem. Lastniki gostinskih lokalov so pogosto izgovarjajo, da so krivi proizvajalcii vina, od katerih so ga kupili. To seveda ne more držati, kajti spričevalo, ki ga je izdalena ena od navedenih institucij, se nanaša na natanko določeno vino, ki je bilo izkleteno zaradi prodaje. Praksa pa kaže, da izjemne potrebujejo pravila. Kemične analize torej kažejo, da analizni izvidi, s katerimi so se nekateri gostinci izkazali pred inšpektorji,

ne odgovarjajo resnični kakovosti trenutno točenega vina. Morda se z določenim laboratorijskim izvidom prodaja celo neko drugo (podobno!) vino.

Izvedena akcija je pokazala stanje in tudi kako malo poznajo kletarjenje predvsem gostinci, pa tudi proizvajalci vina, ki ni dovolj stabilizirano že v proizvodnji kleti. Zato bi bil nasvet pooblaščenih organizacij, da analizno izvidu o stabilizacijskih ukrepih (zvepljanje in drugi ukrepi) nadvse dobrodošel, če že ne obvezen.

Ob navedenem primeru lahko sklepamo, da je kontrola izvajanja obstoječih predpisov preslabotna, česar pa ne moremo prisipati le kemički inšpekciji, ki v mejah materialnih in organizacijskih možnosti ter pomanjkljivo zakonodaje poskuša storiti vse, da vino na svoji pestri poti do porabnika ne bi izgubljalo kakovost, stroka pa svojega ugleda, ki si ga je ustvarila pri posameznih detajlih. Zato je nujen poostren nadzor ne le s takimi akcijami, temveč kot stalno spremljanje vina od proizvodnje, predelave in trgovine (notranje in zunanje) do končnega porabnika.

Ker je letošnji letnik zaradi visoke vsebnosti sladkorja in nizkih kislin občutljivejši (dojemljivejši) za napake in kvarjenje vina, se bo tako pojavljalo že v predelovalni kleti. Zato menim, da ni odveč opozorilo, predvsem predelovalcem vina, naj bodo nanj bolj pozorni in v tesnejši povezavi z laboratorij v zadružnih kleteh. Sicer pa so na to že in še bodo opozorili vinarji - specialisti.

(Nadaljevanje sledi)
mag. JOŽE SAVOR

Zdaj spet rezano cvetje s Čateža

Agrariacetve poleg lončnic spet vrgaja nageljne, vrtnice in gerbere — Bodo uspeli pogovori s tujci? — Strah pred konkurenco s črnega trga

ČATEŽ OB SAVI — Podjetje Agrariacetve s Čateža je lani doživelje 30-letnico, vendar ne tudi praznovalo. Z razpadom jugoslovenskega tržišča je izgubilo polovico kupcev, poleg tega pa še kooperativno proizvodnjo v Makedoniji, ogromno nikoli izterjanih terjatev ter nekaj skladnišč in stanovanj. Potem ko so preboleli za okrog milijon mark neposredne škode, so morali domačo proizvodnjo temeljito spremeniti.

Čateška vrtnarstva je bila usmerjena v pridelavo lončnic. Bila je eden večjih pridelovalcev v Jugoslaviji, vsekakor pa prevelik za slovenski trg. Zato so morali pridelavo nemudoma zmanjšati, hkrati pa povečati ali tudi na novo uvesti rezano cvetje. Spet so zasadili pol hektarja nageljnega, se prvič začeli ukvarjati z vrgajo gerber in zasadili še 0,5 ha novih sort vrtic.

Ponovno so se začeli dogovarjati s tujimi partnerji, saj bi radi vsaj del pri-

poceniti proizvodnjo. Prvi pogovori s tujci kažejo upanje, da bodo morda za točno določenega kupca vzgajali le dočeno fazo rastlin.

Sicer pa so v podjetju Agrariacetve obdržali obseg proizvodnje, čeprav so v zadnjih štirih letih z upokojitvami, omejvalno zaposlitveno politiko in izgubo 25 predstavnikov na jugu zmanjšali število zaposlenih za 75. Skoraj istočasno so povečali proizvodne površine za 1 ha, tako da zdaj obdelujejo skupno 6 ha na zastekljenih površin. Še vedno računajo na vrtino pri Mostecu, kjer bodo, ko bo kapital, postavili nove rastlinjake. Obnova je zelo draga, saj kvadratni meter

rastlinjaka, brez cene zemljišča, stane 100 do 120 nemških mark. Zaradi tega še vedno skrbno vzdržujejo in uporabljajo tudi prve, zdaj že 30 let stare rastlinjake.

B. DUŠIČ-GORNIK

NAČRTI S CVIČKOM

KOSTANJEVICA - Celotno dejavnost v zvezi s pridelavo cvička bo potrebovalo bolj kot doslej zakonsko urediti in podpreti. Tudi na ta način bi pripomogli k temu, da bi cviček med vini dobil место in ugled, ki mu pripadata. Za boljši status tega znanega vina se je med drugim zavzel dipl. ing. Jože Simončič, ki je na nedavnem srečanju sommelierjev v Kostanjevici predstavljal načrte glede pridelave cvička na Dolenskem. Simončič je vodja ekonomije v kartuziji Pleterje.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Čas za brstični ohrov

>Uskladitev< cen v vrtcih

Občinska vlada odklonila podražitev novomeških vrtcev za 12 odst. s 1. decembrom

NOVO MESTO — Vzgojno-varstvena organizacija Novo mesto, ki v 17 vrtcih skrbti za varstvo in vzgojo okrog 2.600 predšolskih otrok, je že v začetku decembra lani prosila občinski izvršni svet za 12-odstotno podražitev cen s 1. decembrom. Vlada je vlogo obravnavala še prejšnji teden, odobrila pa 4-odstotno »uskladitev ekonomskih cene vzgojno-varstvenih storitev z rastjo drobnoprodajnih cen« s 1. januarjem 1993.

Že v prvem delu lanskega leta je imela organizacija za dobre 7 milijonov tolarjev izgube. Če bi jima uspelo z decembrom že petič lani podražiti cene, bi leta 1992 predvsioma zaključili z 9,58 milijona tolarjev izgube, tako pa naj bi je bilo za okrog 11 milijonov. Pri tem naj povemo, da so bile plače — zanje gre sicer skoraj tri četrtine prihodka — v VVO za oktober skoraj za četrino pod povprečjem negospodarstva novomeške občine.

Vlada ugotovila, da višino teh stroškov določa kolektivna pogoda, zato nanje ni mogoče vplivati s politiko cen. Meni, da bi lahko poslušali le vprašanje racionalne zaporednosti, vendar pa je lanska analiza

Z. L.-D.

Nova pomoč iz Langenhagna

Tokrat za Rdeči križ in frančiškansko Karitas

NOVO MESTO — Na sedmi seji se je 15. januarja sestal odbor za mednarodno sodelovanje novomeške občinske skupščine. Sejo so priceli s prijetnim opravilom, z izročitvijo 4.410 mark pomoči, zbrane v zadnjem času v partnerskem mestu Langenhagen, občinski organizaciji Rdečega križa in frančiškanski Karitas.

Konec decembra 1992 je Novo mesto obiskal direktor langenhagenške

PRIJATELJI POMAGAJO — V imenu občinske organizacije Rdečega križa Novo mesto je 2.210 mark pomoči v petek iz rok predsednika novomeške občinske skupščine Marjana Dvornika prevzela Darja Horvat (na sliki). 2.200 mark za frančiškansko Karitas je sprejel p. Peter Lavrih. Doslej so v Langenhagnu zbrali že skoraj 46.000 mark pomoči.

glasbene šole Horst Baecker in s seboj prinesel 4.410 mark pomoči, ki so jih zbrali v glasbeni šoli, v Brinker Schule in zasebni darovalci. Odbor za mednarodno sodelovanje se je odločil polovico tege denarja tokrat datati občinskemu odboru Rdečega križa, polovico pa frančiškanski Karitas. Denar sta prevzela predstavniki obeh organizacij, Darja Horvat in p. Peter Lavrih. V Langenhagnu so za odpravo posledic junijске vojne pri nas, potem pa za pomoč beguncem zbrali doležljive skoraj 46.000 mark. Pomoč zbrajo še naprej. Darja Horvat pa je na seji povedala, da poteka pogovori med Rdečim križem in predstavniki države Belgije o tem, da bi Belgija prevzela skrb za begunski center v Bršljinu.

Odbor je podrobno obravnaval tudi program dela za letošnje leto. Ta obsega vrsto že utecenih in tudi novih oblik sodelovanja novomeške občine na kulturnem, športnem, socialnem, gospodarskem in političnem področju, predvsem z Langenhagnom in katalonskim mestom Villafranca. Letos naj bi se to sodelovanje razširilo še na mesto Yixing v kitajski provinci Nanking pa morda še na kakšno drugo, saj je navsezadnjie Novo mesto eno od petih evropskih mest, ki sodeluje v programu Evropske skupnosti Uvertura.

- V postsocializmu se bomo spominjali socializma kot "dobrih, starih" časov. (Petan)
- Narodi se sovražijo, ker se ne poznajo. (Kreža)

GLASBENO SREČANJE ZBOROV

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V spodnjem restavraciji Zdravilišča Šmarješke Toplice bo v soboto, 30. januarja, ob 20. uri glasbeno srečanje zborov Fran Venturini iz Domu pri Trstu, ki ga vodi Ivan Tavčar, in rudarskega pevskega zborja Loški glas, ki ga dirigira Igor Beberman. Glasbeni večer bo povezoval operni pevec Ladko Korošec. Vabljeni!

MANJKA STANOVANJ

NOVO MESTO — V novomeških občinih se v zadnjem času povečuje število nerešenih stanovanjskih problemov, posebej ljudi, ki so zaradi odpovedi lastnikov, neurejenih družinskih razmer in podobnega celo brez stanovanj. Čeprav še ni bil objavljen razpis za dodelitev socialnih stanovanj, ima občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora že evidentiranih 86 prošenj za socialno stanovanje in 84 prošenj za dodelitev neprofitnega stanovanja. Ocenjujejo, da bo po objavi razpisa prisilcev za stanovanja, posebno socialna, vsaj še enkrat toliko. Za vsaj začasno omilitev stiske prisilcev, ki so brez stanovanja, so v sekretariatu preverili možnosti začasne nastanitve. Teh je bolj malo. Za 1.100 tolarjev dnevno je možno najeti dvoposteljno garnijero v Pionirjevem samkemu domu, potem pa se seznam skoraj že konča. V Domu za učence sicer imajo triposteljne sobe, ki pa so trenutno vse zasedene.

Od najdražjega citroena do škode

Novotehna že 30 let prodaja tudi automobile — Letos okoli 800, od tega pol Citroenovih — Skrajšati dobavne roke — Kmalu tudi japonski avtomobili

NOVO MESTO — Novotehna Novotehna je začela prodajati automobile že pred 30 leti. Taktat je bila ta trgovska hiša ne samo prva v Novem mestu, ki je prodajala tudi automobile, ampak prva na Dolinskem, v Beli krajini in Posavju sploh. Dolgo časa, do leta 1991, so prodajali izključno automobile iz programa kragujevške Zastave, po osamosvojitvi Slovenije pa so to sodelovanje povsem prekinili in se usmerili na druge partnerje ter tako močno razširili in popestili svojo avtomobilsko ponudbo. V okviru Novotehne se s prodajo avtomobilov ukvarja njihov profitni center Avtomobili.

»Z sedaj obsegata naša ponudba automobile iz programa Cimos Citroen, VW-Audi, Škoda, italijanski Fiat, Hyundai in Lada,« je povedal direktor profitnega centra inž. Stane Romih. Sicer pa je v okviru profitnega centra Avtomobili več prodajno-servisnih centrov, kjer automobile prodajajo, imajo pooblaščene servise in prodajajo rezervne dele. Tako je v novomeškem prodajno-servisnem centru moč kupiti in servisirati automobile iz programa Citroen, Škoda, Fiat, Hyundai, Lada; metliški center pa pooblaščen za prodajo automobile VW-Audi, prodajajo pa tudi škoda in hyundai; v Trebnjem so pooblaščeni za škode, prodajajo pa še citroene in fiate; v Avtomobilskem salonu v Krškem pa je moč kupiti citroene in hyundai.

Lansko leto je Novotehna profitni center Avtomobili uspešno zaključil, za letos pa načrtujejo, da bodo prodali okoli 800 avtomobilov, od tega polov-

Stane Romih

rabiljenih vozil, tudi tako, da rabljen avto vračujemo v ceno. Od konca leta smo uvedli tudi tako imenovan zakup vozil oz. leasing, kar je ugodno zlasti za obrtnike in podjetnike,« je načrtaval Romih. S SKB banko pa imajo dogovor o kreditiranju za napredovanje vozil iz njihovega programa.

Pri vseh teh programih skuša Novotehna sodelovati ne samo kot prodajalec automobilev, ampak tudi kot dobitnejši izdelkov oz. repromateriale, kar jim seveda omogoča njihova trgovska dejavnost. Medtem ko pri drugih avtomobilih nimajo težav z dobavnimi roki, se malo zatika pri Cimosu. Cimosov dobavni rok je 3 meseca, pa še vedno na automobile čaka kakšnih 20 kupcev, pri katerih so prekoračili tudi ta že takoj dolgi rok. »Naredili bomo vse, da bomo imeli čim več avtomobilov na zalogi, saj je to eden bistvenih elementov kvalitetne ponudbe, ki je pri današnji hudi konkurenčni odločujoča,« obljublja Romih.

Svoje poslovno delovanje ta profitni center širi še na program goriv in maziv ter plina. Avtomobilsko ponudbo pa bodo še razširili, dogovarjajo se za zastopstvo znane japonske avtomobilskih firm.

A. BARTELJ

Državna pomoč za četrt projektov

Od 44 projektov za državna sredstva za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij jih je lani uspelo le 10 — Letos selekcija že v občini?

NOVO MESTO — V novomeških občinah so bila za demografsko ogrožena območja opredeljena Suha krajina in predeli pod Gorjanci. Na natečaj za sredstva, ki jih država Slovenija namenja za spodbujanje razvoja takšnih območij, so iz novomeške občine lani prijavili 44 investicijskih programov. V republiški konkurenčni je uspelo pridobiti ugodenejši razvojni denar le desetim.

Potrebe so velikanske in skupna vrednost novomeških predračunska vrednost novomeških

demografsko ogroženih območij, je znašala dobrih 724 milijonov tolarjev. Država naj bi za njihovo izpeljavo pričaknila 252,5 milijona tolarjev oz. 35 odst. predračunske vrednosti. Dejansko je iz Ljubljane kapnilo le dobrih 30 milijonov tolarjev, kar je komaj 12 odst. vsote, za katere je prosila novomeška občina.

Za republiški razvojni denar je konkuriralo 16 kmetijskih programov, od tega polovica iz osnovne dejavnosti, polovica pa za dopolnilno kmetijsko dejavnost. Uspeli so dva osnovna in trije dopolnilni programi. Ljubljana se jih je odločila podpreti s 3,15 milijonoma tolarjev, kar je 14 odst. celotne vsote, za katere so konkurirali kmetijski programi. Za denar za razvoj dejavnosti na demografsko ogroženem območju je prosilo tudi šest obrtnikov. Republiški denar je dobil le eden, in sicer 2,5 milijona tolarjev. Gre za dobrih 8 odst. vsote, za katere so prosili obrtniki. Za sofinancirani republiški razvojni denar je prosilo še pet podjetij, tri zasebna in dve družbeni. Uspelo je le enemu zasebniku, ki so mu odobrili poldružni milijon tolarjev.

Za sofinanciranje gradnje objektov lokalne infrastrukture je občina kandidirala s 17 projektov, od tega z 9 cestnimi, dvema telefonskima, 4 vodovodnimi, enim kanalizacijskim in enim elektro. Država je odobrila svojo pomoč le za tri projekte: 13,7 milijona tolarjev za gradnjo vodovoda na Lazah, 5,6 milijona za razširitev telefonskih zmogljivosti v Suhem krajini in 3,67 milijona za rekonstrukcijo ceste na Igleniku. Gre za 5 odst. denarja, ki ga je občina želela dobiti za sofinanciranje gradnje lokalne infrastrukture. To so tudi edina nepovratna sredstva, medtem ko so ostalo ugodnejša posojila.

S sredstvi občinskega sklada za razvoj občin in podjetništva pa je bilo z demografsko ogroženih območij lani finančiranih vseh šest projektov, ki so jih obrtniki in podjetniki na razpis. Namenili so jih za 8,3 milijona dolgoročnih posojil, za tri projekte pa je bilo pridobljenih še dodatnih 8 milijonov bančnih posojil, pri katerih je občinski razvojni sklad prispeval denar za znižanje obrestne mere. Vsega skupaj je bilo lani za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v novomeških občinah dodeljenih 46,5 milijona tolarjev, kar je bilo le slabih 6 odst. predračunske vrednosti vseh predloženih investicijskih projektov.

• Nekaj denarja za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij bo na voljo tudi letos. Natečaj naj bi bil objavljen, ko bo državni proračun znan vsaj v glavnih obrisih, pravila za dodeljevanje sredstev pa naj bi bila enaka kot doslej. Prvo selekcijo med projekti naj bi poslej naredila že občina, medtem ko si je Ljubljana prihranila končno odločitev o dodeljevanju tega denarja. V Novem mestu menijo, da bi bilo primernejše, da bi povečali občinske proračune za vsoto spodbud za razvoj demografsko ogroženih območij, ki naj bi bil načrtovan na občinski ali regionalni ravni. Nadzor nad temi viri bi se vedno lahko imela država.

sko ogroženih območij v novomeških občinah dodeljenih 46,5 milijona tolarjev, kar je bilo le slabih 6 odst. predračunske vrednosti vseh predloženih investicijskih projektov.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

PRVA ZASEBNA FIZIOTERAPEVTA — Tatjana Sodič in Franc Gruber iz Stare vasi pri Šentjerneju bosta prva zasebna fizioterapevta na Dolenjskem. Če bo šlo vse po sreči in ne bo predvidenih težav v dogovarjanju z zdravstveno skupnostjo, naj bi že v februarju pričela delati njuna klinika v prostorih bivše Iskre. Obljubljata, da bosta z novo opremo, ki je veljala več kot 70.000 DEM, dosegla dobre uspehe v tako imenovanih manualnih terapijih, ki določajo delo z vsakim pacientom posebej. Izkušnje sta si nabrala v Angliji in Kanadi, kjer je tak način zdravljenja obolenih na sklepih že nekaj let v praksi in se je pokazal kot najuspešnejši. (Foto: J. Pavlin)

Novomeška kronika

ZABAFA — V soboto zvečer se je po stazu še dokaj svež novomeški par odločil po dolgem času privočiti si in iti »ven«. Rečeno storjeno. Otroček je dobil najboljše varstvo, starša pa naravnost v Šmarješke Toplice. Odločila sta se za restavracijo, kjer je bil kot običajno ples, a sta po pol ure pobrala šila in kopita, saj ju ni nihče niti povohal, čeprav gre za dokaj znani osebi. Poskušala sta pri Prinovcu, kjer pa je bilo malo premirno. Vrnila sta se v restavracijo, a poti naprej, kar je zelo želela, sta spet odšla. Pri Prinovcu sta bila za večerjo takrat prepozna, saj je imela kuhinja — tako so rekli — že dovolj dela za vso uro do zaprtja lokala. Do skromne večerje sta prišla v še cisto praznično okrašeni Prešernovi gostilni, potem pa zavila proti Škocjanu. V tamkajšnjem disku so ju sicer lepo sprejeli, a sta kmalu izginila, saj se med mlečnobjozni nista počutila najbolje, pa tudi že juna sta bila. Pristala sta na zabavi oz. žrebanju KZ v novomeški športni dvorani, kjer sta prišla do hrane, pijače in plesa. Ven pa verjetno spet celo večnost ne bosta šla.

POLITIKA — Novomeška kavarna nudi ob dopoldnevih sila zanimivo sliko. Posamezni separeji so že kar rezervirani za določene skupnine, med katerimi je ena spet vse bolj opazna. Za to poskrbi kar sama. Tako da je ja vidno, namreč nekaj še nedavno povsem jasno antislovensko nastrojenih skupkov stakanjeni glavbere beograjsko cirilico Politiko. Verjetno zato, da so informirani, kaj se v ljubi delčici podpalski dogaja. Marsikdo se tudi sprašuje, kako v teh časih embarga za Srbijo časopisu uspe najti pot v Slovenijo. Morda po podobnih kanalih kot njeni zavzeti bračli?

NETOPIR — Tudi malicajočim v novomeški ribji restavraciji je bilo preteklo sredo vse prej kot dolgčas. Med za mnoge najprijetnejšim opravilom med službo se jih je odločil zbabavati netopir, ki se je obnašal, kot da so ga imeli predtem v šoli sanitarni in še kakšni inšpektorji. Ogledal si je vse sobane, kontrolni prelet pa je opravil tudi v kuhinji. Kako mu je bilo videno všeč, veste ni. So pa, davno vsem gostom njegovo početje in izvedensko izmikanje lovilec ni bilo posebno tek zhubajoče.

NAZIVI — Prejšnji teden smo poročali o napovedani stavki, kateri so bili pozvani predvsem sprevidniki novomeškega železniškega gospodarstva v znak solidarnosti z njihovim odpuščanjem kolegom, ki si je prepozno zacekel urejati zadeve z državljanstvom, delovno vizo ipd. Gre torej za sprevidnike in sprevidnike, ki pa na nam ga je enkrat povsem nehotno uspelo v zapisu povišati v strojevodjo. Na to smo bili opozorjeni že zgodaj v četrtek, češ da se z vlakom, ki bi ga vozil strojevodja ta in ta, že ne bi peljali. Saj je tudi ne bo treba. Pred spodrljaji pa očitno nihče ni imun.

Ena gospa je rekla, da sta dva policista nedavno pošljala ljudi po drobir, da so lahko plačali kazen za storjeni prekršek. Se dobro, da je šlo za (nedovoljeno) parkiranje kar pred banko.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 23. januarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: M-Standard, PC Ločna
- 7. do 14.30: mini market M

TELEVIZIJA - Prebivalci Damija in okoliških vasi v viški krajini skupnosti, znani tudi po tem, da prebivajo na najjužnejši točki slovenske države, na televiziji ne morejo gledati ne prvega ne drugega programa TV Slovenije. Edini signali, ki jih dosežejo, pritičjo zagrebškemu prvemu programu TV. Ljudje pravijo, da so imeli zaradi tega na decembrskih volitvah precejšnje težave. Tuđmana in njegovih tovarišev, ki so jih neprestano videvali na ekranu, namreč niso bili na volilnih lističih.

AVTOMOBIL - Da človeška domišljija ne pozna meja, se je nedavno prepričal črnomaljski politik Vlado Starešnič. Precejšnji del mesta je že govoril, kako mu je stranka kupila golfa. Vlado bi bil tega gotovo zelo vesel, a kaj, ko je hitro spoznal, da tudi v takšni stranki, kot so Slovenski krščanski demokrati, ne znajo delati čudežev. Golf je bil pač plod dolgih človeških jezikov, Starešnič pa se še naprej vozi okrog v svojem starem jugu.

OLIMPIJCI - Vranovičani, ki so 4. januarja ob 7. uri zjutraj prišli ogenj pred vhodom na občinsko odlagališče odpadkov, vse so danes skrbno varujejo tako vhod kot ogenj, ki niti enkrat ni ugasnil. Poimenovali so ga kar olimpijski ogenj, a ker se olimpijske igre navadno končajo v dveh tednih, Vranovičani pa dežurajo že tretji teden, bi bili sedaj gotovo že zreli za Guinessovo knjigo rekordov. Takšnega rekorda kot oni zagotovo ni dosegel še nihče, saj doslej še nikomur ni prišlo na misel, da bi ob smeteh dežural skoraj 20 dni.

Sprehod po Metliki

NEODKRITI KRAJAN je pričel po metliški občini natolcevati, da bo sprejet tukajšnji izvršni svet sklep o neumiranju krajanov. Bodica se je porodila zavojlo neurejenih razmer okrog pogrebnih svečanosti, ko svojci umrlega ne vedo, kdo bo izkopal jamo, koliko bo treba za to plačati in če bodo tisti, ki nosijo krsto, trenzni ali ne. Napisali bi lahko še kaj pikrega okrog tega, a raje svetujemo, naj sedejo za skupno mizo komunalci, predstavniki pogrebne društva in krajne skupnosti ter naj se o teh zadevah dogovorijo. Predvsem zato, da ne bodo pri pogrebih žaljenja čustva ljudi, ki so že brez tega dovoljni.

KAR PET KRAJANOV je s silo vdrlo v t.i. družbeni stanovanja. In da je vse skupaj še bolj zapleteno - je eno od stanovanj policijsko. Občinski velmože stvetojujo policistom, naj kršitelja izselijo, policisti pa so v nerodnem položaju, saj so bili pri vdroru zraven in niso ukrepali. Taktat namreč še niso vedeli, da se krajanja na silo seli v "njihovo" stanovanje. Obstaja seveda elegantna rešitev: kršiteljico stanovanjskega zakona naj policisti razglasijo za svojo inšpektorico, stanovanje pa za kadrovsko.

METLIŠKO UPRAVO javnih prihodkov je kar dvainpetdeset krajanov zapisilo, da jim ne bi bilo treba plačati dohodnine. V spisih navajajo, da bodo domala izgimili z zemeljske oble, če jo bodo res morali plačati. Zneski se gibljejo med 330 in 18.000 tolarjev. Člani metliške vlade so se odločili, da ne bodo dignili rok v zrak, ampak so povabili k pregledu spiska socialno delavko, saj je bilo slišati, da so na seznamu tudi krajanji, ki ne jedo za koso suhega kruha in vode. Menda gre kar za nekaj bleferev, ki pišejo pritožbe na levo in desno, v resnicu pa živijo človeka dostojno življene.

Trebanjske iveri

BOBAN - Bogoljub Pivaševič, bolj znani kot Boban, lastnik motela oz. diskoteke v Štefanu, se pojavlja, da je obisk v lokalnu, ki ga vodi njegova hči, zdaj še boljši kot v "zlatih časih". Mladi obiskovalci, taki, ki se nimajo dosti denarja, pa so seveda v veliki večini, so prijetno presenečeni, ko jim zastonj postrežijo s kavo. Drugo poglavje pa je njegova elementarna dobrotnost, neki družini, ki se je zaradi alkohola pogrezala vse globlje, je namreč podaril pralni stroj in ji pomagal do štednilnika, da se je tudi s pomočjo Centra za socialno delo spet znašla na trdnih tleh. Najnoviješa Bobanova humanitarna akcija pa je zbiranje pomoći za triplonogega Klemena Demšarja, da bi ga lahko starši spremjamali na zahtevno operacijo v Nemčiji. Več v Prilogi!

BARAGA - 19. januarja je minilo 125 let, odkar je v Marquette ob Gornjem jezeru, ki razmejuje ZDA in Kanado, umrl na veliki rojak Friderik Baraga. Bil je prvi tamkajšnji škof, dolgoletni misijonar med indijanskimi rodomi, proučevalcev njihovih navad in jezikov. Bodo Trebanjci poskrbeli vsaj ob 200-letnici Baragovega rojstva 1997, da bo to doosten kulturni dogodek in praznik, da bo v gradiču v Mali vasi, Baragovem rojstvu kraju, vse naredi?

Večji del presežnih delavcev pa je

IZ NAŠIH OBČIN

RAZPOZNAVNI ZNAK BELE KRAJINE

METLIKA - Ker ne v Metliki ne v Črnomlju ne moreta zaživeti turistični društvi, je Belokranjski muzej dal pobudo za oživitev Bele krajine kot turistične dežele. Tako je nekaj članov belokranjskega muzejskega društva pretekli teden dalo predlog za razpis natečaja za razpoznavni znak Bele krajine, s katerim bi označevali vse, kar je povezano s to deželo. Dokončno se bosta o natečaju odločili obe belokranjski občini, 450 pa je dnevnih delovnih migrantov. Seveda ti podatki veljajo za podjetja, ki imajo sedež v Črnomaljski občini. O tem, koliko tujev je zaposlenih v Črnomaljskih enotah s sedežem v drugih občinah, pa ni natančnih podatkov, ampak zgolj ocene. Sicer pa je največ tujev zaposlenih v Beltu (165), Železniku podjetju (72) in v Begradu (69).

PREVELIK HRUP ŽE BREZ SUŠILNICE

METLIKA - Zaradi pritožb ljudi, ki prebivajo v bližini sušilnice kmetijske zadruge v Mestnem logu, če da povzroča prevelik hrup, so v zadruzi naročili meritve hrupa. V tamkajšnjem naselju je dovoljen največ 60 decibelov hrupa, a ga je za 9,8 decibelov preveč že, če sušilnica stoji. Ko pa je obratovala - sicer v prazno - se je hrup povečal na 72,5 decibela.

MANJ OBRTNIKOV

METLIKA, ČRNOMELJ - Konec preteklega leta je bilo v Črnomaljski občini 245 obrtnikov ali 30 manj kot leto poprej. Pri njih pa je bilo zaposlenih 149 delavcev in kar za 39 manj kot konec leta 1991. V metliški občini je bilo konec 1992. leta 241 obrtnikov, kar je za 17 manj kot pred letom dni. Pri njih zaposlenih delavcev pa je bilo 253 ali trije več kot leto dni prej.

Koliko tujev?

Podatki o zaposlenih le za podjetja s sedežem v občini

ČRNOMELJ — Za zaposlene tuje v Črnomaljski občini je bilo odobrenih 577 vlog in izdanih prav toliko enoletnih delovnih dovoljenj. Od tega 127 tujev živi v Črnomaljski občini, 450 pa je dnevnih delovnih migrantov. Seveda ti podatki veljajo za podjetja, ki imajo sedež v Črnomaljski občini. O tem, koliko tujev je zaposlenih v Črnomaljskih enotah s sedežem v drugih občinah, pa ni natančnih podatkov, ampak zgolj ocene. Sicer pa je največ tujev zaposlenih v Beltu (165), Železniku podjetju (72) in v Begradu (69).

Ker se na zavodu za zaposlovanje zavedajo, da bo septembra, ko bodo potekla enoletna delovna dovoljenja, naraslo povpraševanje po šiviljah, so začeli skupaj z Zavodom za izobraževanje in kulturo izobraževati 18 šivilj. Na zavodu za zaposlovanje pa dobro vedo tudi, da sta Črnomaljska in metliška občina specifični, zato ponudbe delavcev in povpraševanja po njih po izteku delovnih dovoljenj za tuje ne bo moč urejati zgolj administrativno. Res pa je tudi, da nekatera podjetja že sedaj računajo na to, da bodo zmanjševanjem števila tujev zmanjševala število zaposlenih nasprost in da torej novih delovnih mest za domačine ne bo kaj prida.

M.B.-J.

• Ljudje odprtih glav so nemotrat zaprti.

• Če je zdravstvo na psu, ga prepustimo veterinarjem.

Hinavsko prilizovanje občanom

Tako so na izvršnem svetu ocenili ravnanje države, ki je občinskim vladam naložila odločanje o odpisu doplačil dohodnine — 101 pritožba

METLIKA — Predlog za odpis doplačila dohodnine, ki ga je metliška izpostava republike uprave za javne finance predložila v obravnavo občinskemu izvršnemu svetu, je med člani povzročil precej polemik. Na prej omenjenem izpostavu so namreč od 4.800 izdanih odločb o doplačilu dohodnine dobili 101 pritožbo. Po skrbnem pregledu so menili, da bi lahko delno ali v celoti oprostili doplačila dohodnine 52 zavezancev, ki so prosili za odpis od 335 do 18.154 tolarjev, skupaj za 171.500 tolarjev.

Z davčne izpostave so sicer pojasnili, da gre za ogrožene občane, ki so bodisi upokojenci, brezposelniki, vojaki ali dijaki in študenti z občasnimi prejemki. Vendar so na izvršnem svetu menili, da je nepošteno, ker so morali nekateri občani že davno doplačati dohodnine, in to v 30 dneh, ne da bi se sploh lahko pritožili. Drugi pa imajo možnost plačati v 60 dneh pa še za odpis lahko pritožiti. Čudno se jim je zdelo, da lahko v takto urejeni državi, za kakršno se ima Slovenija, plačilo dohodnine postavi pod vprašaj eksistence človeka. Po drugi strani pa je po njihovem sploh neumno, da razpravljajo o odpisu dohodnine. Zakon o plačilu dohodnine je namreč sprejet in ga morajo vsi spoštovati. Da

naloži odločanje o odpisih občinskim vladam, je po mnenju izvršnega sveta hinavščina države, ki se na ta način prilizuje državljanom. Socialna vprašanja pa moral država pač reševati drugače.

Res občina z odpisom ne bi izgubila prav nič, ampak bi le prispevala k blagostanju občanov, saj bi se za denar obrisalo pod nosom država. Vprašanje pa je, če bi s tem tudi v resnicu rešili 52 socialnih problemov v občini. Zagotovo pa bi hkrati povzročili, da bi bilo prihodnje leto pritožb na stotine. Ob neskončnih dilemah in vprašanjih se je občinska vlasta končno odločila, da tiste občane, ki jih je na prvi pogled jasno, da so socialno ogroženi, oprostijo doplačila dohodnine. O usodi drugih pri-

Črnomaljske smeti še v Metliko

Vranovičani že tretji teden ne dovolijo odvoza smeti na bližnje občinsko odlagališče odpadkov — Dodatni stroški Komunale — Prostora še za 10 let

ČRNOMELJ — Na črnomaljsko deponijo komunalnih odpadkov pri Vranovičih, ki so jo Vranovičani zaprli 4. januarja zjutraj, še vedno ne odvajajo odpadkov. Prebivalci bližnje vasi že tretji teden stražijo vhod in vztrajajo pri svoji zahtevi, naj pred deponijo odgovorni podpišejo sklep, da tja ne bodo več vozili črnomaljskih smeti.

Potem ko so zaradi tega dva dni po zaprtju v Črnomlju sklicali izredno sejo izvršnega sveta, ki beseda o deponiji tekla tudi na redni seji občinske vlade minuli torek. Po besedah direktorja Komunale Bojana Koširja ima njihovo javno podjetje po 900 DEM dodatnih stroškov na dan zaradi odvoza smeti na metliško deponijo. Čeprav so bili Vranovičani do takrat trikrat povabljeni na pogovore na občino, niso prišli. Na policiji so povedali, da sicer fizično lahko zavarujejo dostop smetarskega avtomobila in uslužbencev Komunale na deponijo, vendar mora Komunala tri dni pred želenim zavarovanjem dati na policijo svojo zahtevo. Košir pa je menil, da bi se pred represivimi ukrepi še poskusili pogovoriti s krajani Vranovičani.

čev. Toda če bi bili pogovori neuspešni, ostaneta po njegovem le še dve možnosti: uporaba sile za odstranitev vaščanov z deponije ali prenehane odvajanja odpadkov, saj pricakujejo, da jim bodo Metličani v nekaj dneh odpovedali govorljubje na njihovem odlagališču.

Izvršni svet je motilo predvsem, da po sklepih, ki jih je sprejal na izredni seji, ni ukral ničesar. Zlasti se ni ničesar držal sklepov, v katerih so zapisali, da mora policija začeti Komunalo, ta pa takoj odstrani zaporo, ki ovira dostop do deponije, in tako zagotoviti odlaganje smeti. Od črnomaljske policije postaje izvršni svet zahteval tudi, naj ugotovi povračitelje zapore in proti njim ustrezno ukrepa. IS pa bo po povračiteljev zapore zahteval povračilo

vseh nastalih stroškov. Na izvršnem svetu je bilo slišati, da Vranovičani ne na skupščino občine ne na izvršni svetu niso dostavili nikakršnih svojih zahtev in da vse poteka posredno, preko Komunale. Obžalovali so, da Vranovičani

• Odločili so se, da bo delegacija občinske vlade odšla na pogovore h krajanim, ki varujejo vhod na odlagališče. To so tudi storili, a so zvedeli le, da Vranovičani ne odstopajo od svojih zahtev. Izvršni svet predstavlja skupščino občine se je s pogovora z vaščani vrnil z enako informacijo. Včeraj pa so v Črnomlju sklicali posvet o odlaganju komunalnih odpadkov v občini, na katerega so povabili tudi projektni svet za centralno deponijo odpadkov, v katerem je vrsta strokovnjakov s tega področja. Več o posvetu v naslednji številki DL.

zavračajo pogovore na občinski skupščini, kjer naj bi bilo mesto za to. Niso pa pozabili poudariti, da bi za novo deponijo potrebovali 2 milijona DEM, a ne dejanja ne časa, da bi jo zgradili. Sreča pa je, so menili na IS, da je na vranovičkem odlagališču prostora za deset let. Zahtevali so, naj o problemu razpravlja občinska skupščina, da pa pred sejo dosegnejo sporazum s strankami. Bili so tudi za to, da dobijo ljudje ob odlagališču rento, čeprav niso vedeli, kje bi vzelil denar.

M. BEZEK-JAKŠE

Ček s šilingi za Karitas

Črnomaljska Karitas je dobro založena z oblačili in hrano, problem sta denar in skladišče

ČRNOMELJ — Pretekli teden je predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov Vlado Starešnič v imenu Lojzeta Peterleta, ki je bil pooblaščen za dviganje denarja izvršnemu svetu, ki je izvršil sklep o določitvi enotne skupščine občine Črnomaljske župnijske Karitas, Tončki Stepan ček za 100.000 šilingov. Gre za denar, ki so ga Slovenci po svetu zbirali po zadnji vojni v Sloveniji, akcijo pa je usklajevala celovška Mohorjeva družba. Zbrali so 10.075.000 šilingov,

od zadnjih 300.000, ki so jih razdelili pred kratkim, pa je črnomaljska Karitas dobila tretjino.

Ob tej priložnosti je Stepanova potrnala nad težavami Karitas, ki je bila pri črnomaljski župniji ustanovljena

DOBRODOŠLA POMOČ — Vlado Starešnič izroča ček za 100 tisoč šilingov predsednici črnomaljske župnijske Karitas Tončki Stepan. Denar so zbrali Slovenci po svetu. (Foto: M.B.-J.)

pred dvema letoma, prej pa je delovala kot diaconia. Gostuje v vlažni in dotrjani župnijski stavbi, ki nima ve ne električne. Zato razmišljajo o obnovi staré župnijske drvarnice. S pomočjo so namreč dobro založeni, a kaj, ko je sedaj ni moč ustrezno skladiti. Ob tem je pojavila dobro sodelovanje z Karitas z Bledu in iz Ajdovščine pa tudi iz Italije. »Večje težave so, ko moramo kaj plačati, saj smo z denarjem precej na temen. Lani smo z občine dobili 9.000 tolarjev, kar je bilo komaj dovolj za znamke,« potrata.

11 članov Karitas je zelo prizadetih v nikoli ne znajo reči ne, ko gre za pomoč. Zato jih takoli bolj moti, kako se nekateri obnašajo do pomoči, ki jim jo nudijo. »Begunci, ki jih v Črnomlju ni malo, so postali že zelo izbirčni. Pred očmi naših članov so metalni v kontejnerje za smeti oblačila, ki so jim jih prinesle. Takrat smo se odločile, da v begunci center ne gremo več, ampak naj pridejo po pomoč v naše skladische. Prej priporabili imajo begunci tudi na hranilo, zato smo se dogovarjali, da bi šlo vsak dan nekaj begunkov pomagati hotel, kjer jim kuhajo, da bi jim pripravljali hrano boljo po njihovem okusu. Pa se ni nobena odzvala,« pravijo Stepanova. Prizna pa, da je res, kar jim očitajo domačini, da njim posvečajo manj pozornosti kot beguncem. »Upamo, da se bo norija na jugu kmalu umirla in bo zopet vse po starem. Vemo pa tudi, da je marsikater domačin bolj potre

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Listič je vzbudil strah

Opozorilo stranke SNS je družini Brkić iz Kočevja pognalo strah v kosti — Kako se oprati krivične obtožbe?

KOČEVJE — Sulejman Brkić iz Kričeve 8 v Kočevju je 14. decembra lani prejel listu papirja, ki ga je, kakor pravi, zaradi neresničnosti navedenih obtožb in možnih posledic močno vznemiril. Zanika, da bi bilo res, da krši pravila hišnega reda in vznemirja sosedje, opozoril območnega odbora Slovenske nacionalne stranke Kočevje, naj tega ne počne več, pa pripisuje pritožbi sosedje, ki živi v stanovanju pod njegovim. »Za to,« pravi Sulejman, »imam dovolj tehtne razlage in bilo bi prav, da bi jih preverili tudi pri stranki, ki me je krivično ozigosala.«

Sulejman, ki je že 16 let, kolikor je v Kočevju, zaposlen pri Varnosti in je trenutno vratar v stavbi kočevske SDK, ima težave s sosedo, ki je v stanovanju pod njegovim, že vse odkar se je z ženo in dvema otrokoma pred šestimi leti vselil v blok. »Moti jo prav vse in čeprav razumem, da je starejša, sama in živčna bolna, kakor poudarja, ji polnega miru, kot ga od nas zahteva, ne moremo zagotoviti,« pojasnjuje Sulejman. Ni mu vseeno, da jih s trkanjem že vsa leta pogosto

opozarja »že samo na to, da sploh živimo«, kot pravi Sulejman.

O pritožbah sosedje, sprva predvsem zoper njegovo, danes 14-letno hčer in kasneje zoper 6-letnega sina, so se že pogovarjali na sestanku hišnega sveta. Stanovalci so bili mnenja, da se morajo bivanju v bloku vsi prilagoditi in da popolnega miru ni mogoče dosegči. Do pred dvema letoma so ga kar nekajkrat obiskali policisti, vendar so, presenečeni, ker ni bilo vzrokov za njihovo posredovanje, nehalo prihajati. »Pri sodniku na prekrške nisem bil nikoli, zato je v opozorilu SNS neresnična naveda, da sem bil zaradi krštev hišnega reda večkrat opozorjen, tako od podjetja Inkop, od katerega sem lani stanovanje odkupil, kot policijski in sodnika za prekrške,« pravi Sulejman, ki se, kot pravi, z ostalimi sosedi dobro razume. Bolj kot izgube državljanstva, s katero mu je SNS zagrozila v primeru, da bo prišlo do revizije zakona o državljanstvu, se Sulejman boji, da bi njegovi družini in lastnini zaradi krivične zaznamovanosti kakšen prepatež utegnil kaj storiti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OBŽALUJEJO UKINITEV KAVARNE

KOČEVJE — Manjši obisk gostov, visoka nujemnina za poslovne prostore in mogoče še kaj drugega je vplivalo, da je pred časom prenehala obravarti kavarna Zvezda, katere prostori so v središču mesta. Nekdanji obiskovalci tega lokalja so vse ponehnanju poslovanja sprejeli z obžalovanjem, saj so mnogi preživeli v kavarniških prostorih prijetne urice s prijatelji, znanci in ostalimi obiskovalci ob partijski šaha, branju časopisov in revij, igranju taroka in pitju raznih pičač. Razpolagalec prostorov, ki so družbena lastnina, to je posebna občinska strokovna služba za stanovanjsko gospodarstvo, se je ob sodelovanju komisije za razvoj drobnega gospodarstva odločila, da odda prostore tistem, ki jih bo želel prevzeti.

Do »nadomestil« bo težje priti

Ukinili pravico do pomoči pri plačilu najemnin — Zakon predpisuje nove oblike pomoči — Številni dosedanji upravičenci bodo prikrajsani

RIBNICA — Do nedavnega so bila delna nadomestila najemnin za stanovanja ena izmed oblik socialnovarstvenih pomoči, ki jih je določal samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. S spremembom zakonodaje, in sicer z novim stanovanjskim zakonom in novembra lani sprejetim zakonom o socialnem varstvu, je ta pravica z 31. decembrom 1992 prenehala obstajati kot samostojna pravica. Številni dosedanji upravičenci do pomoči pri kritju najemnine v prihodnje do te pomoči ne bodo več upravičeni.

»Lani je bilo v ribniški občini do delnih nadomestil najemnin za stanovanja upravičenih povprečno 120 ljudi, kar je bilo predvsem zaradi odkupa stanovanj manj kot prejšnjega leta. Med upravičenci so bili upokojenci, samohranilke in družine z najnižjimi dohodki ali brez dohodka. Pred novim letom smo vsem upravičencem poslali odločbo o prenehanju pravice do delne nadomestitve najemnine, obenem pa smo jih tudi obvestili o postopku pridobitve pomoči po novi zakonodaji,« pojasnjuje delavka ribniškega Centra za socialno delo Darinka Jankovič. V javnosti krožijo o tem različne nepopolne informacije, kar delavcem centra otežuje delo. »Vsakega občana obravnavamo posamezno, zato je v zvezi s tem težko reči karkoli določnega. Po prvih ugotovitvah izvajanja novega predpisa pa lahko rečemo, da je večina dosedanjih upravičencev prikrajsana za eno obliko socialnovarstvene pravice kot posamezne pravice,« razlagata Jankovičeva.

Pravica do delne nadomestitve najemnine ne obstaja več kot samostojna pravica, pojavlja pa se kot dodatna pomoč pri denarnem dodatku, ki je nova socialnovarstvena pravica po novem zakonu o socialnem varstvu. Prvi pogoj za pravico do delnega plačila najemnine je uveljavljena pravica do denarnega dodatka ali socialne pomoči kot edinica vira preživljavanja. Do pomoči pri plačilu najemnine bo zato verjetno upravičen le manjše število občanov. Predvidevajo, da med upravičenci ne bo več večine upokojencev in družin, kjer sta zaposlena oba zakonca.

Prikrajsani bodo tudi tisti, ki nimajo otrok, in tisti, ki imajo otroke in prejemo polni otroški dodatek. Ne bodo pa prikrajsani občani, ki so poleg delne nadomestitve najemnin prejemali tudi družbeno pomoč otrokom, ki je znašala na otroka manj kot 4.077 tolarjev mesečno.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SKUPINA MEMORIS OBETA

SODRAŽICA — Pred leti smo bralcem predstavili takrat nastajajočo glasbeno skupino Top-laine iz Sodražice, ki danes že žanje sadove svojega načrtnega dela. Sodražani niso poznavani samo kot dobriljivalci suhe robe, ampak vse kaže, da bodo poleg te skupine, ponosni tudi na leta dni trajajočo novo skupino, ki se javnosti predstavlja pod imenom Memoris (Spomin). V skupini mladostnikov starih 17 let so: Uroš Joras, Boris Matelič, Samo Vesel in Aleš Modic. V tej zasedbi igrajo nekaj časa. Imajo bogat repertoar. Obljubljajo pa, da bodo kmalu zaigrati tudi svojo lastno skladbo. Da so fantje zares perspektiven kvartet, kaže to, da so jih za svoje vzel glasbeniki najbolj priljubljene slovenske skupine »Pop desing«. Z njimi nastopajo na koncertih v domaćem kraju.

V izognitev dolgoročnim težavam

V soraškem Donitu si prizadevajo izboljšati poslovovanje podjetja — Sanacija bo končana aprila

SODRAŽICA — Donit Pletničica Sodražica, ki izdeluje žene in plastične tkanine in industrijske filtre, je tako kot ostale družbe Donita iz Medvod in lanškega septembra pod okriljem skладa Republike Slovenije za razvoj Koncem leta je vodstvo podjetja prizavilo program poslovne sanacije podjetja, ki v teh dneh kaže že prve rezultate.

Čeprav je soraški Donit podjetje, ki ni godno za stečaj, je bila sanacija podjetja, glede dolgoročno, nujno potreba. Račune plačujejo v rokih, niso zadolženi in tudi plače izplačujejo redno, vendar pa so prav plače, ki v povprečju dosegajo le okoli 350 mark, zgovoren kazalec slabega poslovnega stanja podjetja. Vzrok zanj je v nekonkurenčnosti prodajnega programa žičnih tkanin, ki je posledica uporabe starejše in izrošene tehnologije in prevelikih poslovnih stroškov na enoto proizvoda.

Zaradi neinvestiranja in zamud pri investiranju v sodobnejšo tehnologijo, slabe notranje organizacije dela in prevelike usmerjenosti podjetja na vzhodne (30 odst. proizvodnje) in južne trge (25 odst. proizvodnje) je skupina vodstvenih delavcev že 1989. leta opozarjala na potrebo po sanirjanju podjetja. Ker do nje ni prišlo, so se lani zadeve zapletile do te mere, da so delavci zahtevali direktorjev odstop. Koržetov sklad je kot začasnji lastnik podjetja zainteresiran, da podjetje cimpri zaživi in do konca leta do 50-odst. izviza in vsaj 20-odst. povečanje realizacije glede na preteklo leto. V zadnjih dveh mesecih delajo s 60-odst. zasedenostjo proizvodnih zmogljivosti, že do konca aprila pa predvidevajo, da bo do 80-odst. Zaradi racionalizacije dela bodo število

Prvi rezultati sanacije, ki temelji na pridobivanju novih konvertibilnih trgov, racionalizaciji poslovanja, novi organizaciji dela in povečanju motivirnosti delavcev za delo z njihovo vezanostjo na lastninski delež v podjetju, so ugodni. Konvertibilni izvoz so povečali do dosedanjih 10 do 20 odst., na 30 do 35 odst., do konca leta pa bi radi dosegli 50-odst. izviza in vsaj 20-odst. povečanje realizacije glede na preteklo leto. V zadnjih dveh mesecih delajo s 60-odst. zasedenostjo proizvodnih zmogljivosti, že do konca aprila pa predvidevajo, da bo do 80-odst. Zaradi racionalizacije dela bodo število

zaposlenih moralni zmanjšati od sedanjih 150 na 100 delavcev, kar želijo dosegči po čim manj bolči poti. Pri tem računajo, da bo državni sklad za prestrukuriranje gospodarstva tisti, ki go zagovarjal denar za odpravnine in plačilo čakalnih dob. Trenutno imajo na čakanju na delo doma 20 delavcev.

M. L.-S.

KOSTEL V ZGODOVINI — Razstava »Kostel v zgodovini« so odprli v ponedeljek v Likovnem salonu v Kočevju, trajala pa bo še do petka, 22. januarja. Na njej je prvič prikazan urbar iz leta 1494, ki so ga našli šele pred kratkim, in več drugih dokumentov, kot krstne knjige, knjige o Kostelu, staro orodje in fotografije iz novejših časov (kostelski krošnjarji, Kostelci pečejo kostanj na Dunaju in drugod, fotografije iz družinskih albumov itd.). Pod vodstvom mentorja, mag. fiz. Stanislava Južniča, so razstavo pripravili učenci prvih letnikov Srednje šole Kočevje. Odpela jo je ravnateljica te šole prof. Ksenija Vidoševič. Na otvoritvi so nastopili člani tamburaške in pevske skupine »Pifarski muzikant«. Na fotografiji: z otvoritve razstave v ponedeljek, 18. januarja. (Foto: Jože Primc)

Na Planinski stanovalce tudi zebe

Zagrozili, da ne bodo plačevali ogrevanja

SEVNICA — Stanovalci blokov na Planinski cesti 19 in 19 a, nezadovoljni z rezimom kurjenja in ogrevanja, z rezimom in kvaliteto nabave premoga, z vzdrževanjem kotlovnice in naprav za regulacijo v njej ter nezadovoljni z načinom komuniciranja med izvajalcem ogrevanja, to je sevnško Komunalno, in porabniki, ne bodo bojkotirali plačevanja računov za ogrevanje Komunalni.

S tem skrajnim ukrepom so za-

grozili, če Terce Šentupert, upravitelj tudi teh dveh blokov s 54 stanovanji, ne bi do 18. januarja sklical sestank vseh predstavnikov objektov, ki se ogrevajo iz kotlovnice na Planinski cesti, s predstavniki Komunale, Terce in vsaj enim strokovnjakom za sisteme centralnega ogrevanja.

Vsi ti so se pretekli četrtek na »vročem«

sestanku vendarle nekaj dogovorili,

čeprav bi bilo že kar duhamornega ping-ponga med predstavniki Komunale in stanovalci verjetno manj,

če bi se na sestanku pojaval eden izmed strokovnjakov za sisteme centralnega ogrevanja.

Stanovalci so predlagali g. Pečariča iz Krškega

ali Mirana Predaniča iz Sevnice.

Terca je povabil Pečariča, a ga, žal, ni bilo.

Stanovalci so pod vodstvom

Slovenke Podržaje Komunalne očitali,

da jih, dokler so sami kurili, ni

zeblo, na zalogi so imeli vedno do-

volj premoga, da pa zdaj premoga v kotlovnici primanjkuje in da je v

sevnškem premogu neskorazmerno veliko kamena, zaradi česar naj bi se nenormalno hitro obrabil »polž« v kotlovnici.

Predlagali so, naj kdaj kakšen predstavnik Komunale v mrzlih zimskih dnevih poteka na vratu njihovega stanovanja, radi mu bodo dovolili, da se prepriča, kako mlačni radiatorji ne morejo ogreti stanovanja. Ni tudi jasno, zakaj so nekateri stanovanja očitno dovolj topila, da jih pogosto zračijo z odprijanjem oken.

Navedli so tudi sedanja samska domova, kjer je begunskega center in ki se ogrevata iz iste kotlovnice. Stanovalci domnevajo,

da je pri enočrnem sistemu centralnega ogrevanja posebej vprašljivo,

če se zagotovi, da ne bo stopili na kakšno črepinjo. Veliko prijetnejje bi se tudi počutili, če bi lahko sedli na nepolomljene klopi in jih ne bi obdajalo okrušeno grajsko obzidje.

Sprehajalci se zavedajo, da vandalizma ne more učinkovito preprečiti, prepričani pa so, da bi lahko za ne pretirano velik denar poškodbe popravili, saj gre za edini park, ki bi bil Ribnici lahko resnično v ponos.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK — Park za obzidjem ribniškega gradu je bil zamišlen kot prijetno sprejemljive za vse tiste, ki imajo radi zelenje. Tega je v obzidju v sprehajalci ne bi moralni potecih s prečim, da se zagotovi, da ne bi ničesar spremnjeni brez vednosti in soglasja zavoda, nekoliko širše, kot je samo staro jedro, tako da bi pod začetno prispevili tudi nekaterje novejše stanovanjske stavbe. Ribnici, ki se zavedajo, da bo vsak poseg znotraj teh meja zelo takšni širini zato niso naklonjeni.

PARK

TOVARIŠI - Miha Senica, delegat krške občinske skupščine, sicer priznan gostilničar s Senovega, je pred časom na seji občinske skupščine nagovoril Slavka Šribarja s "tovarišem Slavko". Veliko gospodov delegatov je ob "tovarišu" popadel smeh, za katerega pa se ne ve natančno, komu je bil namenjen. Vsekakor so v novinarski loži pričakovali dva možna hujša razpleta. Ali kakšen strožji ukrep zoper avtorja "tovariša", na primer zadnji javni opomin pred izključitvijo iz skupščine, ali pa aplavz za dobro namerjeno moralno zaušnico Šribarju.

REŽIM - Eden vladnih mož v Krškem je ocenil krški časopis Naš glas za rečimski časopis. Ne ve se, na kaj je meril, kajti Naš glas je vendar krški občinski, se pravi vladni časopis. Potem takam imajo v Krškem režim, se pravi neke vrste diktatorsko vlado. Krški so torej vladni mož?

DERATIZACIJA - Krškim podgananem se slabo piše, saj se je občinska skupščina namenila sprejeti odlok o deratizaciji. Odlok gre skozi skupščino s precejšnjim zamudo, ker je bil parlament daljši čas nesklepen in raznih tovrstnih aktov ni sprejemal. Takega počasnega delovanja krških skupščinskih mlinov in sprejemata z zamudo so podgane iskreno vesele, saj jim vsebina odloka streže po glodalskem življenu. Še nekdo torej, ki ga osrečuje večmesečno nesklepenost krške občinske skupščine.

PРЕИЗКУС - V času pred lanskimi volitvami je eden znanih krških poslancev izjavil Krčanom rekel, da bi bilo po njegovih prav, če bi vsi zaposleni v Nuklearni elektrarni Krško opravili psihotest, preden bi se zaposlili v tej atomske hiši. Predlog ni od muh, saj se ljudje v nuklearki ukvarjajo z atomi in ti zahtevajo prisebnega človeka, ki ga še tako velik atom ne spravi s tira. Usoda predloga vseeno ni znana, prav tako pa se ne ve, ali bodo psihoteste uvedli tudi za poslanice, poslanske kandidate in druge javne delavce.

Novo v Brežicah

HOLIVUDARJI - Medtem ko so v četrtek popoldne brežički poslanci sejali v skupščini, sta bili zadaj za kulturnim domom parkirani dve veliki vozili slovenskega RTV. V domu so namreč snemali javno (zabavno) oddajo. Ko se je županu (zdaj gorovoru o skupščini) po reakcijah poslancev zazdelo, da je nekaj narobe, so iz poslanskih klopi zagrmeli: "Slika je, tona nil!" Kot da so se učili pri holivudarjih.

UCHČENIK - Ciril Kolešnik je predlagal skupščini, naj v njenem sekretariatu napišejo za vse poslance, kako se sprejemajo prostorskovzvedbeni akti. Pri odločjanju marsikomu ni bilo jasno kako in kaj, pa se vendarle niso dali tako ponižati, da bi podprli tak predlog. To bi bil neposreden dokaz, da so doslej odločali o stvareh, ki jih ne poznavajo.

VRTEC - Vidi se, da večina poslancev nosi že kar nekaj krijev in zato pač niso obiskovali otroških vrtcev. Če bi jih, bi že zdavnaj prerasli nekatere stopnje obnašanja. Tako pa mora župan Teodor Oršanič, čeprav sam resda ni vzgojitelj ali učitelj razredne stopnje, iz sebe spravljati naslednje: "No, Miha, lepo te prosim! Pinterič, to ni pevko društvo, lepo vas prosim!" Glede na to, da gre za starejšo združbo, menimo, da bi pomagalo staro dobro vzgojno sredstvo. Koruze v koi in klečati na njej. Edina težava je v prostoru, kjer poteka seja. Ima samo štiri kote.

KITAJCI - Cerkljani brezmečno opazujejo priklonope, na katere znotraj vojaške ograde dan za dan nalačajo gramož in ga vozijo v smeri Krškega. Ministrstvo za obrambo pojasnjuje krajanom, da izza ograde urejajo oklicno in da gramož odvajajo zaradi izravnave terena. Toda teren pri Cerkljah je raven, zato po zdravi ljudski pameti za izkopanim gramožom vedno ostancanje luknje. In če bo vojska še naprej tako pridno "izravnala teren", bodo iz luknji kmalu poleg "šodra" izvrtali še kakega Kitajca.

Iz brežiške porodnišnice

V času od 5. do 13. januarja so v brežički porodnišnici rodile: Rozalija Jerler iz Dobrave - Tanja, Anica Tasić iz Kraja Donjega - Ivana, Erna Kerin iz Podbočja - Urbana, Marjeta Kunc s Senovega - Tomaža, Aleksandra Smajgl z Zdol - Igorja, Andreja Strnad iz Brezic - Aljaža, Katica Divjak iz Breštanice - Suzano, Tatjana Pribiož iz Razteza - Roka, Mojca Kapčič iz Pišec - Polonco, Renata Krivokapič iz Dobove - Nikolo, Dubrovka Avsec iz Rake - Katarina, Jožica Kožar iz Koritnega - Simona, Irena Naglič iz Artič - Jureta, Frančiška Kolman iz Metnega Vrha - Martina, Majda Jamnikar iz Dečnega sel - Klemens, Stanislava Hribar iz Podbočja - Iris in Marijana Ferlin s Senovega - Barbaro. Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

Ali je v Krškem Bosna v malem?

Delegatska vprašanja o beguncih — Begunce zaposljujejo v gradbeništvu — Po uradnih odgovorih v zbirnem centru v Krškem ni mednacionalnih sporov

KRŠKO — Jože Stibrič, dolenjevaški delegat zborna krajevnih skupnosti skupščine občine Krško, je na skupščinski seji 7. januarja letos zastavil vrsto vprašanj v zvezi z begunci v občini Krško. Med drugim je zahteval odgovore o številu beguncov, o zaposlovanju teh ljudi in tem, ali v zbirnih centrih prihaja do mednacionalnih sporov.

Po podatkih krškega Centra za socialno delo, kamor so dobili tudi nekatera iz Stibričevih tokratnih vprašanj, je v krški občini prijavljenih 333 beguncev z začasnim statusom beganca. Dobra polovica, in sicer 169, jih stanuje v zbirnem centru Krško, preostali so pri posameznih družinah. Med begunci v občini je največ žensk in otrok, prvih je 138 in drugih 133. Podobno velja tudi posebej za begunski center, kjer je žensk 58 in otrok kar 84. V družinah je žensk 80 in otrok 49.

Glede na to, da begunci v zbirnem centru ne prebivajo za mrežo, ki bi onemogočala prehode, se Krčani vprašujejo, ali tako ne najdejo poti v begunski center iznadljivi posavski delodajalc. Jože Stibrič je namignil, da v gospodarskih lokalih na Vidmu že zaposluje begunce. Inšpektorji prejšnji teden o beguncih — gostincih — še niso imeli podatkov. Povedali so, da delovni inšpektor ob inšpekcijskih pregledih, ki jih

opravlja samoiniciativno, ni odkril zaposlovanje beguncev v trgovini in goštinstvu. Drugače so informacije o gradbeništvu. Tam so zasebniki očitno ugotovili, da pomenijo begunci poceni delovno silo, in to delovno silo najemajo. Vse skupaj je pravo smenevanje ustavljeno, ki naj bi vladale v urejeni državi ali morda bolje v urejeni občini. Begunce namreč zaposlujejo "gradbinci", ki sploh nimajo obrtnega dovoljenja. To potrjujejo tudi inšpektorji in zato začenjajo ukrepati.

Zaposlovanje beguncev je kajpak krška neprjetna zadeva. Veliko bolj neprjetna stvar bi bili morebitni medna-

cionalni spori, ki niti ne bi pomenili presenečenja, saj je begunska populacija narodnostno mešana. Za zdaj v tem pogledu Krško menda le ni Bosna v malem, kajti po uradnih zagotovilih krškega Centra za socialno delo »ves čas od odprtja zbirnega centra med begunci znotraj ni prihajalo do sporov zaradi različnih nacionalnih pripadnosti«. V zbirnem centru tudi niso nastajale tež-

• V begunkem zbirnem centru Krško je od 169 beguncev 121 Muslimanov, 28 Hrvatov, 10 Romov in 8 Srbov, medtem ko sta 2 neopredeljena.

ve spričo dejstva, da se begunci v zbirnem središču v glavnem družijo med seboj po narodni pripadnosti.

M. LUZAR

ŠE VERJAMEJO V BOLJE ČASE? — »Sedem let vam že na podobnih srečanjih govorim, da potrpite, da bo boljše. Ko sem prišla z okrevanja, sem slišala, da zadruža ne plačuje mleka in celo se sadja ni plačala. Nič ni boljše, zato letos ne bom več govorila o tem!« je bila na srečanju v soboto ostra predsednica brežiškega Društva kmečkih žena Anica Šetinc. Najbolj aktivne izmed 500 članic so se vse leto srečevala na predavanjih o turistični dejavnosti, kmečkem turizmu, dijetni prehrani, aranžiranju cvetja, sobnih rastlinah, na kuhrskega tečaju. S kulinaricnimi posebnostmi iz svojih krajev so se predstavile na razstavi kmečkih dobrat na Ptuju, se srečale s kmeticami iz krške in sevnische občine ter se udeležile poučnega izleta. Vsakoleto srečanje brežiških kmečkih žena so letos pripravile kar na trikrat. Prejšnjo soboto je okrog 170 kmetic v restavraciji blagovnice Brežice prisluhnilo predavanju dr. Vande Kosteve-Zorko o preprečevanju bolezni srca in ožilja ter krajšemu kulturnemu programu in se po kosišu še poveselito ob glasbi. (Foto: B. D.-G.)

DEL ŽLASTI ZA ŽENSKE

KRŠKO — V krškem študentskem servisu povprašuje po delu več moških kot žensk, na voljo pa je več "ženskih" del. V zadnjem času ponujajo žlasti precej možnosti za strežbo v gospodarskih lokalih. S februarjem bo s posredovanjem servisa nekdo dobil delo čistilke ali čistilca, potem ko bo dosedanja delovna moč odšla s tega začasnega delovnega mesta. Študentski servis je poskrbel za vse tiste, ki potrebujejo fotokopije; od 1. decembra lani namreč v svojih prostorih tudi fotokopira.

REKORDNA IZKORIŠČENOST

KRŠKO - Nuklearna elektrarna Krško je v lanskem decembru zabeležila rekordno proizvodnjo, saj je dosegla 100-odst. razpoložljivost in 100-odst. izkorisčenost. V zadnjem mesecu lanskega leta je oddala v omrežje 462.600 megavatnih ur električne energije, za celo 1992. leto pa je ta številka 3.768.088. V skladislu nuklearke se je v decembru povečalo število sodov z radioaktivno vsebino za 12; skupno je teh sodov 8.870.

Območni štab prevzel obrat KIK v Skopicah

Bodo zemljo vrnili nekdanjim lastnikom?

SKOPICE PRI BREŽICAH — V petek dopoldan so predstavniki Območnega štaba TO prevzeli zdaj že napol razpadle objekte, v katerih je 25 let deloval obrat Kemične industrije Kamnik. Tu so se zbirali vojaška eksplozivna sredstva iz vse nekdajne Jugoslavije, da bi jih razstavili in iz njih pripravili eksplozive za civilno uporabo. Petnajst piro-tehnikov je sredi preteklega tedna že zadnjicopravljalo delo v tem kompleksu. Tokrat nekoliko glasnej kot običajno, saj se je bobnenje slišalo daleč naokrog. Za zdaj še ni znano, ali se bo za teh 15 mož našla kakšna zaposlitev.

Namenitek slovenskega obrambnega ministra Miran Bogataj je nekaj dni pred prevzemom v Brežicah povedal, da ministerstvo nima nobenega vojaškega interesa nad tem kompleksom, zato naj se v občini dogovorijo, kaj bodo z odsluženimi objekti in s 15 ha pripadajočega zemljišča. Tudi predstavniki občine so že ugotovili, da posebnega poslovnega zanimanja za skopški obrat ni, zato bodo po vsej verjetnosti zemljišča vračali nekdanjim lastnikom po zakonu o denacionalizaciji.

Brežički Zeleni s predsednikom Ivanom Tomšetom na čelu še vedno trdijo, da je v jamah okrog objekta odloženo veliko strupenih snovi, eksplozivov in akumulatorjev. Ker so prepričani, da še vedno niso odstranjeni vse nevarne snovi, je tudi Miran Bogataj predlagal, da bi z ekipami TO še enkrat pregledali območje.

B. D.-G.

OBNOVLJENA MESNICA

KRŠKO - V Krškem v nekdanji Kržmanovi hiši na Cesti krških žrtv spet obratuje mesnica. Prodajalna mesi je bila leta din zaprta, ker so Kržmanovo hišo temeljito prenovili, čeprav v nekdanji arhitekturni zasnovi. Mesnica, ki je last M-Agrokompanete, tudi po obnovi hiši vodi Ivan Žemva.

IZ NAŠIH OBČIN

Lojze Kiler

Z mopedom in pes

Lojze, trnski poštar

VELIKI TRN — Včasih za koga pravijo: ta je rojen pisatelj. Ali pa je drugega, da je rojen rezbar. Kaj pa poštar, ali je lahko kdaj rojen za poštarja? Lojze Kiler, ki je doma v Velikem Trnu in stanuje v Krškem, je poštar. Da je bil rojen ravno za poštarja, je najbrž preuhod, drži pa, da si je že v rosnih deških letih rad zaviljal čez ramo torbe na tak način, kot je znal pred otroškimi očmi tako lepo narediti poštar. Zdaj je Lojze čisto pravi poštar že celih 15 let. Pred dnevi smo ga pocukali za rokav na Velikem Trnu pred krajšnim uradom, ko je ravno zakobil moped, da bi z njim odbrzel.

Osredek, Golek, Dule, Kalce, Mali in Veliki Trn, Lomno, Smečce, Ješevce, Ardro, Arpenik, Nova Gora, Ravni in Vrhulje so vasi, ki Kilerja dobro poznajo in katere dobro pozna tudi poštar Lojze. Tu je zlata vreden moped, kajti z avtomobilom se preprosto ne more biti zapestljivo. Kajti v teh krajinah imajo tudi pes. »Če je pes pri hiši, je še dobro, a kaj, ko te prestreže celo na poti! V takih primerih ne veš, ali bi šel nazaj ali naprej,« pravi bolj v smahu kot v jezi Lojze Kiler, trnski poštar.

Včasih bi bilo mogoče še posebej dobro, da bi se poštar pripeljal z avtomobilom, se pravi zavarovan s pločevino. Kajti v teh krajinah imajo tudi pes. »Če je pes pri hiši, je še dobro, a kaj, ko te prestreže celo na poti! V takih primerih ne veš, ali bi šel nazaj ali naprej,« pravi bolj v smahu kot v jezi Lojze Kiler, trnski poštar.

L. M.

Tvoje, vendor nekje drugje

Svet z Ržišča

RŽIŠČE — Dokler je bila cesta, ki vodi skozi Ržišče naprej v Kostanjevico, peščena, so Ržiščani upali, da bodo neko imeli asfalt. S tem niso hrepeli po nikakršnem razkošju, ampak samo po tem, da bi se lahko normalno pripeljali domov. Po makadamski cesti je bila pot večkrat zelo teža, saj naliči na hribu skoti proti nasutim gramom.

Zdaj, ko imajo cesto posodobljeno, domačini upajo, da bo v Ržišču kdaj zavzimon tak telefon. Posebej težko čakajo na to zato, ker so v preteklosti tako rekoč že začeli napeljati telefon v to gorjansko vas. »Vplačali smo nekaj denarja in posekali tudi že kostanje za drogove. Potem se je akcija ustavila,« pove Rezka Župan, gostilničarka in naša naključna pogovornica iz Ržišča.

Ko bo v hribu telefon, se bo Ržišču malo približala dolina. Sledo bo seveda samo prijeten občutek, da te svet ni pozabil, ampak včasih zadostuje že dober občutek. Zlasti pride to v poštev, odkar so uvedli državno med Slovencem v Hrvaško in odkar se zdi, da se za Ržiščem končajo vse normalne poti. Ržišč je namreč kar precej bližu meje. To ni samo občutek, to je res na zemljedelje. Obstaja dveh vse manj prijateljskih držav z vse bolj ostro medsebojno mejo se niti Županova Rezka niti tisti, ki iz doline občasno zaidejo na kozarček v jeno gostilno, ne zavedajo ves čas. Včasih pa že. Na primer tedaj, če se menjajo o tem, da moraš imeti posebno uradno potrdilo, da bi rad šel na primer po drva na hrvaško stran v gozd, ki je sicer tvoj.

L. M.

TAKSE ZA REKLAMNE PANOS ZDAJ OBČINI

BREŽICE - V občini poteka posopek za sprejem občinskega odloka o neprometnih znakih, panojih in transparentih. Osnutka poslanci še niso sprejeli, saj so zahtevali, da se gradivo dopolni tudi z določili o lepljenju plakatov. Nekateri poslanci so nasprotovali odloku, ki bo zahtevalo plaćevanje takov za postavitev znakov in panojev. Dejansko pa vsi lastniki takih znakov dajavajo že plačujejo. Razlika je le v tem, da je doslej denar pobiral Cestno podjetje s sedežem v Novem mestu, z novim odklopm pa naj

Novinarji Dolenjskega lista komentirajo

Beli svet
in njegov
drugi del

Hrvaška ima Unprofor, tudi v Zagrebu. To je dobro in slabo, ocena je odvisna od marničesa, gotovo ne samo od tega, ali si zadrt nacionalist. Nekateri Zagrebčani so zaskrbljeni zaradi novih someščanov made in Evropa. Ker posavni moški ki disijo po uvoženih, a vseeno ceneni parfumih, in drugi tuji govorijo na ulici, v trgovini in celo v starih hrvaških gostinstvih angleško. Ker so polni samega sebe in svoje angleščine, ko na trgu hrvaškega Banja Jelačića in drugod po angleško naročajo kruh iz zagrebških pekar. Ker sami in z družinami živijo v boljših stanovanjskih četrteh, jedo boljše jedi in si omisljajo boljše sole.

Omenjeni Zagrebčani, ki se pač upajajo vprašati o ceni hrvaškega boja za samostojnost, so v skrbih, ker so sredi prestolnice svoje samostojne države Hrvaške v tisočletnem hrepenuju po samobitnosti nenadoma postali drugorazredni ljudje. Je pač tako, da je ta trenutek vreden več, kdor pripada temu ali onemu rodu mednarodnih redarjev, ki morajo menda nas Balkance naučiti čaščenih manir belega sveta. Omenjeni prestiž in dobre sicer zelo verjetno odpadejo v manjših količinah tudi na različne simpatizerje in prislednike. Očitno Hrvatje pristajajo na vse to.

Slovenija nima unproforjevcev, vsaj ne vedno, kajti obišejo jo samo včasih po službi ali med njo.

Ima pa poslovneže, ki so imeli modre babice. Babice so jih nekoc prijazno rekle, naj se učijo tujih jezikov, drugače ne bodo nikam pršli. Če takrat ne bi poslušali babic, ti poslovneži danes ne bi mogli brati vse prejete pošte.

Nekateri angleško govoreči direktori slovenskih firm namreč uradno pišejo slovenskim firmam že kar v angleščini. Nekatere naslovljence omenjena korespondenca tudi moti.

Od uradnih slovenskih dopisov v angleščini do boljših stanovanj, izbrane kuhinje in elitnih šol v slogu obnašanja mednarodnih redarjev v Zagrebu je samo korak in mogoče je le-ta že za nami. Če to ne drži, kolikšna je v obravnavanem pogledu potem razlika med Hrvaško in Slovenijo? Če je razlika v uniformah, je premajhna.

Kar pa zadeva slovenske babice v povezavi z današnjim časom, gre najbrž za nesporazum. Babice so z nauki o tujih jezikih najbrž hotele doseči nekaj drugega in ne tega, čemur so priča njihovi vnuki.

MARTIN LUZAR

Zastonjkarsko zimsko ogrevanje

Iaja poslati tudi republiški vlad, toda ker dvomijo, da bo njihov zahtevek sploh obravnavala, so se raje obrnili še na občinsko oblast, ki je bolj pri roki.

A roka občinske oblasti je tokrat hudo udarila nazaj. Komunalci je brez ovinkarjenja povedala, da iz proračuna premoga ne bodo kupovali, da se morajo komunalci z ekonomskimi cenami obnašati tržno ter da naj socialno delo opravlja socialna služba. Ne gre namreč le za to, da so se stanovalci pritožili zaradi previsokih cen, ampak mnogi ne plačujejo ne po višji ne po nižji ceni, temveč le čakajo, kaj se bo iz vsega izčimilo. Tako ni poravnana niti polovica plačil. In na Komunalci se bodo lahko veselili vsakega tolaria posebej, ki jim ga bo se uspelo iztržiti od stanovalcev. Od izvržb si namreč kaj malo obetajo, saj pri nezaposlenih niso možne, pri zaposlenih pa zaradi različnih obremenitev njihovih plač lahko pride plačilo ogrevanja na vrsto šele čez mesece.

Prav nič pretirana ni zato bojzen Komunale, da lahko v krajem času bankrotira. Pravzaprav bi bilo bolj upravičeno vprašanje, kako ji sploh še uspe plavati, če mora zastorij ogrevati na desetine stanovanj, pa četudi imajo stanovalci na stotine razlogov, zakaj ne plačujejo. Težko bi razsodili, kdo ima najbolj prav v zgodbi, ki bo, če ne prej, vsaj za nekaj časa prekinjena, ko bo sonce zopet pokazalo svojo moč. Toda še vedno je res tudi, da so bili stanovalci vso zimo na toplem po nizkih cenah ali celo zastorij. Takšne sociale pa ni bilo niti v najbolj zlatih časih naše polpretekle zgodovine.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

KARIKATURA: JOŽE FRIC

Umetniki in vojna

Dr. Ljubo Bavcon je pred kratkim izjavil: "Evropa in ZN so padli na vseh izpih iz mednarodnega, občega, vojnega in humanitarnega prava, človekovih pravic in tudi iz elementarne človečnosti." S tem je imel verjetno v mislih nenehna sprenevanja in izgovaranja evropskih in svetovnih politikov, ki si bosanski problem hitro kot vročo žerjavico polagajo iz rok v roke. A na nek način je njihovo obnašanje vendar razumljivo. Politiki so bili namreč tako ali tako vedno dvolični, žrte lastnega nenehnega stremljenja po oblasti, in zanje so bile demokracija, humanost in človeške pravice vedno le besede, s katerimi so se kitili ob vsaki priliki in nepriliki, ne da bi jih bilo treba spoštovati njihov pravi pomen in vsebino. Toda kaj se je zgordilo z drugimi, ki so ponavadi vedno zavornili plat zvona, ko so bile teptane človekove pravice in njegovo dobrostanstvo? Kje so intelektualci, mislici, umetniki, ki so znali politikom podkurtiti, da so bolj previdno merili svoje besede in dejanja? Zakaj je s te plati tako sumljivo tiko?

Pred dnevi sem gledal na televiziji koncert Joan Baez,

pevke vesti šestdesetih let. Ko sem jo prvič videl pred nekaj desetletji, je čisto sama, drobna in neznotina, stiskajoč kitaro v naročju, stala v snopu odrskih luči v parku neke skandinavske prestolnice. Na prvi pogled izgubljeno, pomilovanja vredno bitje. A ko je zazvenel njen glas, ko so se oglastile strune instrumenta, ki ga je držala v roki, je njena podoba rasla z njenim glasom vred in svetloba ter topilna sta se v valovih širili v temu, kjer je velika množica poslušalcev zadrževala dih. Tako se je takrat v številna srca vlival odpor do nasilja, vojne, krivic ter do ločevanja ljudi po rasi in imetu. Zdaj je bil koncert Joan Baez na televiziji nastop uglanjene dame gornjih srednjih let, ki je skupaj z ansamblom delovala sicer ubrano, a malce sentimenatalno. Tako pa je delovala tudi publike, z njenimi leti usklajena, nekoliko sramenljivo latajoča v stilu pozlačenih dobrih starih časov. Gospo Baez ne gre zameriti. Mnogim generacijam je dala več, kot so mogli politiki sproti pokvariti. Poleg tega je bil koncert posnet ob padcu Berlinškega zidu, ko se je perspektiva človeštva kazala čisto drugače kot pa sedaj, ob zamolklih

balkanskih eksplozijah, truplilih, posilstvih, etničnem čiščenju in beguncih. Toda kje so drugi umetniki, pevci, igralci, vsi, ki bi morali že zdavnaj iz njenih rok sprejeti čarobno pallico za bujenje človeške vesti? Kam so se potuhnili vsi, ki so kdaj protestirali proti revščini, neenakosti, za pravice otrok, žensk, živali, za mir, proti mučenju, ubijanju, smrtni kazni?

Molk, ki odmeva s svotnih scen, je grozljiv. So mar vsi sprejeti sprenevedanje politikov, da je najbolje nič videti in nič slišati, delati se, kot da so stvari bolj zamotane in nerazumljive, kot v resnici so, in verjeti, da tam dol na Balkanu pač delujejo neki pradavni neustavljivi vzvodi, zaradi katerih so žrtve nujno potrebno zlo? Da je treba samo zamizati, počakati: zlo bo vzel svoj tribut, in ko bomo odprli oči, bo svet spet svetlejši in lažje dojemljiv. To se zdi morda res najbolj udobno in enostavno, a je hkrati črv, ki gloda umetnika in umetnost nasploh, ki jima jemlje njuno verodostojnost in napoveduje erozijo celotnega civiliziranega sveta. Kultura ne more živeti skupaj z nekulturno, ampak se mora do nje energično opredeliti. Neopredeljevanje je v tem primeru v bistvu samozanjkanje.

TONE JAKSE

Pazite, da se vam podarjeno ne sesuje pred nosom!

Ko je preteklo nedeljo Miha Jazbinšek otvoril svoje smuči na ramo in se napotil k vlečnici na Gačah, so ga prepoznali tudi otroci. "To je tisti, ki je polovici Slovencev podaril stanovanje!" je s prstom pokazal bližnji smučar. K ministrov popularnosti je nedvomno največ prispeval stanovanjski zakon, pa vendar moramo to ugotoviti malo bolj pretehtati. Kdo je pravzaprav z zakonom zadovoljen?

Tisti, ki so si s težkim garanjem zgradili lastne hiše, čeprav so leta in leta odvajali prispevke za izgradnjo družbenih stanovanj, prav gotovo ne. Skoraj z enako gotovostjo bi lahko govorili o jezi drugih, ki so za velike vsole še pred novim zakonom kupili lastno stanovanje. In če morda niso imeli dovolj podpalcem, pa so se do vrata zakopalni v dolgove - potem o njihovem razpoloženju raje ne dvomimo. Na strani hudiš so še mlade družine. Tiste, ki so zmanj čakale na stanovanja. Tudi mlajši, ki so bili v zlatih letih še v plenicah. Kdo jim je pa krv, da se niso znašli in zaprosili za družbeno stanovanje? In še so v družbi nejevoljnih vstisti, ki so nič hudega sluteč prebivali v nacionaliziranih stanovanjih. Ti so čez noč pristali v družbi drugorazrednih državljanov, ki nimajo pravice do napol podarjenega družbenega stanovanja.

Vsa ta nejevoljna množica z zavistjo in srdom pogleduje proti drugi strani, ki je dobila pravico do odkupa stanovanj. Toda motite se, če mislite, da je ta stran zadovoljna. Očitno je vedno tako, ko se kaj deli zastorij. Pregovor res pravi, da se podarjenemu konju ne gleda na zobe, vendar človek ne more iz svoje kože. Statistika pravi, da so doslej prodali okrog 40 odst. družbenih stanovanj. Res moramo upoštevati, da imajo kupci na razpolago še nekaj časa, pa vendar je čudno, da Slovenci ne znajo vzeti niti podarjenega.

Kupiti stanovanje za 5 ali pa 10 tisoč mark je pač enako kot zadeti na loteriji. In tam se sreča ne doleti vsak dan. Nejevoljna stran naše družbe, ki upravičeno izraža taká čustva, mora navsezadnje še poslušati večno tarijanje nesrečnečev, "ki so morali dati toliko denarja za stanovanja", "ki ne morejo odkupiti, ker nimajo prihrankov", ki se pritožujejo, "ker je sosed po isti ceni dobil boljše ali večje stanovanje", in druge neprejavljive zgodbne. Dragi stanovalci! Če si v minulih letih, ko plačuje še niso bile tako nizke kot danes in najemnin skorajda ni bilo, niste prihranili čisto nič za hude čase, potem ni besed za vas.

Cisto tih bodite, čeprav ste morda kupili stanovanje s pokvarjeno koteljnicico ali s streho, ki pušča! Vprašajte raje, koliko stane lastniki hiše redno vzdrževanje njegove nepremičnine, pa jo je sam zgradil! Tako je pač. Spriznati se boste moralni, da ste zdaj tudi vi lastniki. To je poseben privilegij in velika odgovornost. Zavrhajte rokave in poskrbite, da se vam ne bo podarjeno pred nosom podrlo!

(P. S.) Usmilite se tistih, ki v tej delitvi niso dobili nič, in ne jadujte nad svojo težko usodo! Vsaj vprito njih ne.)

BREDA DUŠIČ-GORNIK

V NOVEM MESTU

Dogodki v sliki in besedi

ZDROŽIJO KORISTNO SPRIJETNIM — Zveza kmetov Sevnice, ki povezuje okrog 180 članic v društvih v Tržiču, Zabukovju, Sevnici, na Blanci, v Kompolju, Šmarčni in Studencu, je pretekli petek na zelo dobro obiskanem občnem zboru na Blanci sprejela poročila Slavice Šusteršič o pestrem izobraževalnem in družbenem delu v preteklem letu in o načrilih za letos. Koristne napotke sta dodeli Milena Kulovec iz republike uprave za pospeševanje kmetijstva in Helena Mrzlík, koordinatorica svetovalka za kmečko družino. Primarij dr. Jurij Pesjak je predaval kmeticam o raku. Priznanje za najbolje urejeno kmetijo so prejeli Darinka Starič iz Gornjega Brezovega (na posnetku desno), ko izroča podobno priznanje Angeli Mirt iz Blance, ki pa je dobila še priznanje Kmetijske svetovalne službe, podobno kot Ida Stušek iz Tržiča. Med najbolje urejenimi je tudi kmetija Majde Jazbec iz Drožanja. V kulturnem sporednu je sodeloval oktet »Jurij Dalmatin« iz Sevnice, v zabavnem pa Delfini z Blance. (Foto: P. Perc)

SMETAR SE JE POGREZNIL — Pred stavbo Vodnogospodarskega podjetja na Trdinovi cesti v Novem mestu se je v petek zgodila nenevadna nesreča. Pod težo kamiona — smetarja se je nenadoma odprla cesta in eno od koles je izginilo pod asfalt. Škode ni bilo, Komunalci, ki so stali zadaj, pa so preživeli kar nekaj strahu. (Foto: J.P.)

NEKAJ JIH JE ZAMENJALO GOSPODARJA — Mlajši pustski bodo večno doživeli naslednjo jesen, taki, ki tehtajo že 100 ali precej več kilogramov, pa bodo končali mnogo prej. Na brežiškem prašičjem sejmu je zdaj že dve soboti spet vse po starem. Gneča v prometu in tudi na sejnišču. Prašiči pa se ne prodajo preveč dobro, vsaj tisti težji ne. Po novem letu jim je cena zato kar precej padla. (Foto: B. D.-G.)

PO PRVEM DELU TRETJE — Ženska vrtsa trebanjskega Mercatorja je po prvem delu tekmovanja v vzhodni skupini medregijske lige s štirimi osvojenimi točkami zasedla tretje mesto. Dekleta upajo, da bo spomladi še bolje. Na posnetku zgoraj (od leve proti desni): Ana Jeraj, Marjana Pust, Malči Mezgec in Cveta Veble; spodaj: Rozi Flisar, Milena Veber in Marija Zupančič.

BERNIK OB
KULTURNEM PRAZNIKU

NOVO MESTO - Zvedeli smo, da bo na osrednji novomeški predstaviti v počasitev slovenskega kulturnega praznika, ki bo 8. februarja v Novem mestu, slavnostni govornik France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V svojem nastopu bo opisal pomen in vlogo te akademije v samostojni Sloveniji in delčju Dolensko v tej naši najvišji znanstveni in umetnostni ustanovi.

HUIQUIN WANG V
DOLENJSKI GALERIJI

NOVO MESTO - Danes, 21. januarja, ob 19. uri zvečer bo v prostorih Dolenske galerije otvoritev pregledne razstave del akademske slikarke Huiquin Wang. Slikarko in njen delo bo predstavil dr. Milček Komelj, v svet slik pa bo navzoče s priložnostnim programom uvedel pevec Lado Jakša.

"Zlati" še s CD ploščo in kaseto

Krško živi s svojim pihalnim orkestrom - Zdaj ga bo lahko vsakdo poslušal doma, saj je izdal CD ploščo in kaseto - Izdajo podprtji številni sponzorji

KRŠKO - V soboto zvečer so ljubitelji glasbe in pihalnega orkestra "Videm" prišli na svoj račun. Da ima orkester dovolj ljubiteljev je dokazovala polna dvorana Kulturnega doma v Krškem, da so bila njihova pričakovljana izpolnjena, pa so potrevali dolgi in navdušeni aplavzi, ki so sledili vsaki izvajani točki. Lani je orkester slavil 35-letico obstoja, letos pa je ta jubilej okonal še z izdajo CD plošče in kasete. Na sobotnem koncertu je publiku privič predstavljal njuno vsebino.

Med publiko na koncertu je bil tudi Vladimir Šega, ki je nekako pred šestintridesetimi leti dal pobudo za ustanovitev godbe v tedanji Tovarni celuloze in papirja v Vidmu, že 1. marca 1957 pa se je godba pod vodstvom dirigenta Maksa Umeka privič javno predstavila. Uspehi, ki jih je na svoji glasbeni poti dosegel pihalni orkester zlasti od leta 1974, ko je dirigentsko palico pridel v roke sedanjega dirigenta Drago Gradiška, dokazujejo, da je zadevo z glasbo vzel resno. Ta izrazito mladi sedemdesetletni orkester - v povprečju stejejo člani 25 let (najmlajša članica jih ima 13, najstarejši član pa 64) - je na repertošku tekmovalju leta 1981 osvojil srebrno plaketo v drugi tečavnostni skupini, leta 1984 pa je ta uspeh ponovil. Leta 1989 je v drugi skupini dobil še zlato plaketo s pohvalo, leto pozneje pa je v prvi tečavnostni skupini osvojil zlato plaketo, kar ga je pripeljalo prav v vrh med maloštevilne slovenske pihalne orkestre, ki sodijo v umetniško skupino.

"Zdaj je naš cilj nadaljevati priprave za nastop v umetniški skupini," je med odmorom kon-

certa povedal predsednik orkestra saksofonist Ivan Učanjski, "vzdrževati nameravamo tudi stike s tujino, še zlasti pa si želimo obiskati Nizozemsko, kjer je ta vrsta glasbene dejavnosti najbolj raz-

lahko kupijo naš posnetek. Zdolgo se jim je samoumevno, da bi jih moral orkester, kot je naš, imeti. Kar nerodno nam je bilo, ko smo jih morali razočarati. Zdaj to popravljamo."

Kaseto in CD ploščo so krški godbeniki posneli v dveh dneh, 24. in 25. oktobra lani. Na CD plošči je 14 skladb, na kaseti pa 13. Obe sta izšli v nakladi 500 izvodov. Cena CD plošče je 1000, kasete pa 400 tolarjev. Snemanje in izid posnetkov so omogočili številni sponzorji, katerih imena so objavljena na ovitkih.

vita." In zakaj so se pri krški godbi odločili izdati CD ploščo in kaseto? Na to vprašanje Vide Kuselj, povezovalke programa, je dirigent Drago Gradišek odgovoril: "Lani smo igrali v Avstriji in ljudje so nas spraševali, kje

Prav lepo je videti, kako mladim glasbenikom muziciranje ne dela preglavic, ampak ob njem uživajo in jim je veselje. To je orkester v polni zasedbi, skupaj s svojim dirigentom, tudi pokazal, še zlasti sproščen pa je bil nastop posebne big band skupine, ki je zigranjem zabavne glasbe predstavila drugo stran kasete oziroma CD plošče. Pri tem so jim prisikočili na pomoč še trobentč Tomaz Grintal iz big band orkestra RTV Slovenija ter pianist Peter Cepin in kitarist Rudi Strnad s Senovega.

T. JAKŠE

NAMISLJENI BOLNIK V KRŠKEM

KRŠKO - Slovensko ljudsko gledališče iz Celja bo v soboto, 23. januarja, ob 19. uri gostovalo v krškem kulturnem domu s predstavo Molereve komedije Namišljeni bolnik. Predstava bo za abonma in izven. Cena vstopnice je 500 tolarjev.

Je znanje res odveč?

Do kdaj andragoška ustanova za odgovorne občinske može "zadnja rupa na sviralu"?

ČRNOMELJ - Ljudska univerza kot enota črnomajskega Zavoda za izobraževanje in kulturno je edina andragoška organizacija v Beli krajini. Njen poslanski je vsekakor veliko in pomembno, česar ji ničke ne odreka. Nasprotno, črnomajska vlada jo celo zelo hvali zaradi prodornosti pri svojem delu. Toda samo ob hvale v Ljudski univerzi žal ne morejo živeti. Prav preživetje zaradi pomanjkanja denarja pa je osnovni problem te ustanove.

Pri tem črnomajska Ljudska univerza seveda ni nikakršna izjema. Znano je, da tovrstne institucije v Sloveniji že od nekdaj od države niso bile deležne ustrezne denarne podpore, čeprav je povprečna izobraževalna struktura v naši državi znatno nižja kot v Evropi. Zadnje čase so zaradi množice neizobraženih odraslih v republiki začeli namenjati več denarja za njihovo izobraževanje, toda žal ta val financiranja še ni kaj prida pljusknil čez Gorjance. Čeprav je v črnomajski Ljudski univerzi v celoletnih programih kar 483 udeležencev, vsaj toliko pa še v krajskih izobraževalnih oblikah, dobijo od občine denar le za plačilo polovice zaposlene. Resa omenjeno izobraževanje vodi in strokovni delavec, stalno zaposleni pa sta še dve profesorici angleškega in nemškega jezika. Toda poleg njih sodeluje še 30 do 35 honorarnih predavateljev, ki tudi pričakujejo plačilo za svoje

delo.

Razumljivo torej, da ustanova, ki ima toliko učencev kot niti ne tako majhna osnovna šola, pričakuje od družbe nekoliko več denarja. In do njega je gotovo tudi upravičena. Toda na občini so ji dali jasno vedeti, da so njeni pričakovanja o tem, da bi dobili denar za dva delavca, utopia. O enem, no ja, bi se mogoče še lahko dogovarjali, če pa bo na koncu tanj zares dovolj denarja ali ne, je še vprašanje. Kajti hitro postrežejo z vestjo, da v osnovnem šolstvu manjka še še denarja in da so tudi za prihodnje od tam pritiški zelo veliki. Pa da bodo seveda v prihodnje v občini stavili na drobno gospodarstvo, turizem in dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Torej o izobraževanju odraslih ne duha ne sluha, kot da tudi v omenjenih panogah ni potrebo za znanje. In kot da že podatek, da med zaposlenimi Črnomajci nima izobrazbe 42 odst. ljudi, med nezaposlenimi pa celo 54 odst., ni dovolj v nebo vpijoč. Pa očitno ni, zato ne čudi, da je že slišati pomisleke, kako to, da ni denarja za ustanovo, ki ima nekajkrat več učencev kot marsikatera črnomajska stranka članov, a se za poslanske može v proračunu vedno najde denar. Očitno se bo našel vse do takrat, dokler bo politika pomembnejša od znanja.

M. BEZEK-JAKŠE

NAVDUŠILI SO PUBLIKO - Na koncertu so krški godbeniki zaigrali melodije, ki so jih posneli za CD ploščo in kaseto, zraven pa še nekaj novih. Na slike: Aleš Suša igra solo na saksofonu v skladbi *Harlem Nocturno*. Desno diriger Drago Gradišek. (Foto: T. Jakše)

Od idej do podjetništva

Srednješolci zadovoljni s seminarjem o podjetništvu

SEVNICA. Največ izmed 115 učencev zaključnih letnikov pretežno iz posavskih srednjih šol, ki so v Brežicah, Krškem in Sevnici spremljali dvodnevni seminar o osnovah podjetništva, je ob koncu izrazilo željo, da bi Zavod za zaposlovanje in sevnški podjetje KIN, organizatorja tokratnega seminarja, pripravila še več podobnih, predvsem pa bolj poglobljenih obravnav posameznih tem in povsem praktičnih oblik dela, kjer bi v večji meri prišla do izraza njihova ustvarjalnost.

Ceravno je prišlo od prijavljenega štivila (med 170 učencih je bilo največ prijavljenih gimnazijev in ekonomskih tehnikov) na seminar dosti manj srednješolcev, so organizatorji zadovoljni z udeležbo in pozornim, aktivnim spremjanjem predavanj priznanih predavateljev. Srednješolci niso

zvedeli le nekaj več o tem, kaj je podjetništvo in kako podjetniško razmišljati, kar je bil sicer temeljni cilj seminarja, temveč tudi precej informacij, kaj je teamsko delo, motivacija in katero sposobnosti so potrebne za razvoj poslovne dejavnosti. Koristili jih bodo napotki, kje dobiti pomoč pri razvijanju podjetniških idej, o trenžu v podjetju, kaj mora mlad podjetnik vedeti o poslovnom načrtu in o formalno-pravnih oblikah uresničevanja podjetniških zamisli.

Spodbudno je tudi to, da organizatorji seminarja o podjetništvu za srednješolce že razmišljajo o njegovi nadgradnji, da bi slušatelji - srednješolci na seminarju in obliki podjetniške delavnice lahko tudi praktično uporabili osvojeno znanje.

P. P.

Kapitelj na slovenskih znamkah

Lepi obeti, da se novomeški jubilant pojavi kar na dveh novih slovenskih znamkah - Velik znanstveni simpozij, zbornik in monografija - Višek bo razstava

NOVO MESTO - Poleg vseh drugih pomembnih obeležitev proslave 500-letnice ustanovitve Kolegiatnega kapitija v Novem mestu bo ta pomembni jubilant dobil po vsej verjetnosti še darilo, ki bo poneslo njegov sloves po Sloveniji in tudi po širinem svetu. To bosta poštni znamki: ena za notranji promet, po vsej verjetnosti z motivom ustanovne listine, druga pa za mednarodni promet, na kateri bo po vsej verjetnosti Kapiteljska cerkev sama ali pa v kombinaciji s Tintorettovo sliko sv. Miklavža. Tako je na seji pripravljalnega odbora za praznovanje 500-letnice Kolegiatnega kapitija v petek povedal predstavnik Filatelističnega društva Novo mesto Franc Klemenčič.

Dokončne potrditve tega projekta od poštne komisije za izdajo znamk novomeški filatelisti še niso prejeli, saj tudi programa novih slovenskih znamk za letošnje leto še ni, so pa trdno prepričani, da znamki bosta sprejeti v program, saj je bilo načelno soglasje že dosegeno. Dokončno naj bi podobno znamk po njihovem predlogu oblikoval Zvonc Pelko, ki je izdelal tudi celostno podobo obvezja. Hkrati z znamko naj bi izdelal poseben ovitek prvega dne in tako imenovan maksimum kartu, torej razglednico s podobo, istovetno znamki.

Filatelistično društvo Novo mesto ima v povezavi s proslavljanjem 500-letnice Kolegiatnega kapitija v načrtu

pripraviti tri razstave, in sicer eno na temo Kapitelj na starih razglednicah, drugo na temo Slovenika, se pravi vse znamke, ki so izšle na temo Slovenije, tretjo pa na temo Božidar Jakac na slovenski znamki, s čimer bi opozorili na velik delež, ki ga je na temenje novomeški rojak skoraj skozi vso svojo ustvarjalno dobro prispel pri oblikovanju slovenskih znamk.

Člani pripravljalnega odbora so se seznanili še s potekom dela na drugih pomembnih projektih. Program znanstvenega simpozija, ki naj bi bil aprila, je predstavil Stane Granda. K sodelovanju mu je uspelo pritegniti kar 21 uglednih znanstvenih imen od tega dve iz Italije, ki se bodo

Kot zanimivost omenimo dokaj realne možnosti, da do odprtja razstave Novo mesto dobi še odditek kipa Jurija Sladkonje, nekdanjega prošča in kasnejšega dunajskoga škofa, katerega original branijo v dunajski Cerkvi sv. Stjepana in je eden od najlepših renesančnih kipov v tej cerkvi.

T. JAKŠE

stavila slavljenca. Sprva je bil izid predviden že za april, a se je izkazalo, da je treba marsikater nezanesljive zgodovinske podatke še natančneje preveriti in raziskati. Zanimivo pa je, da je na vidiku še tretja publikacija v zvezi s kapiteljem, to je Inventar kapiteljskega arhiva, ki ga bo izdal nadškofijski arhiv v Ljubljani.

Ena od največjih in najpomembnejših obeležitev jubileja pa bo gotovo razstava, ki bo odprta od 23. aprila do septembra v Dolenski galeriji. Razstava bo v dveh delih: prvi del sestavlja galerija prostov, v njej pa bodo razstavljeni vsi upodobljeni preši, drugi del pa kapiteljska zala, ki je le redko dostopna očem javnosti, sem pa spada cerkveno posodje, oblačila in dragoceno arhivsko gradivo. Nosilce razstave je Dolenski muzej, pri tem projektu pa sodeluje še vrsta strokovnjakov iz vse Slovenije. Ob razstavi bo izdelan tudi katalog, celoten projekt pa bo predstavljen javnim občilom konec tega ali v pričetku prihodnjega meseca.

T. JAKŠE

Pred osebjem kočevskega muzeja - dva redno zaposlena in ena praktikantka za določen čas - je dela in skrbni za letos še dovolj, pa tudi za precej let naprej, če želijo dati prostor, v preteklosti obremenjenemu z mnogimi tabuji, pravi podparek in ga vsestransko in zanimivo prikazati sodobnemu človeku. Zdaj predstavljajo scenarij še ene stalne postavitev, saj se v depojih skriva še

pred osebjem kočevskega muzeja - dva redno zaposlena in ena praktikantka za določen čas - je dela in skrbni za letos še dovolj, pa tudi za precej let naprej, če želijo dati prostor, v preteklosti obremenjenemu z mnogimi tabuji, pravi podparek in ga vsestransko in zanimivo prikazati sodobnemu človeku. Zdaj predstavljajo scenarij še ene stalne postavitev, saj se v depojih skriva še

Se življenje vrača v Šeškov dom?

V šolah manj zanimanja za NOB - Petdesetletnica kočevskega zbora kot upanje - Obnova bi v nekdanji Sokolski, zdaj Šeškov dom prinesla polet

KOČEVJE - Kočevski muzej se prav tako kot ostali zavodi v Sloveniji, katerih vsebina dekoranja je bila ubrana pretežno na temo narodno-slobodilne borbe, sočas z velikim upadom obiska in isče neve navezave s sedanjo in preteklostjo. Namesto nekdanjega stalnega priliva obiskovalcev, zlasti učencev in dijakov, ki so obiskovali dvoran, v kateri je bilo od 1. do 3. oktobra 1943 zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda, in stalne zbirke muzeja, se le še kdaj pa kdaj ustavi kak avtobus borcev ali upokojencev. Muzeju, ki je lani praznoval štiridesetletni obstoja, ob letosnjem petdesetletnici zasedanja, ko naj bi obnovili tudi dvorano, uspelo obrniti tok v drugo smer.

"Radi bi, da bi muzej v Šeškovem domu pričel živeti in da bi prostor, ki smo ga v njem pridobili s prvo fazo adaptacije, kar najbolj izkoristili," pravi ravnatelj muzeja prof. Ivan Kordiš. "Žal pa je dvorana, v kateri je bilo zasedanje, že močno dotrajana, saj bi tako ohramili zanemarjen v izvirnem stanju še edino dvorano iz časa nastajanja slovenske državnosti med drugo svetovno vojno. Kinodvorana v Ajdovčini in prostveni dom v Črnoljubi sta praktično že izgubljena. V kočevski dvorani bi lahko s pomočjo fotografškega arhiva pa tudi reljektov vzpostavili povročno stanje, s tem da bi bila likrati spomenik ter muzejski in prizadetveni prostor."

V Šeškovem domu je svojčas potekala zelo živahnna kulturna dejavnost, saj so imeli v mestu lastno

amatersko in lutkovno gledališče, organizirana so bila gostovanja poklicnih gledališč ter druge prizadetvene. Počasi je vse to zamrlo. S tem da želijo v muzeju Šeškovemu domu povrniti njegov nekdanji kulturni utrip, pa ne misijo, da bi se z organizacijo in animacijo prizadetveni ukvarjali sami, temveč računajo na to, da bi dvočrno oddali v zakup kaki privatni ali družbeni agenciji, ta pa bi se svedela moralna držati dogovorenega vsebinskega koncepta, ki naj bi po predstavnikih obsegal gledališče in ostale kulturne prizadetvene, filmsko gledališče, videoprojekcije, koncerte in podobno. Načrti za obnovo v več variantah so v delu že od leta 1988, pri tem pa sodeljujeta tudi spomeniškovarstvena služba in restavtorski center iz Ljubljane.

"Načrti za obnovo doma v zvezi s

>PONOSEN SEM, DA SEM BIL POLICIJSKI MINISTER V TAKO USODNEM OBDOBJU<

O tem, kaj je slovenska policija dosegla v zadnjih dveh letih, o razpletu afere Grubelič, o novi zgradbi novoške UNZ, obmejnih incidentih, o tem, kaj sedanji minister svetuje svojemu nasledniku in še čem

Tudi tisti, ki so potem, ko je pred dobrima dvema letoma Igor Bavčar zasedel mesto ministra za notranje zadeve Republike Slovenije, nejeverno zmajevali z glavo, so se morali kasneje ugrizniti v jezik. Tega, da je slovenska policija v pičilih dveh letih naredila velik korak naprej, pač ni moč zanikati. Pa najsi gre za organiziranost, opredelenost, pogoje za delo ali kaj četrtega. In če vemo še to, da sta prav njena usposobljenost in pripravljenost odločilno prevela tehnico v prid slovenski samostojnosti in državnosti ob predlanski agresiji jugovojne, potem bo zgodovina slovenske policije to obdobje skupaj s imenom človeka, ki jo je vodil, zanesljivo zapisala z velikimi črkami.

Toda politika in čas sta neusmiljena, nedavne volitve so to najbolj nazorno pokazale. Bržkone je pred nami zadnji razgovor z Igorjem Bavčarjem v vlogi notranjega ministra.

• Volitve so za nami, razplet je znan, tudi obrisi nove vlade postajo vse bolj jasni. Vprašanje v primeru, da odidete: Kakšna bo slovenska policija brez Igorja Bavčarja?

»Trditev, da ni nezamenljivih, ni le fraza. Vsak sistem ima pač svoje lastnosti, čim bolj je dograjen, čim bolj je razvidna njegova sestava, čim bolj so znana pravila igre, tem manj je usodna, ključna vloga posameznika. Ponosen sem na to, da sem bil policijski minister v obdobju, ko sta se spreminala tako družbeni ureditev kot policijski sistem. Izviv, na katere smo morali odgovarjati, je bilo ogromno, že pripravljenih odgovorov pa malo. Šlo je pač za novosti, navsezadne smo sistem šele gradili. Marsik smo začeli pri temeljnih in sodim, da smo postavili dovolj trdne. Doseženo je bilo rezultat mojih prizadevanj, a nikakor ne zgoli mojih. Policia je bila pripravljena na sprememb, sledila jim je in se jim prilagajala, danes ima dovolj strokovnosti in dovolj znanja za svoj bodoči razvoj. Novi minister — kdorkoli pa bo — ji bo seveda dal tudi nekaj svojega, toda vse bolj bodo na razvoj police vplivale predvsem zahteve javnosti.«

• Da je bilo prav v zadnjih dveh letih na tem področju ogromno narejenega, ne more ničesar zanikati. Obljubljali ste veliko novega, kako dačec ste danes s spremembami v organiziranosti slovenske policije in katere so najpomembnejše novosti?

»V ministrstvu za notranje zadeve smo se odločili za filozofijo organizacijskega razvoja, ki nepreprečno ugotavlja potrebo po spremjanju, prilaganju policijskega

dela novim zahtevam in spremembam tekoče vnaša v svoje delo. Ena izmed temeljnih sprememb je bila depolitizacija police, kar ni pomnilo zgodlj odhoda strank iz nje, pač pa predvsem to, da pri policijskem delu veljajo izključno strokovna načela. In v ta načela sodijo tudi vprašanja etike policijskih ravnanj in vsa ostala vprašanja, povezana s človekovimi pravicami. V okviru depolitizacije police lahko govorimo tudi o ukinitvi politične police in o razreševanju vprašanja arhivov službe državne varnosti. Nov status je dobilo tudi območje Kočevske Reke z Gotenico.

Organizacijskih sprememb je bilo veliko. V ministrstvu smo ustavili specjalno enoto MNZ, katere temeljna naloga je protiteroristični boj, ta enota se je zlasti izkazala med slovensko vojno. Temeljito smo reorganizirali tudi kriminalistično službo; slednja se je danes sposobna spopadati z vedno novimi in zahtevnejšimi oblikami kriminala. Da bi bili čim bolj operativni, smo reorganizirali bivše stalne službe na upravah v operativno komunikacijske centre, ki vodijo interventno policijsko delo. Na novo smo tudi zastavili preventivno delo, kajti ni je policije na svetu, ki bi obvladovala kriminalitet brez sodelovanja javnosti. Namesto miličnikov imamo danes policiste z novimi uniformami in oznakami.

Ministrstvo za notranje zadeve je sooblikovalo temeljno osamosvojitevne in druge zakone Republike Slovenije in s tem tudi sodelovalo pri oblikovanju in graditvi nove države. Znano je verjetno, da sta pripravljenost in strokovna usposobljenost slovenske police odločilno

vplivala na potek vojne v Sloveniji. Slovenska policija je tudi vzpostavila nove odnose in sodelovanje s policijami drugih držav, postali smo članica Interpola, policiisti so bili sprejeti v mednarodno policijsko združenje IPA.«

• Pripravljali ste tudi nov projekt organiziranosti javne varnosti, ki ga baje že preizkušate v praksi. Kakšne so izkušnje?

»Lani je posebna projektna skupina res pripravila projekt nove organiziranosti javne varnosti tako po občinah kot regijah. Cilj tega projekta je zmanjševanje stroškov policijskega dela, intenzivnejše sodelovanje med uniformirano police in kriminalisti, boljše delo na terenu, uvajanje novih metod policijskega dela, zlasti več pomoči v sestavljanju občanom. Ta projekt preizkušamo na UNZ Kranj in ga bomo razširili šele, ko bomo ugotovili v odpravili vse njegove slabosti.«

• Ko ste prihajali na mesto notranjega ministra, ste si med drugim zastavili nalog izločiti varnostno-informativno službo iz ministrstva za notranje zadeve ter zagotoviti nadzor nad njo. V kolikšni meri vam je to uspelo?

»Zakon o vladi je VIS izločil iz ministrstva za notranje zadeve, kar sem tudi napovedal pred dvema letoma in pol. Predtem pa smo opravili ogromno dela. Spremili, pravzaprav ukinili, smo službo državne varnosti in na sodobnih načelih oblikovali varnostno-obvezevalno službo. V zakonu o notranjih zadevah so natančno opredeljene njene naloge, služba nimata policijskih pooblastil, nad njo bdi parlament. Z izločitvijo iz ministrstva bo ta služba še lažje razvijala svojo obvezevalno funkcijo in odigrala pomembno mesto pri oblikovanju in uresničevanju strategije slovenske države.«

• Kakšne so možnosti zlorab, kaj je s tem v zvezi z nadzorom nad pristuškovanjem?

»Le bolj simbolično lahko danes govorimo o zmanjševanju možnosti za špekulacije, o zlorabah varnostno-informativne službe s strani enega ministra, v doseganju sistema policijskega. Vprašanje nadzora nad telefonskimi razgovori oz. vprašanje pristuškovanja ostaja odprt, na tem področju se ni pravzaprav nič spremenilo.«

• Veliko uglednih pravosodnih imen trdi, da smo z oprostilno sodbo Sandiju Grubeliču pokazali, da postajamo pravna država. Vaš komentar k takšnemu sodnemu razpletu in trditvam bo gotovo zanimiv, še zlasti, ker ste bržkone pričakovali drugačen konec. Ob tem se spominjam vaš kritik sodstvu, češ da dela prepočasi itd.

»Neodvisnost sodstva je eden od pomembnih pogojev za pravno državo, zato notranji minister ne more komentirati konkretnih sodnih odločb. Kot veste, so organi za notranje zadeve dolžni odkrivati kazniva dejanja, javni tožilec se odloča o morebitnem pregenu, sodišča pa dokončno odločajo o krividi ali nedolžnosti. Za kazensko ovadbo zoper kako osebo je potreben utemeljen sum kot nižja stopnja verjetnosti, da je nekdo storil kaznivo dejanje. Mislim, da smo v tem obsegu in v okvirih svojih pristojnosti delo opravili korektno. Kot je znano iz tiska, oprostilna sodba ni bila izrečena zaradi slabih ali slab zbranih dokazov. Glede nastajanja pravne države le še to: takšna država mora imeti mehanizme, ki zagotavljajo pravno varnost vsem ljudem na enaki ravni in v vseh ravnanjih.«

• Mnogi so se sedaj spomnili tudi baje nezakonitega in nepravilnega postopka naših organov za Grubeličovo izročitev Svice Slovenije. Kaj pravite na to?

»Postopek za izročitev je v primeru Grubelič potekal po ustaljenih poteh in po običajni tehnologiji. Ni korektno, da se ves čas ponavljajo podsticanja na račun Švice, ki slovi kot pravna država, kjer si ni mogoče niti zamisliti ravnjanja, kot ji ga sedaj nekateri očitajo. Vedeti je potrebno tudi to, da je ekstradicija kot vsebinski postopek popolnoma v rokah pravosodnih organov obeh držav, ki sta v njej udeleženi, policija je le tehnični izvajalec prevoza in izročitve osebe. Sam način izročitve je bil pač prilagojen takratnim razmeram, vendar brez sodnih odločb pristojnih državnih organov tudi tak zagotovo ne bi bil mogoč.«

• Ko sva se podobno pogovarjala sredki lanskega leta, je bila ena od tem tudi predvidena gradnja novega sedeža dolenske police v Novem mestu. Stvari so se do danes spremeni, predvidena lokacija ob avtobusni postaji ni več

aktualna, objekt naj bi stal v Bučni vasi ob Petrolu, kjer so bile delavnice Gorjancev, vložena je celo že vloga za pridobitev lokacijske dokumentacije. Čemu ta sprememba?

»Okoli predvidene novogradnje novomeške UNZ je bilo resda veliko polemik, verjmite pa, da smo skupaj s SO Novo mesto vložili ogromno truda, da bi našli kar najbolj ustrezen rešitev. Problemi so se pojavljali predvsem po prostorskih rešitvah in finančni konstrukciji celičega projekta. Ko smo se že odločili za rešitev in gradnjo pri novi avtobusni postaji, smo dobili boljšo ponudbo za lokacijo v Bučni vasi, ki je kar okoli 30 odst. cenejša, obenem pa ne postavlja tako velikih prostorskih dilem. Občini bomo predlagali spremembu in prepričan sem, da bodo poslanci naše argumente razumeli in sprejeli.«

• Dobršen del slovenske južne meje poteka po Dolenjski in Posavju, razne obmejne incidente torej prestrežemo prvi in jih prebiti ob meji tudi občutijo na lastni koži. Kakšen je dogovorjeni način reševanja tovrstnih sporov in ali je že zaživel v dejanh?

»Naše izhodišče je seveda odprta meja s Hrvaško, vendar takšnih sanj današnje razmere na tleh bivše Jugoslavije ne dopuščajo. Raven sodelovanja s hrvaško policijo se ciklično spreminja, naša želja pa je, da se čim več odprtih vprašanj reši na terenu, neposredno, kar nam

včasih uspeva, včasih pa tudi ne. Sicer pa je meja vprašanje odnosa dveh držav in morebitni konflikti na življenje ljudi ob meji ne bi smeli vplivati.«

• Je eden od modelov reševanja obmejnih sporov sodelovanje političkih uprav, kot sta ga prvi v Sloveniji in Hrvaški te dni uveli UNZ Novo mesto in Policijska uprava Karlovac?

»Mednarodno policijsko sodelovanje je vsekakor usodnega pomena za varnost. Ali z drugimi besedami: varnost na Dolenjskem bo zagotovo odvisna tudi od tega, koliko bo neposrednega sodelovanja s Policijsko upravo Karlovac. Naša strategija je, da sosednje policijske uprave same in v roku v opredelju skupna operativna vprašanja. Mislim, da smo s takšnim načinom dela na pravi poti.«

• In za konec. Če boste zapustili ministrsko mesto, katere besede bi izrekli v popotnico našemu nasledniku na mestu notranjega ministra Republike Slovenije?

»Varnost je dobrina, ki je vse bolj redka in vse bolj dragocena. Policija naj jo varuje z vsemi svojimi sredstvi, druge ustanove pa naj v okviru kriminalne politike sprejemijo in izpolnjujejo svojo obveznost. Če bo novi minister tako kot jaz upošteval načelo depolitizacije police, potem me za varnost države ne skrb.«

BOJAN BUDJA

avtomobila se je zmanjšala za 10.000 tolarjev.

UKRADLI OTROŠKE HLAČE - 14. januarja sta neznaniki iz trgovine Pika v Črnomlju ukradli otroške hlače ter tako M. V. oškodovali za poltretje tisočak.

V TELOVADNICI OB URO - Še neznani znikavit je 13. januarja v telovadnici osnovne šole v Šentjurju ukradlo žensko ročno uro, last učenke M. L. iz Šenturperja. Dekle je oškodovan vajz za 9.000 tolarjev.

KRADEL V GOSTIŠČU - V noči na 16. januarju je neznanec obiskal prostor gostišča v Trebnjem, kjer je iz predala točilne mize ukradel 19.500 tolarjev, 180 mark in tisoč šilingov. I. H. iz Vavpc je tako oškodovan za 28 tisočakov.

ODPELJAL KOLO Z MOTORJEM - Izpred bifeja Bučar na Otočcu je 16. januarja izginilo kolo z motorjem, last J. K. iz Gumberka. Vozilce je bilo vredno 45 tisočakov.

MORAL BO PEŠAČITI - Ob prevozno sredstvo je bil 16. januarja tudi L. F. iz Dragatuša. Kolo z motorjem znamke Tomos APN 6, vredno 15.000 tolarjev, je pustil pred gostilno Dragatuš.

OB REZERVNO KOLO - V času med 9. in 11. januarjem se je neznanec storilec v Škrabčevi ulici v Novem mestu lotil osebnega avtomobila Doma kulture. Odvij in odnesel je rezervno kolo, vredno sedem tisočakov.

UKRADEL PRENOSNO ŽAGO - 11. januarja popoldne je neznanec iz osebnega avtomobila, ki ga je Ivan S. iz Gotne vasi pustil parkiranega pred gostilno Na hribu, ukradel prenosno krožno žago, s čimer je lastnika prikrajšal z 40 tisočakov.

TAT V NOVEM NASELJU - Še neznan storilec je med 12. in 13. januarjem odnesel iz nedogrjenih stanovanjskih hiš v novem naselju na Otoču električna podaljška in prenosno luč. Lastnik V. R. je oškodovan za 15.000 tolarjev.

ODNESEL OKRASNE OBROČE - Sredi lanskega decembra je nekdo na parkiršču trgovine Novotehne trgovine na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu ukradel štiri okrasne obroče, ki jih je odvij z devetnajstice M. Ž. iz Dolenjih Kamenc. Vrednost

NAŠLI PIŠTOLO IN PUŠKO

PEKEL - Trebnjski policisti so v nedeljo, 17. januarja, pri A. G., doma iz Pekla, našli ter zasegli avtomatsko pišto znamke Škorpion z naboji ter malokalibrsko puško vinčester. Imetnika orožja čaka še zagovor pri sodniku za prekrške.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• A. S. iz Hrastnega je 16. januarja parkiral svoj avtomobil pred diskom v Gorenji Nemški vasi. Med rjenjo odstopnostjo je nekdo z vozila ukradel obe prednji luči, vredni kakih deset tisočakov. Nadomestek v obliki sveč se baje ni najbolje obnesel, saj da je ugasnil že po nekaj metri vožnje.

• Na Cesti brigad v Novem mestu je bilo v soboto vložljeno v osebni avtomobil J. V. Iz vozila je izginila vrčka z raznimi prehrabnenimi dobratimi, med njimi policijsko poročilo omenja tudi denarnico z nekaj markami.

• Za KPD Dob pri Mirni mnogi pravijo, da je fakulteta za kriminacije. Očitno so "študentje" prejšnji teden opravljali praktični del izpitov, 17. januarja je bilo vložljeno v garderobno omaričo obsojenca M. M., ki je prijavil tatvino dveh tisočakov. Da je bil izpit narejen, je jasno, manjka le še ocena.

• 11. januarja je bila Damjana D. v novomeški športni dvorani pod Marofom ob kavbojke, vredne štiri tisočake. Poročilo ne daje težko pričakovanega odgovora na to, kako se je Damjana vrnila domov, bržkone pa gre tatvino povezati z vsebino zapisa na športni strani današnjega DL.

SOPOTNIK PODLEGEL POŠKODBAM

METLIKA - V soboto, 16. januarja, nekaj minut čez eno uro ponoči, se je 25-letni Stanko Jurajevič iz Rosalnic peljal z osebnim avtomobilom po Cesti bratstva in enotnosti v Metliki iz smeri centra mesta proti semaforiziranemu križišču. Ko je pripeljal do hiše številka 50, je avtomobil zaradi prevelike hitrosti pričel na mokri in spolzki cesti zanašati, zdrsnil je na pločnik, nekaj časa drsel po njem, naposled pa tresel v vogal hiše številka 52. Voznil Jurajevič se je v nesreči le laže poškodoval, zato pa je hudim ranam na mestu nezgode podlegel njegov sopotnik, 25-letni Zlatko Piškurič iz Metlike. Drugi sopotnik, 29-letni Marjan Kure iz Grma, je bil hudo ranjen in so ga skupaj z voznikom odpeljali na zdravljence v novomeško bolnišnico. Škoda na zvitih pločevinah so ocenili na 250 tisočakov.

LETIŠNJEJŠA - V letovni organizaciji Tesnil v Veliki Loki so imeli zadnje tedne na delu zmikavta, ki jih je prikrajšal kar nekaj deset tisočakov. Tako naj bi nekdo v času med lanskim 17. decembrom in letosnjim 13. januarjem iz tovarne odnesel več tesnil za različne tipe vozil in traktorjev. Vrednost tatinove je po izračunih doslej opravljene prek 258.508,40 tolarja.

Brežice, čakalnica tujcev

Brežice so spet prišle v zobe slovenski javnosti. Malo mesto ob južni meji se duši pod pritiski po pridobivanju slovenskega državljanstva, stalnega bivališča, statusa begunka ali tujca. V občini je neznano število ilegalnih beguncov, tujcev in drugih oseb brez rešenega statusa, ki živijo pri prijateljih, znancih ali celo v svojih hišah, vikendih in stanovanjih.

V občinskem sekretariatu za notranje zadeve pravijo, da se je zgodba začela z novinarji. Najprej je Delo objavilo podatke v zbirnem poročilu iz večih občin. Sledil je Dolenjski list, Slovenske novice, televizija. Referat za osebna stanja je dejansko le poročal o svojem delu in o številu vlog ter o težavah pri njem, vse skupaj pa je dobilo prizvok senzacije. "Težava ni v številu, ampak v težko rešljivih primerih. Zadeve rešujemo po predpisih, vendar pri tem ne smemo biti samo togli birokrati, ampak moramo zadeve obravnavati s človeške plati," je pojasnil sekretar Ivan Kapušin.

Toda človeškost je dvorezna. Marsikatero zadevo se da obravnavati po tem ali po onem predpisu. Za vse ni nikoli prav, pa kakršnaki že je odločitev. Vsekakor se v Brežicah človeškemu odnosu pri obravnavanju takih zadev ni mogoče izogniti. Kdove, koliko tujcev, beguncov, bivših vojaških oseb je v Ljubljani ali drugih malo večjih mestih! Toda tam je nakopičenih veliko različnih ljudi, vsak živi zase, medtem ko v Brežicah vsak vsakega pozna.

Za rompompom okrog državljanstva torej ne morejo biti krivi samo novinarji, ki so se le odzvali na napeto stanje med občani. Ozadje tega dogajanja je treba poiskati v občini s 25 tisoč prebivalci, med katerimi že dolgo prebiva tudi veliko Neslovencev. Leži ob meji, kjer so se ljudje že od nekdaj poročali med sabo. Poleg tega je tu še nedavno obravalo več vojaških objektov: tehnično-remontni zavod, vojaško letališče, obrat v Skopicih, dom JLA in še nekateri poslovni prostori, v katerih je bilo zaposlenih kakih 1500 oseb. Že samo zaradi tega ni nič čudnega, če je v predvidenem roku, t.j. do 27. decembra 1991, vlogo za pridobitev slovenskega državljanstva oddalo okrog 3000 občanov.

Večina od njih je državljanstvo že dobila. Okrog 60 vlog je država zavrnila, nekaj spornih vlog (predvsem vojaških oseb) pa je še vedno v postopku. In tu je že trenutek, ko se bomo poslovili od števil. Vloge za pridobitev državljanstva, statusa tujca, za stalno bivališče še vedno prihajajo, vendar njihovo golo število skriva v sebi marsikaj.

Nekateri še brez statusa

Mnogi Brežičani se razburjajo, da se bivši vojaški oficirji, za katere je dobro poznano, da so bili do zadnjega na okupatorjevi strani, še vedno mirno sprehabajo po mestu. Ob tem ne bo odveč, če opozorimo, da imajo vse osebe, ki so sicer pravočasno oddale vlogo, a ta še vedno ni rešena, vse do izdaje odločbe enake pravice kot ostali državljeni Slovenije. Edino, v čemer so omejeni, je sodelovanje na volitvah in pri nakupu nepremičnin. In v razmislek morda še nekaj. Vsak tujec, ki živi in dela na slovenskih tleh, še ni naš državljan.

Za vse tiste, ki dajejo vloge za pridobitev državljanstva po izteklem prvem roku, so pogoji precej drugačni. Za popolne tujce veljajo eni, za tiste,

ki imajo slovensko poreklo, ali za konca, ki je naš državljan, drugi, nekoliko blažji pogoji. Nisosnovnejše, kar zakon zahteva je, da ima prisilec zagotovljen vir preživljivanja in da dejansko biva v Sloveniji. Slednje določilo je morda ena najšibkejših, tudi najohlapnejših točk med pogoji. K sreči je v brežiški občini večina prisilcev takih, ki že leta bivajo na območju občine. Tako je le malo primerov, ko je treba bivanje dokazovati s pričami.

Precej občanov je še vedno prečiščanih, da so državljeni Slovenije, v resnici pa nimajo urejenega nobenege statusa. Mnogi od njih to spoznajo šele takrat, ko potrebujejo dokazilo o državljanstvu za pridobivanje socialno varstvenih in drugih pravic. Čeprav se zdi dandanes to malce čudno, vendar tudi najmočnejša sredstva informiranja ne dospejo do vseh občanov. Najteže ravno do ljudi, ki živijo na robu družbe. Pri primerih socialno ogroženih se zaplete, ker brez državljanstva izgubijo pravico do socialne pomoči, po drugi strani pa brez teh prihodkov nimajo možnosti pridobiti državljanstva.

Zgovoren primer, ki kaže na to, kako težko je samo upoštevati določila zakona, je ostarela ženica iz Jesenic na Dolenjskem. Živi v naselju Koreja in kot hrvaška državljanka ni dala

pravočasne vloge za pridobitev slovenskega državljanstva. Zdaj je vlogo sicer oddala, vendar ne izpoljuje več pogojev za ugodno rešitev, saj kot tuja državljanka ne more več prejemati socialne pomoči. Zdaj bo njen prošnja romala v Ljubljano. Po zakonu bi ji morali prošnjo za državljanstvo zavrniti. Toda kam potem z njo? Brežičani so jo že poslali v samoborsko občino, vendar so ji tam pomoč zavrnili. Ali naj jo pri teh letih postavijo na mejo in pustijo?

Druga zgodba govori o družini, ki je zadnje čase živel v Bosni. Oče je bil državljan Bosne, mati Slovenka. Imata dva otroka, prvi je državljan Bosne, drugi Slovenije. Zaradi vojne so bežali preko Madžarske v Slovenijo, toda tam cele družine niso spustili čez mejo. Družina se je bila prisiljena ločiti. Otrok, bosanski državljan, je nato po drugih potekh prišel v Slovenijo in se pridružil družini v Brežicah. Dva otroka iz iste družine, istih staršev, pa vendar ima zaradi formalnosti eden pravico, da nosi naše državljanstvo in ga država tudi preživlja, drugi pa ne.

Slovenijo Slovencem?

Slovensko državljanstvo je postalo vsaj v nekem smislu cenjeno. Morda imajo prav tisti, ki povzdigujejo glas, da bi mu ravno zdaj, na začetku, morali dati ceno in ugled. Toda, za kakšno ceno bi vi, dragi bralci, dodelili državljanstvo naslednjemu primeru? Ženska, rojena na območju naše države, je še pred 2. svetovno vojno šla služiti v Zagreb. Vpisana je v hrvaško knjigo o državljanstvu, čeprav se je pozneje preselila v Brežice. V Zagrebu nima več lastnine, upokojena je pri nas in je poleg nizke

hrvaške pokojnine prejemala še varstveni dodatek. Tega ji bodo ukinili, ker nima državljanstva in spet ostaja odprt vprašanje, ali bo lahko dobila državljanstvo, ker nima dovolj sredstev za preživljvanje.

Takih žalostnih usod je v brežiški občini precej. Bližina meje in vojaške osebe so prinašale mešane zakone, mnogi občani so si iskali delo na Hrvaškem, ali pa so obratno, Hrvatje delali pri nas. Nova meja je

še povečala željo po možnosti za stalno bivanje v občini. Poleg legalnih in ilegalnih beguncev so tu še druge osebe, ki zaradi težkih razmer, nacionalnih konfliktov, vojne in vojaške obveznosti, silijo čez mejo. Ob vsem tem pa je tudi domače revščine, brezposelnosti in žalosti več kot dovolj. Domacini se ob pritisku "tujcev" počutijo ogrožene, saj dobro vedo, kaj to pomeni. Več ko bo ljudi v vrsti za kakšno socialno pomoč, za službo, manj možnosti bodo imeli sami. Če razmišljamo tudi o tem, potem lažje razumemo nestrpnost. Njen vir ni v sovraštvu do tujcev, ampak v strahu za lastno preživetje.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

v poslanski klopi: benjamin henigman

FOTO: M. LESKOVSKEV

Korajža velja

Ko so se 6. decembra lani v večernih urah zaprla vrata volišči širom po Sloveniji, so nedvomno najbolj nestrpno čakali na zaključek preštevanja glasov in objavo volilnih rezultatov kandidatov na volilnih listah. Benjaminu Henigmanu, ki je kandidiral za poslanca državnega zboru v četrti volilni enoti na listi ribniških krščanskih demokratov, je zaupanje izkazala dobra četrtina vseh volilcev ribniškega okraja, kar mu je omogočilo direktno izvolitev v državnem zboru in ga med 90 poslanci uvrstilo na 20. mesto po številu prejetih glasov v svojem okraju.

območju tudi kot poslanec v državnem zboru. Ker Kočevje nima svojega poslance, bo v parlamentu enakovredno zastopal tudi interese kočevske občine. Prisluhnih bo težavam in željam vseh ne glede na njihovo strankarsko pripadnost. V ta namen bo po vsej verjetnosti v Ribnici odpril poslansko pisarno, v kateri bo ljudem dostopen vsaj enkrat tedensko.

Ravnati po vesti

Poslanska funkcija je čast, ki pomeni zaupanje ljudi, s tem pa tudi veliko osebno odgovornost vsakega poslance za odločitev, ki jo sprejme parlament. Benjamina Henigmana, ki je v teh dneh prazoval 33. rojstni dan, ni strah. "Kar nekaj poguma je potrebno, da se človek odloči, da bo kandidiral, saj se s tem tako osebnostno kot poklicno izpostavi ljudem v preverjanje. Toda če imaš čisto vest in se zavedaš odgovornosti, ki jo prevzemaš, potem lahko rečeš, naj korajža velja," pravi

Beno. Vest mu je narekovala, da je zaradi preprečanja o nezakonitem in nepoštencem ravnanju nekaterih volilnih občinskih mož v začetku lanskega leta skupaj s somišljeniki sprožil vprašanje glasovanja o nezaupnici izvršnemu svetu oziroma njegovemu predsedniku in predsedniku občinske skupščine. Na ta račun je sišal marsikatero gorko besedo. Ravnov v tem času je bil namreč v sodražkem Donitu, kjer je zaposlen, opredeljen kot tehnološki višek, zato so nekateri nezaupnici povezovali z njegovimi težavami na delovnem mestu in iskanjem drugega službe. Pa vendar je Beno že dobra tri leta predtem, na svojem delovnem mestu v Donitu Sodražica dokazal, da mu gre zgolj za poštenost. Skupaj s skupino sodelavcev je dal pobudo za preverbo umestnosti uvedbe ukrepov sanacije. Tedaj, tako kot tudi pri nezaupnici, ni uspel, vendar pa se je upravičenost njegovega opozarjanja v polni meri potrdila lani. Po odstopu direk-

torja, ki so ga zahtevali nezadovoljni delavci, je na predlog upravnega odbora podjetja, ki je medtem postalo last državnega sklda za prestrukturiranje gospodarstva, sredi novembra lani prevzel funkcijo vršilca dolžnosti direktorja. V predvolilnem času se je zato bolj kot politiki posvetil pripravi sanacijskega programa. Danes so prvi znaki izboljšanja že vidni in bo čez približno mesec dni, ko bo za prihodnja štiri leta prevzel poslansko delo, po devetih letih dela s težkim srcem, vendar pomirjen, Donit zapustil.

Skrb za družino

Beno ne skriva, da mu je do mesta v poslanskih vrstah pomagala tudi srečna okoliščina, da so se meje volilnega okraja pokrivali z mejami ribniške občine, v kateri ga ljudje dokaj dobro poznajo, saj je Ribnican od glave do pete. Tudi v času šolanja v Ljubljani, ki ga je nadaljeval po končani gimnaziji na višji upravni šoli, je postal zvest ribniških govorici. Še vedno se počuti Longčarja, čeprav teče že sedmo leto, odkar ne živi več v hiši svojih staršev v Dolenji vasi. Z ženo Nevenko in štirimi otroki živita na Griču v hiši, ki jo je Beno zgradil s pomočjo očeta, prijateljev in znancev skoraj brez kredita. Ker je vanjo vložil veliko truda, mu tudi veliko pomeni, seveda pa ne bi bila pravi dom, če v nej ne bi bilo številne družine. Prav družina je tista, ki je po njegovem mnenju, v naši družbi preveč zapostavljena, zato si bo kot poslanec prizadeval, da bo dobila pravo veljavno. Zavzemal se bo tudi za ozivitev gospodarstva in za čim hitrejšo izvedbo lastninjenja, ki bi moral biti za ves slovenski narod sprejemljivo in pravico. Podpiral bo zasebno iniciativi, prizadeval pa si bo tudi za čim hitrejšo vzpostavitev pravne države ne le na papirju, ampak tudi v resničnem življenju.

MOJCA LESKOVSKEV-SVETE

Gardist kralja Aleksandra

France Bukovec, Andrejček po domače, ima najlepše spomine na čase, ko je kot postaven slovenski fant služil v kraljevi gardi in stražil pred kraljevo palačo pod oknom kralja Aleksandra. Lepa nagrada za zgledno urejenost.

Loška vas je vasica pod vrškimi gozdovi in tukibecem, ki je speljana po ozki kotline Bele krajine. Vasica se je šele po drugi svetovni vojni nekoliko povečala, pred desetletji je bila tukaj samo ena kmetija s starim slovenskim priimkom Bukovec. Številni potomci so se pričenili v druge vasi, doma sta ostala samo prvi in drugi rojeni sin in tako se je kmetija razdelila na dva dela. Skozi več rodov sta se ti dve kmetiji ohranili do današnjih dni. Na eni gospodari osemdesetletni France ali Andrejček, kot mu pravijo po domače. Trdo je delal na gruntu poleg tega pa je bil še "furman". Ta poklic je Andrejček opravljal nad petdeset let po internaciji na Rabu in Gonarsu, kjer mu je dodobra načelo zdravje. Odkar je vdovec, ga ima v oskrbi hčerka Pepca.

Ne bo pozabil, dokler bo živ

France mi je nedolgo tega pripovedoval enega svojih najdražjih in najlepših spominov. "Prav nič ne bom pretiraval, če rečem, da svoje vojaščine, ko sem bil gardist jugoslovenskega kralja Aleksandra Karadordevića v Beogradu, ne bom pozabil, dokler bom živ. Leta 1933 so me potrdili h kraljevi gardi zato, ker sem zadostil vsem vojaškim predpisom. Visok sem bil 185 cm, težak pa 85 kilogramov. Kar malce vznemirjen in tudi ponosen sem bil, ko mi je naborni kapetan rekel: 'Ta

je za gardo, takih korenjakov nam manjka.' Kmalu zatem sem se znašel v kraljevi gardejski kasarni v Beogradu. Vse vojaške vaje sem opravil z odliko, kar je pomenilo, da so me dodelili v posebno stražarsko četo njegovega veličanstva kralja Aleksandra. Kraljeva garda je imela takrat en gardijski pehotni polk in več eskadronov elitne konjenice. Nikoli si ne bi mislil, da bo Beograd ostal tako globoko zapisan v mojem srcu. V dolgih nočeh se vedno znova v spominu vračam na stražarsko mesto pred kraljevo palačo. Ničkokrat sem kot stražar stal prav pod njegovim oknom. Neki dan v dežju in megli je strahovito pihala košava v kralj me je skočil okno vprašal: 'Moj vojnič, jeli ti hladno?' Običen sem bil dobro in mrz mi ni mogel do živega, pa zravnano rečem: 'Nije, Vaše veličanstvo!' Pa mi veli: 'Idi tam, da ti je bolje.' V stražarnici je bilo res zavetje vendar se nisem odmaknil od mesta, ki mi ga je odkazal komandir straže.

Tudi kraljico Marijo sem med stražarsko službo večkrat videl. Vedno se mi je nasmejala. Nekoč so se hoteli kraljevi otroci igrati z mojo puško. Peter je na vsak način hotel puško od mene, da bi poiskusil streljati. Guvernanta je imela veliko dela, da je vse umirila. Drugače pa so bili vsi kraljevi zelo prijazni.

Za nagrado tisoč dinarjev

Kralj Aleksander se je sprehal vsak dan pol ure po kobilu in pa na večer, vendar takrat malo dlje. Vsakekrat se je nasmejal in mi je prijazno pokimal, ko sem mu po vojaško strumko izkazal pozdrav. Kralj ni nikoli prišel sam, vedno je bil poleg njega adjutant. Kraljica Marija je prihajala večkrat sama z otroki. Na tej straži sem se počutil srečnega in sem veliko dal na vojaški stan, zato sem bil na takem mestu vedno brez napake. Tak sem kralju nekega dne padel posebno v oči, da je prišel čisto zraven mene, me potrepljal po rami in si ogledal mojo uniformo od spredaj. Vprašal me je, od kod sem doma. Povem za svojo Loško vas, da je blizu Toplic in Novega mesta, za kar je dobro vedel. Adjutant vpraša ali ima kaj denarja pri sebi, pa ga ni imel nič. Ko sem po zamenjavi straže odšel v stacionar, me je tam čakalo veliko presenečenje: nagrada 1000 dinarjev in nagradni dopust. Za ta denar sem doma kupil junca in kravo. Tako velike vsote denarja skupaj do takrat še nisem imel v roki."

France pripoveduje, da so imeli kot vojaki kraljeve garde red in disciplino pa tudi veliko hrane. Njihove uniforme so bile zelo lepe. Hlače so bile rdeče, z rumenimi portami, bluze črne, rokavice bele, kape pa s ščitnikom in kraljevim grbom. Za obutev so imeli črne škornje. "Ko smo končali vojaški pouk smo paradirali na Banjici. Jaz sem bil vedno na čelu. Na povelje komandanta polka 'Polk, sto!' smo se ustavili kot stroj. Ob korakanju pa se je videlo eno puško, eno nogo, eno roko, eno glavo. Pri paradi v Beogradu so

se vsa okna odpirala in ves ženski svet je bil na oknih.

Že od nekdaj imam nekakšne slutnje, ki se mi vedno uresničijo. Tako sem zaslutil smrt, kadar je kdo od domačih umrl. Tiste dni, ko je naš kralj šel po državniški dolžnosti v Francijo, sem na straži zaznal, mrtvaški duh. Te slutnje in občutke sem povedal komandirju. Tudi on je imel enake slutnje. Od takrat kraja nisem več videl živega. Pripeljali so ga v krst, ki je bila ovita z jugoslovansko zastavo. Med stražarsko četo njegovega veličanstva je zavladala žalost, vsa četa do zadnjega moža je jokala. Tudi hrana nam ni bila v slast.

Ko so kralja pokopali v grobnico na Oplencu sem bil v častni straži. Priznam, da naš korak ni bil več tako strumen; kot da bi imeli mravljinice v nogah. Takrat sem se javil še v dodatno prostovoljno stražo, bil sem v resnici potrt. Moja stražarska služba je bila še vedno pred rezidenco pokojnega kralja. Še vedno sem se oziral na okno njegovega veličanstva ali žaluzije so bile spuščene. Zaman sem pričakoval, da me bo kralj še kdaj ogovoril: 'Ali ti je hladno, moj vojak?' Predpostavljeni so opazili mojo bolečino, pa mi je komandir polka poveril dolžnost, da sem skrbel za njegove konje."

V Andrejčkovih očeh sem opazil solze. Ni se jih sramoval. Dejal je, naj mu tega ne

France Bukovec iz Loške vasi kot gardist kralja Aleksandra leta 1934.

zamerijo mladi ljudje. "Takrat smo obljudili zvestobo svojemu kralju. Jaz pa sem od Avstro-Ogrske do današnjih dni doživel in preživel več vladavin in vsaka spremembu pusti v človeku posledice. Bil sem že na smrt ponižan, danes pa še živim na zemljici mojih dedov, ki so bili knezi svojih rodov in žup."

TONE VIRANT

človekoljubna akcija

Klemen bi rad živel kot drugi otroci

Štiriletni Klemen mora na operacijo v Nemčijo. Po zaslugu dobrih ljudi, ki zbirajo denar za nemajhne stroške, pa bo šla lahko z njim tudi mama in oče.

Sedmega avgusta letos bo Klemen Demšar, živahan otrok, zvedavih oči in urnih nog, star štiri leta. Rojstnega dneva mali Klemen morda ne bo praznoval v stanovanju na Pavlinovem hribu v Trebnjem s svojimi starši, 39-letnim očkom Silvom, programer-operatorjem v Trimovem računalniškem centru, in 34-letno mamico Magdaleno, ekonomsko tehniko, zaposleno v Pionirju. Morda bo ravno tedaj že okrevl po zahtevni operaciji na univerzitetni nevrokirurški kliniki in polikliniki v Wuerzburgu, na katero že pomalec nestrečno čakata starša. Bojita se namreč, da se ne bi sinovo zdravje še poslabšalo. Klemen, ki je seveda zelo navezan na očaja in mamico, je spet odprli 28. oktobra 1989.

Na operacijo v Nemčijo

"Klub velikemu trudu, ki sta ga vložila prof. dr. Boris Klun in njegova nevrokirurška ekipa, operativno zdravljenje ni dokončno, ker nimajo dovolj izkušenj za tovrstne posege, saj se take malformacije v Sloveniji ne pojavljajo pogosto. Zato nam je prof. dr. Klun predlagal, naj navežemo stike s klinikou za otroško nevrokirurgijo v Wuerzburgu v Nemčiji. Nemci so nama z ženo brž odgovorili, da so ga pripravljeni operirati, in naju obvestili, da stanje oskrbnični dan v bolnišnici, kjer bi moral Klemen ostati najmanj 21 dni, 500 DEM. Hvaležna sva Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da je odobril stroške za

kot mehka, prožna bula, pokrita z normalno kožo ali z rahlo, krhko membrano. Naprej se, kadar otrok zajoče ali zakašja. Pri Klemenu je bila ob rojstvu tā bula v nosno-očesnem delu lobanje velika približno kot kurje jajce. Ničkaj prijetna podoba človeka, da ne omenjam zlasti bojažni staršev, da bi otrok oslepel ali celo umrl. Klemena so na ljubljanskem univerzitetnem kliničnem centru, na oddelku za nevrokirurgijo prvič operirali 29. septembra 1989. Po operaciji transplantant ni bil vodotesen, zato je bilo stanje podobno kot pred operacijo. Odločili so se za ponovno operacijo. Klemenovo glavico so spet odprli 28. oktobra 1989.

spremstvo pri prevozu in namestitev Klemena na kliniki.

Nikakor ne gre le za kozmetično operacijo, ampak predvsem za zelo zahteven nevrokirurški poseg. Ker je najin sin še majhen, bi bila rada med zdravljenjem po operaciji ob njem, da bi se lahko čimprej spet vrnil domov. V Ljubljani so bili na otroški kliniki, kjer je predstojnik prof. dr. Pavle Kornhauser, zelo prijazni in so nama dovolili, da sva bila ob najinem otroku. Upam, da tudi v Nemčiji ne bo težav. Odkar se je Klemen udaril v levo arkado, se mu je že dvakrat ponovil nekakšen epileptičen napad. Seveda naju je tudi precej strah, kako bo Klemen prestal že tretjo operacijo, ali bo uspešna, da bo lahko živel kot njegovi vrstniki. Prisrčno pa bi se rada zahvalila plemenitom ljudem, najprej sosedu Bobanu Pivaševiću, ki je organiziral dobrodelno akcijo za Klemena, da bi mu lahko bila v Nemčiji tudi midva ob bolniški postelji. Najbolj se je izkazala najina zavarovalnica Tilia iz Novega mesta, pri kateri imava vsa zavarovanja, saj je zagotovila pomoč 400.000 tolarjev," pripovedujeva Silvo in Magdalena Demšar.

Priskočili na pomoč

Boban, kakor klicajo prijatelji lastnika motela oz. priljubljene diskoteke pri Trebnjem, zdaj pa zastopnika neke belgijske firme, pravi, da so mu obljudili pomoč za Klemena še predsednik novomeške vlade Boštjan Kovacič, direktor Opreme Kočevje Božidar Žajc, LB - sektor za drobno gospodarstvo ter številna dolenska podjetja in obrtniki. Pri agenciji SKB v Trebnjem je odprt žiro račun 50100-620-128, številka hranilne knjižice 153-13-001700-62 (za Klemena Demšarja, Cankarjeva 37, Trebnje). Referent za trženje pri novomeški Tili Tileni Franci Kek pa je medtem, ko smo kramljali v stanovanju Pivaševčevih, opazovali Klemena, ki se kar ni hotel ločiti od "popravljanja" scsalca, spomnil, da to ni edina humana akcija, v kateri sodeluje njihova zavarovalnica. Tilia je in bo tudi v prihodnje pomagala bolnišnicam, šolam, gasilcem, pri gradnji vodovodov, cest, skratka ljudem, zaradi katerih napisled pridobiva ali izgublja ugled vsaka taka ali podobna ustanova.

PAVEL PERC

naše korenine

Daj mi vino, dam ti rimo

Če iz Šutne malo se podaš,

klanca kar dovolj imaš,

Najprej dosegš do vinske zidanice,

Okrug so vinske tritice.

Zdaj se vinogradi začno,

čim više greš, tem več jih bo,

vinski kraj se tu nahaja,

kjer veselje se poraja.

Vrhovška Mici iz Šutne je ljudska pesnica. Dva debela zvezka pesmi hrani, do konca popisana s skrbno, lepo oblikovano pisavo. Pesmi govorijo o posebnih dogodkih v domačem kraju in okolici, o osebnih jubilejih in drugih obležnicah, o spoznanjih in opazanjih, še največ pa o naravi, ki je tukaj še posebej lepa in Micki zato tako ljuba. V Šutni se da priti od Podbočja po ravni in vzdolž potoka Susice, ki se roditi prav v Šutni z zdržljivo potočkov Šutne in Studenci, živahnih sinčkov gorjanskega pogorja. Sedaj sta videti samo živahnina, znata pa tudi zdvižati, in takrat se ravnila, kamor pridridi, kaj hitro spremeni v motno, nevarno jezero.

Mici Vrhovsek iz Šutne

in orali z malimi, a močnimi, pohlevnimi in zdržljivimi kravicami in je bilo njihovo življenje povsem odvisno od tega, koliko jim bodo za jesen pustile spomladanske pozebe in poletne nevihte. Kako veselo bo leto, so merili s hektolitri cvička v sodih. Več jih je bilo, lažje se je živilo. Če pa so doge ostale suhe, je bilo treba stisniti pas in zobe ter se nekako pretolči. To je vinska dežela, domovina cvička, in od tega so Hribarjevi nekoč živeli. "Imele smo najboljšega," pravi ponosno Mici, ko se spominja, kako so ga hodili kupovat gostilnici celo tam od Ljubljane in Škofje Loke. Vinogradniki so poln sod v vprejno pripeljali v Šutno, tam pa so ga na posebnem mestu pri mlinu prevahili na tovornjak. Obred je bil seveda pospremljen s pijačo pa še kakšna klobasa ali krača se je znašla zraven. Ko Micka pravi imele, misli seveda čisto prav, kajti usoda je hotela, da so ostale doma samo ženske. Ko ji je bilo sedem let, je umrl oče. Ostala je mati s tremi hčerami in eno leto starim sinčkom, ki je tudi kmalu umrl. Mici, ki je bila najstarejša, je mati dala v meščansko šolo v Šmihel, a za nadaljnje šolanje ni bilo denarja, kajti zgodilo se je, česar so se tukajšnji vinogradniki najbolj bali. Nekaj suhih letin in zavladala je revščina. Micina mati je bila trdna, živahnina in korajžna ženska, dobra pevka, ki je ni potrla vsaka stvar, a proti slabli letini, suhi in nevihti le ni imela moči.

Primerja, kako zna narava pokazati svojo premoč, se Mici še dobro spominja. V enem popoldnevu je kmalu po vojni v teh hribih strela ubila kar štiri ljudi: fanta v bližnji zidanici, ki se je ravno sklonil skozi okno, da bi ga zaprl, ter onkraj hriba tri ženske, ki so si poiskale zavetje pod drevesom. Četrta, z otrokom v naroču, je imela srečo, da je izpod usodnega drevesa ravno tisti trenutek stekla za šivino, ki ji je ušla. Bile so ženske iz vasi Planina, ki jih je nesreča enkrat že hudo udarila. Bilo je to ravno na male maše dan, ko so pridrli ustasi iz bližnje Hrvaške in nad vasio pobili več kot trideset moških, ženske in otroke pa pregnali in vas pozgali. Potem se je zgodila še ta nesreča s strelo. A ima Mici te kraje rada in da je na svetu ne bi hotel živeti kje drugje.

V šoli se je naučila lepo pisati in misli pa še mnogo drugih ročnih spremnosti. O tem priča veliko vezenih pritekov, blazin in drugih predmetov, pa tudi jaslice, za katere je glinene figure napravila sama. Naučile se je tudi gospodinjiti. Šest let je bila v Ljubljani, nekaj časa tudi pri znamen slovenskem pesniku in dolenskem rojaku Tonetu Pavčku. A v mestu ni zdržala dolgo. Vleklo jo je nazaj v te lepe vinorodne kraje. Življenje tu res ni bilo lahko, a se je dalo z vedrino in pridnostjo narediti lepšega. Pa še nekaj je imela Micka, kar ni dano vsem: "Ko sem šla na njivo, sem s sabo vzela svinčnik in papir. Pot je bila dolga, pa sem premišljevala. Tudi med delom sem včas postala in si zapisala, če mi je prišla na um lepa misel ali rima. Potem pa sem ponos, ter srečno v cetoče kot v pravljici. Ko danes Mici mladim pripovedujem o življenju, kaskršno je bilo, ko je bila še ona mlada, ti res strmijo vanjo, kot bi poslušali pravljico, tako odmakneno in tuje se jim zdi. Pa vendar še ni daleč nazaj čas, ko so ljudje tukaj še vozili

TONE JAKŠE

Klemen pri igri z mamico in očjem.

Z novim letom smo zvišali dénarno nagrado na 3000 tolarjev. Žreb je izmed reševalcev 1. letošnje nagradne križanke izbral IGORJA KOSA iz Mokronoga in BRANKO PRAZNIK iz Šentjerneja. Kosu je pripadla denarna nagrada (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMSO), Praznikova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešitev današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 1. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 3! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 1. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 1. nagradne križanke se, branu v vodoravnih vrsticah, glasi: UREZ, SENO, GAMA, APIS, ANALITIKA, NANOMETER, ZDROUŽENA, ERA, ENN, FAO, SOVA, ILJA, NR, TORKAR, ŠERUGA, ILO, ARAT, OMOT, KIPAR, KVASIL, STANE, TOBAKAR.

prgišče misli

Različnost interesov se lahko uveljavlja samo v družbi, ki priznava različnost in ji daje možnost, da se lahko uveljavi in izrazi.

F. BUČAR

Veliki romani so vedno nekoliko inteligentnejši od svojih avtorjev.

M. KUNDERA

S tem da priznavamo, poznamo in razviamo samo razumsko plat mišenja, povročamo zlom ravnotežij tako na ravni našega osebnega jaza kot na planetarni ravni.

M. POGAČNIK

Cas kot zgodovinska danost poznava vedno dvoje stališč: stik s preteklostjo in navezavo na prihodnost.

J. RAJHMAN

zanimivosti iz sveta

Ploveče ekološke bombe

Nedavna nesreča liberijskega tankerja ob južni obali Šetlandskih otokov je ponovno opozorila svet na nevarnosti, ki plujejo po morju - na tankerje za prevoz nafte.

Ko se vozimo v avtu, se v zimskih dneh grejemo ob topnih radiatorjih ter gledamo televizijo, najbrž ne pomislimo, da nam ta in mnoga druga udobja sodobnega življenja v prečejšnjem meri omogoča nafta. In tudi ne pomislimo, da ogromne količine naft, ki jih potrebujejo rafinerije, elektrarne in prebivalstvo, prihaja do porabnikov po morju. Vsako leto po morju prepeljejo več kot 6 milijard ton surove nafte, in naj bodo morja ceste še tako široke, na njih prihaja do nesreč. Če pa je v nesreči vpletен kateri od tankerjev, potem se ne konča le s poškodovanjem ladje, škoda na tovoru in z izgubljenimi človeškimi življenji. Ko se ponesreči tanker, najbolj trpi okolje, škoda pa je težko ali sploh ni popravljiva.

Nesreča ob Šetlandskih otokih zastavlja vprašanje, ali se ladjarji in naftna industrija niso prav nič naučili iz dosedajnih ekoloških katastrof, ki so jih povzročili. Izlitje nafta iz tankerja Braer nameč še zdaleč ni edina katastrofa te vrste. Vrstijo se že od daljnega leta 1967, ko se je pred cornwalsko obalo razpolovil liberijski tanker Torrey Canyon in s 120.000 tonami nafta onesnažil 180 km britanske in francoske obale. To je bila prva velika katastrofa super tankerja, ki je pokazala, kako nevarna so ta ogromna plovila.

Najhujše nesreča tankerjev

A svet se ni zganil. Sledil je cel niz podobnih katastrof. Našteto le najhujše. V švedskem zalivu Thalvet je leta 1970 trčil tanker in v morje se je izlilo 91.000 ton nafta. Enaka količina se je izlila iz tankerja Ulsifluo, ko je pri La Coruni plul preblizu obale, nasedel in eksplodiral. Osem let kasneje je pred francosko obalo severno od Bresta nasedel na čer liberijski tanker Amoco Ordiz v morje se je izlilo 230.000 ton nafta, naftni maledž pa je bil velik tisoč kv. km. Izlitje je bilo prizadelo ekološki sistem Bretanje. Leta kasneje sta med otokoma Trinidad in Tobago trčala liberijska tankerja in morje je moralog pogolniti strahotnih 272.000 ton nafta.

Najhujša ekološka katastrofa, do katere je prišlo zaradi nesreči tankerja, je bila leta 1989, ko je ob obali Aljaske nasedel na čer ameriški tanker Exxon Valdez. Posledice izlite nafta so bile izredno hude: nafta je onesnažila 1.500 km obale in močno prizadelo enega najpomembnejših naravnih rezervatov v Severni Ameriki. Nesreča tega tankerja se je zapisala v zgodovino tudi kot najdražja ekološka katastrofa doslej. Ne samo po škodi okolju, marveč tudi po kaznih, ki jih mora izplačati lastnik tankerja. Samo

NAGRADNA KRIŽANKA

3

OKRAJS. ZA METER	SLIKOVNO ISKALO	STOKLASA	RASTLINA ZAJEDAL-KA	ŠALA	NIKOLAJ CERKASOV	FINSKO OTOCJE	AUTOR: JOZE UDIR	JAPONSKO PRISTANI-SCE	MUNSKI ZLEB
STROKOV-NJAKINJA V KEMIJI							POVRŠIN- SKA MERA		
SVETOVNO-ZDRUŽE-NJE PROIZVA-JALCEV NAFTE					NESTRO-KOVNAK	IZVRSTNO RUDIN, GNOJIL			
AFRIŠKI VELETOK					POSODA ZA SMETI	IME REFOR-MATORJA HUSA			
GOSTIJA									DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	OTOK SPANSK. OTOCJA PITIJUŽI	DLAKA IZ KONJSKE GRIVE	IZDELJAVA LEC SIRA	REKA V AVSTRALII	VERDJEVA OPERA	NEKDANJI RODOVI V ITALIJII		MOŠKO IME	SVETOPR- SEMSKI PREROK
PRITOK RONE V FRANCII				MENIČNO JAMSTVO	INGOLIČ ANTON	PTIČ TEKAČ	KONEC LADJE	OTOK V ARHIPEL TUAMOTU	
AZIJSKA UTZEVNA MERA (CCA 30 KG)		KRADLJ-VEC PODABA					ANTON ASKERC	KONICA	
NEPOMEM-BNOST, NEZNAT- NOST									
PRIPRAVA ZA ZAVIRANJE		LIVAK			AMERIŠKA IGRALKA NIELSEN				
RIZVE-ZGANJE					EGIPT. BOG SONCA				

K praktični KRIŽ A ž

Hlače

Praktične hlače imajo tudi v zdajšnji modni sezoni pomembno mesto, naj gre za za še vedno popularne ozke pajkice ali za širše dolge in tudi kratke hlače. Najbolj cenjene v modnem svetu so trenutno ravno ukrajene široke hlače, ki segajo do meč ali do gležnja ali nekam vmes. V bistvu gre za izpeljanko iz moškega kraja hlače z ženskimi dodatki oz. poudarki. Hlače imajo skoraj obvezno povisan život, v pasu so ozke, skoraj brez gubic. Lahko se zapenjajo spredaj ali s strani z vidnimi gumbi, aktualne so tudi razne okrasne sponke ali široki pasovi. Hlače imajo po dajščem času spet lahko zalkane robevo in zavihke na spodnjem robu hlačne. Tudi na barve nikar ne gre pozabiti. Posebej populare so hlače v temni bordo, petrolejsko modri ali olivno zeleni barvi. Precej je tudi črt.

Varno delo na stopnišču

Če se odločite, da boste sami popleskali stopnišče ali pa imate morda na stopnišču le okno, ki ga želite umiti, a ga ne dosežete s tal, je najpomembnejše, da si pripravite varen delovni oder. Takšen, s katerega boste lahko brez nevarnosti dosegli tudi najteže dosegljiva mesta. Najbolje je, da na podest postavite trdno dvokrako lestev. Na nasprotno steno prislonite ravno lestev, katere vrh ste ovili s krpmi, da ne bi zdrsnili ali poškodovali stene. Spodnji del lestev pa varno zagozdite ob stopnico. Med lestvi položite desko. Če je vrezel doljša kot poldrugi meter, položite drugo na drugo dve deski in ju zbijte skupaj z žebli ali zlepite z močnim lepljnim trakom.

Nadevana svinjska trebuševina

1,5 kg svinjske trebuševine, 8 starih žemelj, 3 jajca, 1 1/4 l vročega mleka, 2 čebuli, šopek petršilja, žlica masla ali margarince, sol, nastrgan muškatni orešček, 2 žlici olja, malce majarona, redeča paprika, strič paper, strok česna. Stare žemlje narežemo, jih stresemo v skledo in prelijemo z vročim mlekom. Čebulo opupimo in seskljamo, seskljamo tudi petršilj in oboje združimo na vrči margarini. Skupaj z jajci stresemo k znehčanim žemljam. Mešanico dobro pregnetemo in jo močno začimimo, če je nadev premehan, vmešamo še malo drobtin. Nadev nadnevamo v zarezani žep v mesu, odprtino pa spremo z zobotrebci. Zdrobljen česen, sol, majaron, paprika, paper, sol in olje zmešamo in s tem premazemo meso. Pečenko pečemo uro in pol pri 200 stopinjah Celzija. Med pečenjem oblivalo s sokom. Zraven ponudimo zeljnato solato.

Rastlinski prehlad

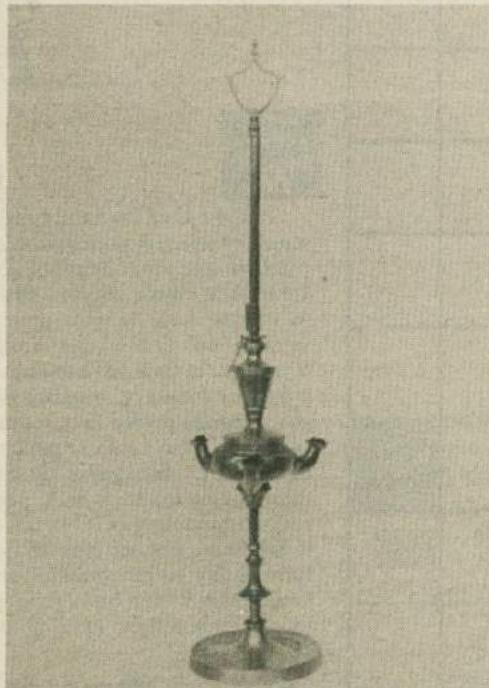
Če rastlino za krajši ali daljši čas izpostavimo hladnemu zraku, ki ima temperaturo nižjo, kot je njen rastni minimum, smo jo v živiljenjski funkciji neugodno prizadel. Lahko bi se reklo, da je doživelja prehlad. Na zunaj kakih posebnih sprememb na prvi pogled niti ni opaziti, saj se prehlad izraža v zastoju rasti, ki lahko traja celo tedne, in pozneje v upočasnjeni rasti. Močno prizadeta rastlina se dolgo ne opomore, pa čeprav jo naprej gojimo v optimalnih razmerah. Če je prehlad hujši, se rastlini povesijo listi in mladi vršički. Znaki ovelosti se včasih kažejo kar cele mesece, na primer pri fikusu. Pri najhujši obliki prehlada pa se rastlina bolj ali manj oblisti. O ozeki rastlini bomo sporegovorili v naslednji številki.

Novi Nissan 4x4

V teh dneh, ko možnost snežnih padavin tiste, ki so pri svojem delu odvisni od avtomobila, nenehno pušča v negotovosti, si marsikdo zaželi imeti vozilo na štirikolesni pogon. Teh vozil, tudi v luksuzni izvedbi, je že kar nekaj, še več pa je tako zvanih terenskih vozil. Izbirajo bo zdaj še večja, saj stopa na trgu novi Nissan 4x4, za katerega proizvajalec objavlja, da bo elegantno terensko vozilo, ki bo potnikom nudilo veliko udobja, a bo imelo hkrati vse sposobnosti za terensko vožnjo. Model so oblikovali in razvili v Veliki Britaniji, proizvajali ga bodo v španski Barceloni, na trgu pa naj bi prišel nekje na polovici letosnjega leta. Na voljo bo v dveh inačicah: s kratko medenosno razdaljo in trojimi vratimi ter z dolgo medenosno razdaljo in petimi vratimi. Tudi kar se pogona tiče, bo možno izbirati med 2,7 litrskim turbo dizelom in 2,4-litrskim bencinskim motorjem.

Rudi Karlič:

FLORENTINKA - Mnogovrstnost oblik svetil, ki so se pojavljala od pradavnine do danes, je bila odvisna od človekovih potreb. Med najzgodnejšimi svetili so oljenke, ki so skozi stoletja spremenjale svoj videz. Florentinka, ki jo hrani Posavski muzej v Brežicah, je oljenka, ki je bila v rabi v prvi polovici 19. stol. Namenjena je bila vsakdanji rabi, vendar ni bila samo funkcionalno oblikovana, temveč je bil pomemben tudi njen estetski videz, o čemer priča že sam material, svetleča medenina, in oblika z balustrskim stebričkom, čašico in štirimi dulci ter ornamentiranim držajem. (Pripravila: umetnostna zgodovinarka Jožica Vrtačnik-Lorber)

Iz Trdinovih zapiskov

Na žegnanje zaradi glasbe - Na žegnanje in božje poti hodi razun drugih vzrokov mladina radi godbe, kero Dolenc čez vse rudd posluša. Po več ur daleč bo lezel na hrib v cerkev, če ve, da bo lepa muzika, da bodo godli mestni godci.

Atmosfera splošnega izobraženja - Omika saj vnanja je v Novem mestu na videz dosti velika. Meščani se znajo obnašati sploh olikanu, človek se pogovarja s čevljarem ali sicer z gol prostim človekom, ki zna za silo tudi nemški govoriti ne pa pisati, bivši le v normalni šoli, ali govorjenje, opazovanje, popraševanje mu je tako, da bi mu prisodil gimnastične studije. To dela obilna dotika z dijaki in premnogimi uradniki, ki v malem mestu krog sebe nekako atmosfero splošnega izobraženja naredi, ki pa se ve nimač temeljnosti in značajnosti. posebno olikanu vedo se trgovci in njih služe v prodajalnicah. S to vnanjo omiko v ozki zvezi je kritični, obrekljivi duh novomeške gospode.

Romani so prava kuga - Branje nemških romanov spridi tako mnogo naše mlade gospodje, da zamejujejo včasi dobre partie, ker se ne ujemajo s fantastičnimi ideali teh knjizur. Če imajo kaj dote, branijo se včasi moža zato, ker se boje, da jih hoče le radi denarja ne pa iz čiste ginoče blede ljubezni, kero Nemci/Teutoni v bukvah oznanjujejo, vpraksi pa sami, ker so popolnoma judovskega, mrtvaškomrzlega srca, še ne poznaajo ne, še manj pa se poleg nje ženijo. Švabski romani so prava kuga za mladino drugih in še posebej našega naroda.

Pravi okras podravskega rajona pa so muškati, med katerimi so najbolj znani rumeni muškat, muškat ottonel in traminec. Tu so doma različne ranine, že domala pozabljeni rizvanec in tudi iz pozabe obujeni zeleni silvanec pa dragoceni jagodni in suhi jagodni izbori ter penine, pridelane po klasični šampanjski in tankovski metodi.

Posavski rajon odlikujejo bela, rdeča in rose vina. Tako ne moremo mimo belega bizejčana (laški rizling, rumeni plavec in sovinjon), v rdečem pa sta dve sorte: žametovka in modra frankinja. V zadnjem času srečujemo v tem rajonu tudi odlična sortna vina, od laškega rizlinga, sovinjona do belega pinota. V tem rajonu sta doma tudi dolenski cveček in metliška črnina. Iz tega rajona smo dobili prvo ledeno vino pa tudi portos, desertno vino. Tudi iz tega rajona vse pogosteje prihajata laški rizling in sovinjon, modri pinot pa je tu že kar doma.

Primorski vinorodni rajon daje največ vina. Tu so doma znaten teran in refošk, rebula in malvazija, merlot in kabernet sovinjon, vse sama izvrstna sortna vina iz starih avtohtonih sort, med katere sodita tudi zelen in pinela, a jih pridelujejo v manjših količinah. Tudi tu poznaajo šardone, ki se je udomačil v vseh rajonih, laški rizling in sovinjon. Kabernet in berbera sta nepogrešljiva na tem seznamu, pa merlot in tokaj, ki bi ga morali pravilno označevati s furlanskim tokajem.

Slovenija je znana tudi po odličnih arhivskih vinih. Največji in najstarejši vinski arhiv v Ptiju hrani arhivsko vino Zlata trta iz leta 1917. V Mariboru pa raste in še vedno rodi ter daje letino najstarejša trta na svetu; ta žametovka

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

14

je stara 400 let, kar so ugotovili s posebno preiskavo debla. Omeniti moramo tudi tako imenovana zvrstna vina (sestavljeni so iz različnih, a tipičnih sort), ki nosijo imena okolišev in krajev: haložan, ljutomerčan, lendačan, jeruzalemčan, janževčec, mariborčan, ritoznojčan, konjičan, drameličan, visolčan, sremičan, kapelčan, bizejčan, cveček, metliška črnina, belokranjec, kraško belo, rdeče, koprčan, vipayec, kraševč, brie.

KNJIŽNA POLICA

Po sledeh človeka

Dr. Anton Trstenjak je pri nas, še bolj pa v svetu znan predvsem kot psiholog po svojih znanstvenih izsledkih in odkritijih na specialističnih področjih psihologije ter kot avtor številnih strokovnih člankov, knjig in učbenikov; v cerkvenih krogih pa poznamo kot teologa, mnogim ljudem vseh izobrazbenih profilov in generacij pa je znan kot samostojen

osebni svetovalec, saj že dolga leta pri sebi doma sprejema in svetuje vsem, ki iščejo nasveta. Nekoliko manj je Trstenjak znan kot antropolog, se pravi kot strokovnjak, ki se ukvarja z odgovarjanjem na temeljno vprašanje, kdo in kaj je človek, čeprav je antropologija pomemben del njegovega delovanja, kar dokazujejo tudi izdane knjige. Od več kot 40 izvirnih Trstenjakovih knjig, kolikor jih je doslej izšlo, jih je skoraj četrtna posvečena prav temu vprašanju, od zdaj že znamenite knjige Hoja za človekom, ki jo zaradi poljudnosti in strokovnosti hkrati uvrašajo med bisere na tem področju, do knjige Po sledeh človeka, ki je izšla pred kratkim pri Mladinski knjigi in Svetu knjige za avtorjev 87. rojstnega dana.

Knjiga je nastala na željo založnikov, ki so želeli, da bi Trstenjak povzel osnovne misli iz svojih številnih že natisnjeneh knjig, vendar je avtor naredil več kot samo izbor, povzetke misli iz svojih antropoloških del je zaokrožil v novo celoto, ki dodal še nekaj novih poglavij in obsežen ter pomemben uvod. Tako je nastala nova Trstenjakova knjiga, ki bo prav gotovo pritegnila veliko bralcev tako zaradi poljudnosti, nazornosti, jasnosti jezikov, kot zaradi vprašanj, ki jih obravnava, in bogatega izkustva iz prakse, ki je vanjo zajeto.

Knjiga je vsebinsko razdeljena na dva dela: Človek vsakdanosti in Človek vekotrajnosti. Razdelitev je globoko smiselnih in duhu Trstenjakovega iskanja odgovora na temeljno antropološko vprašanje, kdo in kaj je človek. Trstenjak ne vidi človeka kot statično, marveč kot izrazito dinamično razvojno bitje. Vpet je tako v razvojno pot človeštva od davnin k človeku prihodnosti kot v svoj osebni duhovni razvoju, ki je v stalnem ambivalentnem nihaju. V tej knjigi se Trstenjak vprašuje po človekovem smislu tako, da zre skozi dva vidika človekovega pojavljanja in delovanja, skozi vidik njegove vsakdanosti, ki zajema vprašanja samospoznavanja, samospredavanja, usmerjanja samega sebe, go-

jenja dobrih čustev in premagovanje stahu, in njegove vekotrajnosti, to je tistega, kar človeka kot minljivega posameznika presegajo v njegovi hoji za srečo in smislon bivanja. Človek je, hkrati ko je bitje vsakdanjosti, tudi bitje vekotrajnosti. Glavna vrata, skozi katera Trstenjak filozofski vrta v vprašanje, kdo in kaj je človek, so vrata človekove simbolične zmožnosti, imaginacije, po kateri dojema zunanj svet in njegove povezave kot celoto, in po kateri tisto, kar je stvarnosti dojema in ustvarjalno naredi v sebi, podarja in pribabi drugim.

Bialec bo v knjigi Po sledeh človeka našel jasne in nazorne smerokaze za svoj notranji razvoj, za mnoge prenike, ki morda tudi za odločitve, drobne in življenjsko pomembne.

MILAN MARKELJ

Miklošičev zbornik

Predlani poleti je ob stoletnici smrti našega velikega in svetovno priznanega jezikoslovca Frana Miklošiča v Ljubljani potekal mednarodni znanstveni simpozij, katerega so se udeležili številni domači in tujini znanstveniki ter vsestransko osvetljeno delo in osebnost znamenitega Slovenca. Prejšnji teden je simpozij dobil piko na i z izidom zelo obsežnega monografsko zasnovanega Miklošičevega zbornika, v katerem je zbranih 61 referatov s simpozija, razdeljenih v devet tematskih sklopov. V njem je govor o delovanju Miklošiča na različnih področjih od starocerkvene slovanščine, etimološkega slovarja, imenoslovja, besedotvorja in slovnice do raziskav različnih jezikov in narečij, govor pa je tudi o Miklošičevem delu v vidiku literarne zgodovine in s področja zgodovinopisja. Zbornik je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

telegrami

- Pri Alpha centru so izdali knjige Petra Russella in Rogerja Evansa USTVARJALNI MANAGER.

- Peter Mlakar je v koprodukciji NSK in Analecte izdal knjigo SPISI O NADNARAVNEM.

- Založba Park je v zbirki Znameniti Sloveni izdala monografijo o fiziku in pisatelju slovenskega porekla Jožefu Stefanu. Napisal jo je Sandi Sitar, knjiga pa je izšla v počastitev stoletnice Stefanove smrti.

- Obsežno fotomonografijo KRONIK XX. STOLETJA, ki je v izvirniku prava uspenica, imamo poslej tudi v slovenščini, dopolnjeno s podatki, pomembnimi za naše razmere. Pred kratkim jo je izdala založba EWO.

- Mihelč je izdal knjigo Jožeta Zadravca NA GREDICAH MOJE DEŽELE, v kateri je predstavljenih osmedeset slovenskih župnih.

na Japonsko, manjše količine pa še v številne druge evropske države.

Tako, pripravili smo h kraju tega kratkega pregleda rojstva, vzpona, krsta, kulturne podobe in gospodarske moči Slovenije. V pripoved smo vključili številke, koliko nas je in kje vse živimo, in predstavitev, kakšni smo ter kje vse raste kapljica, s kateri si tako radi nazdravljamo, ko se veselimo svojega mednarodnega krsta in skorajnjega vstopa v razviti svet. Upam, da se ta pripoved ni razrasla čez rob vaše bralne potrebitljivosti. Z narodom je tako kot s slehernim med nam: če želimo priti do cilja, ki smo si ga zastavili, se moramo ravnat po izkušnjah, ki smo si jih nabrali v življenju, poznati pa moramo tudi svoje moči za nadaljnjo pot. Še posebno, ker pot, ki nas čaka, ni lahka. A kakšne druge, lagodnejše, nimamo več na izbiro.

Prihodnjic nov podlistek:

Andrej Bartelj:

Sto let novomeških uličnih imen

Foto: M. MARKELJ

Sporočila, izjave

JAVEN PROTEST

Izbira kandidatov, ki bodo zasedali ministrska mesta, je v pristojnosti mandatarja za sestavo vlade Janeza Drnovščika. Stvar demokracije in spoštovanja druge uveljavljenih standardov pa je tudi upoštevanje mnjenj in interesov sindikatov, kadar je govor o predlaganju kandidatov za posamezna ministrska mesta. Sindikat kovinske in elektro-industrie Slovenije (SKEI) zato javno protestira proti predlaganju, kateremu kandidata za mesto ministra za delo socialno in družino, ne da bi mandatar predhodno zahteval in obravnaval tudi mnjenje reprezentativnih sindikatov. Minister za delo, socialno in družino ne more postati kdorkoli zaradi strankarskih interesov, temveč le oseba, ki ima občutki za delavce, njihovo problematiko in stiske ter smisel za sodelovanje s sindikati kot organizacijami, ki te delavce predstavljajo.

ALBERT VODOVNIK
predsednik SKEI

Pismo proti bonom

Postajajo nelojalna konkurenca, ki povzroča vse večje težave na trgu

Plačevanje z živilskimi oz. prehrambenimi boni je po naših ugotovitvah dobitilo nesozarmerno velike razsežnosti, zaradi česar prihaja že do resnih motenj na tržišču (seveda pa tudi do velikih nepravilnosti na področju pobiranja oz. plačevanja davkov). Problem zahteva zaradi tega takojšnjo strokovno in politično proučitev in ustrezno ukrepanje.

Predvsem je jasno, da so navedeni boni v obotku kot nezakonito plačilno sredstvo, kar se seveda mora odražati na področju monetarne politike. Plačevanje z boni pa obenem pomeni monopolizacijo določenih trgovin grosistov, ki izdajajo te bone, kar povzroča zelo resne posledice na trgu. Predvsem gre za izrazito nelojalno konkurenco v razmerju do vseh tistih prodajalcev, ki nimajo možnosti izdajati te bone, tj. v prvih vrstih do vseh zasebnih trgovin na drobno. Kljub nekonkurenčnosti je kupci prisiljeni kupovati v takšni grosistovi maloprodajni trgovini, saj lahko le v tej vnovči navedene bone. Takšno stanje se pričenja tudi na cenovnem področju, saj si te trgovine, v katerih morajo kupci vnovčevati bone, lahko privoščijo v poprečju višjo raven prodajnih izdelkov.

Poseben problem pa nastaja pri pravilnem evidentirjanju opravljenega plačilnega prometa in odvajanja prometnega davka. Ker boni niso zakonito plačilno sredstvo, jih trgovina tudi ne odvaja v SDK, čeprav gre v resnicu prav tako za njen dnevni iztržek. Od zneska prejetih plačil v bonih pa trgovina tudi ne odvaja prometnega davka (kar pomeni danes občuten primanjkljaj za državni fiskus).

Na tem mestu ne želimo razlagati številnih in raznovrstnih malverzacij, do katerih v tej zvezi prihaja v praksi. Zato le opozarjam na resnično velike razsežnosti te problematike, ki ne dopuščajo več nadaljnje uporabe bonov v plačilnem prometu.

Izvršni direktor:
INGO PAŠ, dipl. iur.

SAVO BOLJ OČISTITI

Naša predvidevanja, da bodo nekateri skušali "dokazati", da je Sava dovolj čista, da bi lahko začeli polniti jezero za HE Vrhovo, se uresničujejo. Ker lokacijski načrt jasno govori o vseh ukrepih za čisto Savo, ni možno, da bi bila Sava dejansko dovolj čista. Zahtevamo, da se opravita najmanj dve meritvi Save med HE Vrhovo in Radečami! Eno naj opravijo v Zagrebu. Vztrajamo tudi, da Radeče pravocratno začiščijo pred visokimi vodami, da tam uredijo kanalizacijo (obvoj z upoštevanjem visoke vode novembra 1990) in da ustrezno začiščijo naselje Šentjur na Polju. Investitor se ne more izogniti glavnim odgovornosti in se zgovarja na druge.

KAREL LIPIČ
Slovensko ekološko gibanje

NAŠEL
ZOBNO PROTEZO

Aprilja leta 1992 mi je zobozdravnik Franc Kastelic vzel odoris za zobno protezo. Na zobotehnični oddelki v zdravstvenem domu sem šel dvakrat vprašati, če je proteza gotova, a zaman. Lansko jesen sem že opustil vsako upanje, da bom protezo sploh dobil, potem pa me je domov po telefonu poklical zobozdravnik Kastelic in mi sporočil, da je šel sam osebno poiskat protezo na zobotehnični oddelki in jo tudi našel. Za njegovo vztrajnost, odnos do pacienta in osebno zavzetost, saj ni bila njegova dolžnost, da rešuje malomarnost nekoga drugega, se mu najlepše zahvaljujem.

Z. LEKA

Tako propada amaterska kultura

Značilen primer Loškega potoka — KUD Ivan Vrtačnik sicer še obstaja, vendar nima nobenih možnosti za delo — Kako je dom prišel v last tamkajšnje Cerkve?

Če danes analiziramo razmere, ki vladajo v društvenih dejavnostih Loškega potoka in okolice, ugotovimo porazno stanje. Morda bi nekaj spodbudnih besed lahko zapisali le o športni dejavnosti in dejavnosti, kot sta gasilstvo in Rdeči križ, ki so poluradno vključene v oblastne aktivnosti. Brez dlake na jeziku pa moramo reči, da je nekdaj tako dinamična ljubiteljska kultura na psu. O kulturnem dogajanju sicer pričajo redkih pisnih virov že sred 18. stoletja, kar je posebno značilno za Loški potok, ki je bil in je vedno odmaknjena od večjih središč.

Izredno živahnemu delu zasledimo tu pred prvo vojno. 1906. leta je bil s prostovoljnim delom zgrajen za tiste čase moderen kulturni dom. Gotovo spada ta dom med prve tovorne gradnje na takratnem Kranjskem. Razvjet je doživel dom med obema vojnoma. V njem je delovalo kulturno društvo, delikška zveza in telovadni odsek Orla, podobne dejavnosti pa so se odvijale tudi v vasi Travnik pod okriljem Sokola.

Tudi med drugo vojno kulturna dejavnost ni zamrla, ne glede na to, kdo je trenutno gospodaril v kraju. Izredno dinamiko pa vidimo po letu 1950, ko je začel delovati eden redkih kinov na tem območju, in je bil tudi dom deležen nekaj prenove. Pravi razvjet je doživel društvena dejavnost v sedemdesetih letih, ko je premogla kino, knjižnica, klub, šahovska sekacija, foto sekacija, dva pevska zbor in instrumentalni kvintet. Vsako leto so bile najmanj tri premiere dramskih del, da o proslavah ne govorimo. V tem času je dom doživel prenovo, žal pa zaradi izredno nenačljenje lokalne in občinske politike ni bil nikoli dokončno urejen. Nasprotno, metanje polen pod noge je pripeljalo do propada dejavnosti, dom pa je po želji nekaterih prešel v roke mladincem in je bil že po nekaj letih dobesedno izropan.

Nekoliko več perspektive so člani videli v osnovanju SIS. Seveda so časi zahtevali nove prijeme, za katere pa nikoli ni bilo dovolj denarja. V začetku osemdesetih let so stekle priprave za graditev novega doma ali vsaj za temeljito prenovo starega. Vedno odrijenjeni pa so príšli na vrsto šele okrog 1990. leta, žal pa v dom nikoli ni bil vložen niti en sam dinar. Da je nesreča še večja, so bili ukinjeni SIS, njihova dejavnost prenesena na komite za

družbene dejavnosti, prazen občinski proračun pa ni zagotavljal investicij.

V istem obdobju ju je pojival tudi zahtevki za denacionalizacijo doma, ki naj bi pripadal Cerkvi, kar je bilo za društvo, zlasti pa za ljudi, ki so v njem delovali več kot trideset let, pravi šok, saj so bili prepričani, da upravljajo z zgradbo, ki je last Loškega potoka.

Kako je dom prišel v last Cerkve, ne zna nihče pojasnit. Lahko pa domnevamo. Omenili smo že, da obstajajo zapiski vse od začetka gradnje. Iz te dokumentacije je razvidno, da je duhovščina aktivno delovala, kar pa ni čudno, saj je dejavnost, ki se je odvijala, bila izredno strankarsko usmerjena. Le o lastništvu ni bilo nič zapisanega.

Denacionalizacijski postopek pa je imel še eno negativno posledico. Že zagotovljena sredstva so bila stormirana z obrazložitvijo, da je potrebno urediti lastništvo, kar pa do danes še ni bilo storjen. Dom, ki je bil že prej v slabem stanju, pa propada in je brez lastnika in popolnoma oropan.

KUD Ivan Vrtačnik sicer še vedno obstaja, nima pa nobenih možnosti za delo. Pričakuje boljše čase. Zidovje sicer ne bo težko popraviti, neprcenljiva škoda pa je, ker ni več ljudi, ki bi dejavnost nadaljevali, saj mladi ljubiteljske kulture ne pozna, starejši pa se z nostalgio spominjajo veselih trenutkov, žal pa ne ukrenejo nič.

Naj nazadnje zapišemo, da je za tako stanje odgovorna tudi občina. Dejavnosti, ki se sicer prav tako skromno odvijajo v občinskem središču, financiramo vsi, nekatere dejavnosti se celo privatizirajo, nerazumljiv pa je tudi odnos občine do društva, ki je bilo še do nedavnejšega paradni konj.

Če je nekoč bila pobudnica kulture strankarska tekmovalnost, bi se nad tem tudi danes lahko zamislili, saj v večini programov strank stoji zapisano, da bodo razvijale kulturo. In če nimaš profesionalne, poskrbite vsaj za ljubiteljsko kulturo!

ALBIN KOŠMERL

Retje

UPLENIL »PROFESORICO« — Marko Vizjak iz Kočevja, zaposlen v Novem mestu in član Ribiške družine Novo mesto, zadnji dan dovoljenega lova na ščuke (14. januarja) sicer ni imel sreče, zato pa je imel večjo približno mesec dni prej. 12. decembra je namreč ob 11. uri — vreme je bilo oblačno, meleglo in hladno — v Krki pri Novem mestu uplenil kar 105 cm dolgo »profesorico« (tako rečajo ribiči kapitalni ščuki), težko 7,4 kg. Srečni ribič pravi, da ni niti silšil niti bral, da bi kdo uplenil v Krki v tej sezoni ribolova večjo ščuko. Dodaj že, da je spravil na suho po kratkem, tri minutem utrujanju, ker očitno ni bila pri močeh, saj je imela želodec povsem prazen. Na fotografiji: srečni ribič Marko Vizjak s kapitalno ščuko.

ZA DRAGE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OO RK so prispevali: Pezdirc, Bojanc, Grogl iz Novega mesta - namesto venca za pokojnega Martina Pavlina 4.500 tolarjev; družina Žunič - namesto cvetja na grob pokojnega očeta Zvoneta Mikša in pokojnega Braneata Paiča 3.000 tolarjev; Anini planinski prijatelji - namesto rož pokojnemu g. Pavlinu 4.000 tolarjev; Jože Urh, Breg revolucije 12, Metlika - namesto cvetja na grob očeta Slavka Pavlina 1.100 tolarjev; sosedje iz Ulice Marjana Kozine Novo mesto - namesto venca na grob Franca Podržaja iz Ulice Marjana Kozine 13.500 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

K razmišljaju me je pritegnilo pisanje g. Dvornika o združitvi desno usmerjenih strank v enoto zvezu. Vsekakor bi bilo to potrebno uresničiti čimprej, saj bi le tako lahko uspešno nastopili v političnem prostoru in pri urejanju tegnilo naše družbe. Volitve so pokazale svoje, pred nami je nov čas aktivnega dela in dokazovanja v državnem, še bolj pa v občinskem merilu, saj je pred nami nova občinska pristojna ureditev.

Pred kakršnokoli združitvijo je potrebno razčleniti in oceniti delo za nazaj. Žal podrobnega dela strank ne poznam in je moja ocena le subjektivno

mnenje opazovalca za trebanjsko občino.

V občini Trebnje predstavljata tako imenovano desno stranka Slovenskih krščanskih demokratov in Slovenska ljudska stranka, ki imata večinsko podporo med prebivalci. Svoje moči pa ne znata in ne moreta uresničiti. S svojo samozadostnostjo vztrajata na ravni protokomunizma in žuganja s prstom, nikakor ne moreta iz okviru cerkev oz. kmečke stranke in nista sposobni speljati dobre politične akcije. Velika podpora ljudi ni zaradi dela in programa, ampak zaradi osnovne usmeritve, saj je vendar naša občina tipično kmetijska, z veliko večino katoliškega življa.

Ker bo samo usmeritev prej ali kasneje premalo, je za uspešno in odvolevno priznavanje delo potreben uresničiti, ne glede na to, kdo je vodil delo. Tako pa je potrebno določiti nekatere osnove skupnega delovanja, ne le vrednote, ki jih našteva g. Dvornik, ki bi dajale novi desno-sredinski zvezni osnovni smer, držo in zaupanje, na primer:

Ijudskost: zveza mora prernati nazive krščanar in kmet, kar je možno z dobrimi programi, novo usmeritvijo, pridobivanjem sposobnih članov brez obveznosti do članstva v eni izmed strank pa tudi v drugih, ne glede na to, kdo je vodil delo. Tako pa je potrebno določiti nekatere osnove skupnega delovanja, ne le vrednote, ki jih našteva g. Dvornik, ki bi dajale novi desno-sredinski zvezni osnovni smer, držo in zaupanje,

resnicoljubnost in poštenost: to je osnovna usmeritev take zveze, ki je pogoj za uspešnost in vodilo njenega dela;

odkritost in odločnost: delo mora biti jasno, odkrito, pokončno, v skladu z zahtevami in željami članov;

aktivno dejavnost: spremljati moramo vsa področja delovanja in v skladu z usmeritvijo predlagati rešitve, izboljšave in opozorila, ki pa morajo biti strokovna in tehnika;

odprtost: dozvetna mora biti do vseh predlogov in pobud kakor tudi do kritike, graditi pa mora na izboljšanju in ne biti a priori proti;

sodelovanje in nenapadanje: delovanje in sodelovanje med sabo in z vsemi drugimi političnimi subjekti mora biti strpno, kakršnokoli napadanje

Naivnost,
malomarnost
ali ponos?

Ob železničarski grožnji s stavko

Gospod Rajko Bosančič je znan kot tih, umirjen in spoštovanje vreden človek. Delal je kot vladovni svedenec pri SŽ, Sekciji za promet Novo mesto. Ker ni imel delovne vize niti slovenskega državljanstva, mu je 7. januarja 1993 prenehalo delovno razmerje. Zakaj Bosančič ni zaprosil za državljanstvo ali delovno vizu, niti zna. Po prepričanju nekaterih se da sklepati, da je naivno nasedel svojim »južnim« kolegom, češ da tudi oni ne bodo dali zahtevka za državljanstvo. Ali pa je bil toliko malomaren ali kot Srb ponosen, da je mislil, da ranjajo veljavo slovenski zakoni in dolžnosti, marveč samo pravice?

V tem trenutku to nit ni pomembno. Pomembno in zaskrbljujoče pa je to, da je omenjeni svedenec pri SŽ s svojimi »kolegi« Neslovenici in predstavniki sindikata SSVPO — SŽ z gospodom B. Pasićem in K. Barukčičem na čelu grozil s stavko, da bi si obdržal delovno mestno. Delavci prometne sekcije oz. člani sindikata, Slovenci, so ogrenčeni zaradi takega ravnanja sindikalnega vodstva. Sprašujem se, kdo je dal tiskati nepodpisane liste, ki pozivajo k stavki. Poraja se tudi vprašanje, mar omenjeno dejanje ne diši po nekakšni avtomobilu?

Jožef Molek,
Slamna vas 12
Metlika

NEZADOVOLJNI
Z OPUŠČENIMI
PESKOKOPI

MOZEJ PR KOCVEVJU — V bližini vasi že dalje obdobje precejšnje površnine zemljišč izkoriscajo kot peskokope. Z opuščenimi peskokopi bližnji prebivalci niso zadovoljni, saj so zaradi neurejenosti nevarni za ljudi in tudi živali. V tej zvezi se zavzemajo, da bi se za celotno območje izdelal ureditveni načrt. Menijo, naj bi ga izdelala pristojna organizacija, po končani pristojnosti, vendar pa niti bi ga sprejela občinska skupščina kot obvezen občinski predpis.

V. D.

Boss, ki to ni

Poziv kadilcem, naj tovari javijo zamenjavo

V Tobačni tovarni Ljubljana so na cigaretno ovojo s 1.1.1993 začeli lepiti novo davčno znamko, s katero naj bi po mnenju Tobačne Ljubljane in Ministrstva za finance uredili normalno plačevanje prometnega davka in delovanje cigaretnega trga. Kljub ukrepu so v zadnjem času kadilce na našem trgu presenetile cigarete v ovajovih zavetnikih znamke BOSS iz Tobačne tovarne, ki po kakovosti in okusu znamki ne ustreza. Sporne cigarete so očitno del izvoza na tretje trge, ki se je najbrž nelegalno vrnula na naš trg. Omenjene cigarete je Tobačna Ljubljana izdelala po zahtevi kupca s prilagojenim receptom. Cigaretni okus ne ustreza pričakovanjem in navadom naših kadilcev, ki dobro poznajo znamko BOSS. Tobačna Ljubljana skuša odkriti, kako in koliko teh cigaret se je vrnilo v Slovenijo. Pri tem lahko pomagata tudi vsi prizadeti z navedenim naslovom: Tobačna Ljubljana,

Trhli temelji naravnega spomenika

Kdo ogroža biotop črnega močerila, je jasno od prvega dne, ko je iz podzemja pritekla skorajda črna voda, onesnažena s strupi iz Beltov deponije

K pisanju o problemih varovanja biotopa črnega močerila v zaledju izvira Jelševničice in o sanaciji deponije, ki ga ogroža (nekaj številka nazaj), želim dodati še svoje mnenje. Odgovarjam predvsem na vprašanja ljudi, ki živijo v zavarovanem območju in menijo, da so zaradi tega prizadeti.

Zanimivo je, da je ob zavarovanju ogroženega podzemlja v zaledju Jelševničice, v katerem živi črni močeril, postal aktualno le vprašanje oomejivosti posegov na zavarovanem območju; za odgovore o finančnih nadomestilih je bilo zaproseno celo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Večino pa prav malo skribi, kako se bo problem črne deponije dokončno rešil in kakšni so lahko njegovi vplivi na okolje. Kaj se bo zgodilo z ogroženo naravo, očitno ne zanimal nikogar, pomembno je, le, kdo bo komu plačal odškodnino in koliko. Vse je le boj za preživetje, brez sentimentalnosti – tudi do narave, ki si jo podrejamo in premagujemo z neznanom lahko, kar tako mimogrede: včeraj Krupo, danes Jelševničico, jutri mogoče že Dobličico.

Kdo ogroža biotop črnega močerila, je jasno od prvega dne, ko je iz podzemja pritekla skorajda črna voda, onesnažena z velikimi količinami fenolov, poliaromatskih ogljikovodikov in železa, ki se izpirajo iz Beltov deponije. Jasno je tudi, da je v prvi vrsti dolžan ukrepiti neodgovorni povzročitelj, kar pa se bo v primeru znane Beltovske agonijske verjetno težko zgodilo. Kaže, da bomo morali Beltov dolg poplačati vsi, še največji del pa ljudje, ki živijo v sosedstvu deponije.

Menim, da današnje kmetijstvo v zaledju izvira ne ogroža podzemskie vode in življenzia v njej. Preprečili v odkolu, ki se nanašajo na posege oz. kmetovanje, so očitno nekoliko nejasno in strah vzbujajoče. Osnovni cilj zavarovanja je usmerjen v sanacijo groženja deponije, ostale dejavnosti in posege v varovanem območju pa je potrebno usklajeno načrtovati, usmerjati in nadzirati. Kmetijstvo sicer ni problematično, nevarni bi bili lahki ukrepi v smeri intenziviranja dejavnosti do takšne mere, ki bi presegala splošne normative, določene v Odredbi o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozdov (Ur.l. SRS, 6/90). Zaradi plitvega pretakanja podzemskih voda pa so tu gotovo problematična neurejena gnojščica, saj verjetno le redka izpoljujejo zahteve Strokovnih navodil o urejanju gnojščic in gneznic (Ur.l. SRS, 10/85).

Na navedene normative in predpise se vedno največkrat požvižgamo. V primeru tako občutljivih in pomembnih območij pa bi jih bilo potrebno spoštovati in nadzirati, vsaj kar zadeva urejenost gnojščic in gneznic. Če bi analize pokazale, da je potrebno kmetijsko dejavnost v zaledju izvira omejevati, o čemer pa močno dvomin, bi bili lastniki upravičeni do ustreznega družbenega nadomestila.

Za vsako zavarovanje dediščine je odgovorna družbena odločitev, zato jo je potrebno temeljito izvesti. V primeru biotopa črnega močerila to ni bilo tako

• Pregosta razpeljava zračnih kabelskih vodov v naselju je tudi onesnaževanje okolja. Pred kratkim je brežino Gornjega kala prizadel postavitev telefonskih stebrov. Gornji kala je eden od redkih znanih biotopov ogrožene živalske vrste želje sklednice (Emis orbicularis), njegova brežina pa je rastišče velike zlatice (Ranunculus lingua), ene od najbolj ogroženih rastlinskih vrst v Sloveniji. Prav zaradi tega je Gornji kala uvrščen v Inventar najpomembnejših naravne dediščine R Slovenske (Ljubljana 1991).

Telefon, elektrika, voda so prav gotovo za vsako vas neobhodni. Žal praksa kaže, da nestrokovno projektiranje ali nedosledno pridobivanje projektno dokumentacije lahko usoden vpliva na rastlinski in živalski svet. Upajmo, da v našem primeru ne bo tako. (Mira Ivanovič)

preprosto, saj nam cela vrsta podatkov (geoloških, hidroloških, bioloških, speleoloških, stopnja ogroženosti...) se ni poznamo. Prav zato smo se odločili za začasno zavarovanje, s katerim bi prebili tudi očitno nezainteresiran lokalne skupnosti pri reševanju problema, in da v teku enega leta pripravimo popolnejši odlok.

S tem pisanjem se ponovno odpira staro in nerazrešeno vprašanje, ki se ponavlja ob posegih v prostor in zavarovanjih: Škoda, povzročeno določeni dejavnosti (kmetijski ali drugi rabi prostora), je pač lahko oceniti in izstaviti račun, saj se izraža v merljivih enotah (hektarih, arih, kilogramih), toda vplive na prostor, ki jih ni mogoče izraziti v takoj oprijemljivih enotah, je težje oceniti in jih je zato tudi težje zagovarjati in prepričevati javnost o njihovem pomenu.

nu. Ob še tako deklariranim zavzemaju za varstvo narave namreč petje ptic in bogastvo ohranjenih biotopov ter izjemnost črnega močerila očitno nima nobenih tež, ko jih soočimo z (morda) izgubljenimi metri zemljišč in stoti l. ravnega pridelka.

Ob zavestnih vprašanjih o nadomestilih pa ostaja brez odgovora tudi vprašanje, kdo bo deležen nadomestila in kdo ga bo plačal, če bo deponija ugonobila močeril.

Za konec: Črni močeril je lahko še tak svetovni fenomen, belokranjska izjemnost in posebnost, a če ga ljudje, ki tu živijo, ne sprejmajo in ne cenijo, potem je vse zamani. Potem pa očitno niso vredni in tu se lahko pretrga ta čudovita veriga življenga, v katero se enakovredno vključujejo vsa živa bitja – tudi črni močeril.

ANDREJ HUDOKLIN
ZVNKD Novo mesto

Kje ste, študentje

V soboto, 16. januarja, je bila po več kot enem letu spet sklicana skupščina Kluba novomeških študentov (KNS). Čeprav smo za načelo srečanja dovolj poskrbeli, z udeležbo nismo bili zadovoljni, saj je prišlo samo deset članov. Neglede na to so zbrani članici klubu sprejeli nekaj sklepov, ki bodo usmerjali klubovo delo v tekóčem letu.

Pregled delovanja kluba v preteklem letu je zajel predvsem delo študentskega pevskega zborja in neprkinjeni priprava oddaj na radiu Studio D. Sledile so volitve novega vodstva; za predsednika je bil izvoljen Marko Kralj, za tajnico pa Matja Vidmar. V nadzornem odboru sta Andrej Kotnik in Janko Kastelic. Klub se bo registriral kot društvo, hrkati pa bo izstopil iz okrilja Mladinskega kulturnega centra (MKC). Zbrani člani so menili, da nam sedanji položaj MKC ne ustreza.

MARKO KRALJ

Olga Čerin

Manj strašna noč je v črni zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužnji dnov!

Ta Prešernov verz je kot javna otožba vklesan v nagrobnem spomeniku družine Čerin na pobreškem pokopališču v Mariboru, pod katerega so lani novembra zagreli Olgino žaro. Olga Čerin je bila iz bratom dvojčkom Vidkom rojena 21. marca 1925 v Cerknem pri Idriji, odkoder pa je že jeseni 1925 morala z družino pobegniti pred podvijanimi fašisti v Maribor, kjer so starši kupili donosno gostilno v Vetrinjski ulici 22 in vinogradniško posestvo v Hažozah. Olga je končala osnovno in meščansko šolo v Mariboru in enoletno gospodinjsko šolo v Ljubljani.

Ob nemški okupaciji sta Olgina starša s šestimi otroki bila prisiljena že drugič pobegniti, tokrat pred nacističnim nasiljem v Skrovnik pri Mokronugu na Dolenjskem. Tam se je cela družina aktivno vključila v narodnoosvobodilno gibanje: Olga s štirimi brati v partizanskih brigadah, oče in mati z 12-letno sestrico Anico pa kot terenska aktivista na osvobojenem ozemlju. Olga je bila borka Gučeve v Zidanške brigade. Leta 1943 je izgubila v NOB brata Borisca, starega 17 let, leta pozneje pa še brata Miloša, starega 24 let, in brata Vidka, starega 19 let.

Golgota Olgine partizanske družine se je začela po vojni, ko je revolucija začela požirati lastne otroke. Agrarna reforma je Olginim staršem odvzela s pridom delom prigaranjo posestvo v Leskovcu, ki je bilo izključni vir za njuno preživljvanje, nacionalizacija pa še gostilno v Mariboru. Posledice takšnega nečloveškega ravnanja do partizanske družine so bile porazne. Olgin zadnji brat Dušan si je leta 1954 kot razočaran vojaški vojni invalid v duševni krizi vzel življeno. Vselej ponosno in pokončno Olgino mamo so izguba štirih sinov in moža, zlasti pa prizadnjene krivice, ki so jo spravile ob sramotno nizki družinski invalidini za tremi padlimi sinovi tako rekoč na, beraško palico, tako prizadele, da si je leta 1965 raje poiskala smrt v valovih Drave, kot da bi se ponižala in prosilca brezrčne oblastnike, da ji zagotovijo človeka dostojno življeno.

Podobno krizo je doživljala tudi Olga, ko je 24. aprila 1987 napisala tragičen življenski dnevnik Čerin s petimi nenaravnimi smrtnimi primeri in podrobnim opisom krivic in šikan, ki jih je moral prestajati tudi sama kot mati samohranilka štirih nepreskrbljenih otrok, brez stipendij in drugih oblik družbenje ali veteranske pomoči. Hkrati je napisala tudi izjavo Zakaj sem vrnila borčevsko člansko izkaznico, ki pa jo je pozneje umaknila in se ponovno aktivno vključila v delo krajevne borčevske organizacije, ki ji je z veliko časovno zamudo poskušala popraviti vsaj delček prizadnjih krivic.

JANKO KUSTER

Otrokom so dali

Zahvala ZPM Metlika

ZLATA POROKA — Marija in Karl Lošdorfer sta 3. januarja 1993 praznovala v Sevnici visok jubilej, zlato poroko. G. dekan Hribenik ju je počastil z obiskom na domu. Zlatoporočencema je bral sv. mašo v njuni hiši, saj sta oba zelobole in stara. Zlatoporočenca se ob tej priložnosti prizorno zahvaljujeta vsem prijateljem in svojem za prisotnost in g. dekanu za obisk. (Foto: V. K.)

Zakaj tolikšna podražitev DL

Ob trditvi, da smo si pri Dolenjskem listu privoščili več kot drugi

Moram priznati, da me je položica za naročnino na Dolenjski list za prvo trimesec 1993 pošteno razkrivila. Že razliko naročnine med 3. in 4. trimesecem leta 1992 mi ni bila po volji, saj je znašala 140 tolarjev (od 690 na 830 tolarjev, to je za 20,28 odst.). V tem času se je moje pokojnina povečala za 14,25 odst. Razlika naročnine od 4. trimeseca 1992 do 1. trimeseca 1993 je nekaj manjša, znaša 19,27 odst. Svet primerjam z mojo pokojnino, ki je medtem porastla za 15 odst.

Predpostavljam, da so se osebni dohodki zaposlenih v povprečju povečevali za isti odstotek kot pokojnini. Drugače ne more biti, saj je rast pokojnina odvisna od rasti plač. Torej ste si pri Dolenjskem listu privoščili več kot drugi. Vem, da se boste izgovarjali na dražji tisk pa papir in ne v nem na kaj se vse. Tako delate vi, tako delajo drugi, življenski stroški pa po statistiki v glavnem »stagnirajo« ali pa rastejo za kakšen piškar odstotek. Nam pa je vse slabše in ne vem, do kdaj bomo vzdržali stroške, brez katerih se da preživeti (sem spada tudi na Dolenjski list).

Dogovori za izdelavo idejnega projekta za CATV na središču mesta so že začeli. Pridobivajo tudi potrebna soglasja, oz. se dogovarjajo zanke z Elektro, s PTT, Komunalno in z občinsko skupščino. Za to akcijo so zainteresirani ne le krajanji, ampak tudi krajevna skupnost, predvsem pa občinska skupščina, ker ne bi bilo več po strehah in balkonih ogromno anten. Stanovalci, ki imajo na strehah svoje antene, namreč pogosto poskušajo kritino na strehah ali pa izolacijo in kritino na terasah, zato radi cesar zamaka v zgornja stanovanja. J. PRIMC

Saj poznate tisto o oslu, ki mu je gospodar vsak dan povečeval tovor za 1 kg, ker je videl, da je prejšnji dan

zmogel. Lepega dne je osel pod tovornim padel in poginil. Mi naročniki pa nismo osli.

Še to! To položnico bom še plačal,

za naprej bo pa odvisno od vas. Pa lepo pozdravljeni!

LEOPOLD MERHAR
Brežice, Stiplovškova 14

ŠE ENA PRILIKA O OSLU!

Časi, g. Merhar, ko je Dolenjski list prejemal t.i. družbeno pomoč in je bil vatojavnosti dolžan poročati, kako je posloval, so že zdavnaj mimihi. Časopis je zdaj docela podvržen neusmiljenjem zahtevam trga, kjer sta odločilna ponudba in povpraševanje, pri čemer zlasti za časopis velja, da je ponudba čedjalje večja, možnosti proroda na tuje pa domala nikaršne.

Bralcev običajno ne zanima, pod

kakšnimi pogoji nastaja časopis, sam pa presodijo, ali časopis še lahko plačujejo oz. ali je vreden denarja, ki ga morajo zanj odsteti. Novinarji in drugi, ki imamo opraviti z Dolenjskim listom, se kajpak tradimo, da bi bralstvu ponudili čimveč za čim manj denarja. Odtod tale dejstva:

Cena oz. naročnina časopisa pokriva celo za en odstotek manj ko polovico vseh stroškov za izdajanje Dolenjskega lista. Neznansko razliko pokrijejo s prodajo dokaj dragega oglaševanja denarja in drugimi varčevalnimi ravninami, v zadnjem letu pa se je kot

največji prihranek pokazalo postopno prehajanje na računalniško grafično pripravo časopisa. Pri slednjem smo na najboljši poti, da bomo kmalu povsem nevidni od dragih grafičnih storitev. Nikakor pa ne moremo in zagotovo ne bomo mogli naročnine dražiti manj na račun prihankov pri papirju, tiskanju, odpremi in poštni dostavi Dolenjskega lista. Cene teh in drugih storitev so praviloma vezane na tečaj nemške marke in gibanje slednjega je prvo merilo, po katerem določimo, kolikšna naj bo naročnina za prihodnje tri mesece. Izračun kaže, da se ustrejemo le za tak odstotek gor ali dol.

Statistiki, ki beleži rast življenskih stroškov, iz lastne izkušnje ne verjamemo preveč, priliko o oslu pa je moč zasukati tudi takole. Gospodar je videl, da je osel preživel, četudi mu je dal prejšnji dan šop slame manj. Pa mu je obroke zniževal in zniževal iz dneva in dan, dokler ni osel začel živeti od zraka — in poginil. Tak osel, g. Merhar, pa Dolenjski list ni in noče biti!

DRAGO RUSTJA
direktor Dol. lista

Že osemsto prijav za CATV

Najprej jo bodo dobili tisti deli Kočevja, kjer so že položene cevi za PTT in elektro napeljave

Poročali smo že, da je zasebno podjetje Visage iz Kočevja začelo akcijo za izgradnjo kabelske televizije za mesto Kočevje. V razgovoru s predstavnikom tega podjetja Antonom Starcem smo zvedeli, da se je doslej prijavilo 800 interesentov za CATV, kar pomeni okoli 30 odst. stanovanj v mestu Kočevje. Čeprav je prvi rok za prijave že potekel, se vsak teden prijave še do 20 do 30 novih interesentov. Izgradnja se bo predvsem začela, ko se bo število interesentov povzpelo na 60 odst. stanovanj.

Vodje podjetja Visage pa ne bodo čakali, da bi se število interesentov povzpelo samo od sebe, ampak bodo v teh dneh obiskali stanovalec v centru mesta in jim predstavili svojo ponudbo. Taki, osebni stiki so potrebi tudi zato, ker hišni svet ne delujejo in si torej z njimi pri tej akciji ne morejo pomagati. Računajo tudi, da se bo število intere-

Premik v smeri »več« javnosti

Zeleni Sevnice o netočnostih na dnevnu odprtih vrat HE Vrhovo — Netočna in tudi razveseljiva izjava inž. Alojza Nučiča

Sobotni dan »odprtih vrat« na gradbišču ta čas edine vodne elektrarne v Sloveniji je hvalvedena novost. Od različnih zaprih in polzaprilih sej smo le prišli na malo mehko enačico neposrednega obveščanja javnosti. Zadeva bi bila še bolj razveseljiva, če ne bi bil, menda v Liki pri Zidanem mostu ali na Bregu, minuto sredo sestanek s prizadetimi, kamor še novinarji niso bili vabljeni. Bojda gre za številne zapile, med drugim tudi za gradnjo čistilne naprave za Radeče na loški strani ali po domačem: gre za dostavo komunalnih odpak s kranjske strani na Štajersko. Izvedeli smo tudi, da na Vrhovem pripeljajo tožbo zoper investitorja zavojlo pokana hiš in ostalih nevšečnosti.

A naj se vrnem k sobotnem dnevnu odprtih vrat! Inž. Alojz Nučič je v poslanih prvih v najstevnejši skupini obiskovalcev netočno dejal, da nobena stranka gradnji vodnih elektrarn, še posebej ne HE Vrhovo, ni posvečala pozornosti. To lahko velja za vse druge, izrecno pa ne drži za Zeleni Slovenije. Zeleni Slovenije gradnji savske verige vseskozi posvečamo vso skrb. Minulo poletje nam je prav na gradbišču HE Vrhovo izreklo priznanje sam minister za energetiko, mag. Franc Avberšek, češ da je bil prav s pomočjo poslancev Zelenih v republiški skupščini izglasovan zakon o garancijah tudi za nadaljevanje del na HE Vrhovo. Zeleni smo morali takrat stisniti zobe, saj so nam v ta paket umesili ogromno postavko za 10-letni remont NE Krško. Za tega pa bi se denar moral verjetno najti v njihovih tukajnih električnih.

Ogled v soboto je pokazal, da so ob novembriških poplavah lani imeli v HE

Vrhovo škodo ne le na odnesenih brezinah, temveč tudi v samem objektu. V vodi imajo tudi servisni del zapornice. Zato je zahteva Zelenih Sevnice, ki jo je občinska skupščina tudi sprejela na zadnjem zasedanju, namreč, da naj izvršni svet seviške občinske skupščine poišče izvedenca, toliko bolj upravičenega. Predlagamo dipl. inž. Luliku iz Soških elektrarn, ne zato, ker ne bi zaupal inšpekcijam, temveč ker premalo upoštevajo pobude in svarila tukajnih ljudi.

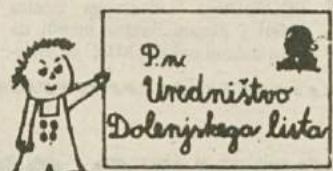
Vprašanja okrog HE Vrhovo naj bi na zadnji seji obravnaval izvršni odbor Zelenih Slovenije. Zlasti dr. Dušana Pluta zanimajo težave vaščanov Šentjurja na Polju. Da bi ti lahko nemoteno

TAJNO DRUŠTVO PGC

Letošnje šolsko leto je posvečeno podelitju Antonu Ingoliču. Člani telovadno-dramskega krožka tretjega in četrtega razreda osnovne šole Belokrškega odreda Semči smo njegovo povest TAJNO DRUŠTVO PGC spremenili v igrico. Dva meseca smo pridno vadili pod vodstvom mentorja. Prvikrat smo zaigrali 23. decembra na podružnični šoli Štrekovec, naslednji dan pa v naši šoli. Sklenili smo, da se bomo z igrico predstavili tudi odraslim v dvorani Prosvetnega doma na pustno soboto. Pridružili se nam bodo učenci lanskega četrtega razreda z igrico Kekec in glasbeno šolo. Upamo, da bodo z našim programom zadovoljni, in se že v naprej veselimo njihovega obiska.

Člani telovadno-dramskega krožka

MЛАДИ ДОПИСНИК

GOZDNI PRIJATELJI

Člani lutkarskega krožka so nam zaigrali igro Gozdni prijatelji. Pri delu jih je vodila vzgojiteljica Irena Blatnik. V predstavi so nastopali: medved, lisica, jež, zajec in ptica. Zivali so iskale hrano, ker so bile lačne. Vsi, ki smo si ogledali uprizoritev, smo uživali, zato želim, da bi se lutkarji naučili še veliko iger.

METODA BASTARDI
3.r., OŠ Krmelj

KOGOJ JE PREDAVAL O TRIATLONU

Triatlon na Havajih je eden najbolj znanih triatlonov na svetu. Imenuje se Ironman triatlon. Vsako leto se ga udeleži okoli 1400 tekmovalcev, med njimi tudi 200 do 300 žensk. Tekmovalci morajo preplavati 3,8 km, prekolesariti 180 km in preteči 42 km. Letošnji zmagovalcev je bil že četrtek zapored Mark Allen (ZDA), ki ju s časom 8:09:08 postavil nov rekord te dolge proge. Tudi zmagovalka Paula Nemby-Fraser je s časom 8:55:26 dosegla nov ženski rekord. Naš tekmovalec Igor Kogoj se je s časom 8:52:27 uvrstil na odlično 20. mesto, kar je njegov najboljši rezultat na Ironmanu. Igor je zmagal v svoji kategoriji in tudi med amaterji. Na tem triatlonu sodelujejo tudi sedemdesetletniki, ki pridejo na cilj v 16 do 17 urah. Okoli 100 do 200 tekmovalcev ne pride do cilja zaradi žuljev in drugih težav.

PETER ŠVENT
8.c, OŠ Center

SPORTNI DAN

V petek smo imeli športni dan. Učenci od 1. do 4. razreda smo odšli na Stari grad. S sabo smo vzel sanke in smuči in tako ujeli še zadnji sneg. Smučali in sankali smo se tako, da nam je z glave večkrat padla kapa. Na športnem dnevu mi ni bilo všeč, da se tisti, ki smo prišli z vrečo, nismo smeli spuščati po smučarski proggi.

SIMONA POTOČAR
3.r., OŠ Otočec

DRUGAČEN POUK — Prvo srečanje s strojem je posebno doživetje za tistega, ki dela, in za tiste, ki ga opazujejo. Tako je bilo tudi v 6.b razredu pri pouku tehnik, ko so začeli delati z lesom. (Foto: Matic Fortuna, Foto krožek OŠ Center)

SMUČANJE NA KOPAH

Imeli smo športni dan. Iz Artiče smo se odpeljali, ko je bila še tema. Vozili smo se tri ure. Ko smo prispeti na cilj, smo se šli smučati. Najprej smo poskusili na lažji proggi, potem smo šli na težjo. Vozili smo se celo popoldne. Imeli smo tudi tekmovanje. Jaz nisem tekmoval. Čeprav sem imela prvič nove smuči, sem zelo lepo smučala. Ravnatelj je ostal malo daje na smučišču. Vlečnica se je ustavila. Moral je teptati sneg, da se je lahko vrnil.

SASA PETELINC
3. r., novin, krožek
OŠ Artiče

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 21. I.

SLOVENIJA 1

- 10.05 - 0.25 TELETEKST
- 10.20 VIDEO STRANI
- 10.30 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 11.15 FILM TEDNA, ponovitev MONTREAL, KAKOR GA VIDIMO... kanadski film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 VIDEO STRANI
- 14.15 SOVA, ponovitev
- 14.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM ZIV ZAV

18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR

18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica

19.15 RISANKA

19.22 TV NOCOJ

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 ŽARIŠCE

20.40 VEČNA MLADOST, italij. nadalj., 3/4

21.30 TEDNIK

22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.43 POSLOVNA BORZA

22.53 TV JUTRI

22.55 EVROPSKA LIGA V KOŠARKI (M)

REAL - BENETTON, posnetek iz Madrida

0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

8.15 Video strani - 8.25 Izbor: Jakec in čarobna lučka (angl. risana serija, 15/26); 8.35 Denver, poslednji dinozaver (ponovitev amer. nanič., 12/20); 9.00 Zgodba iz školske (ponovitev amer. nanič., 12/20); 9.30 Klub klobuk (ponovitev kontaktné oddaje za otroke) - 11.25 Svet, pokal v alpskem smučanju: smuk (m) - 13.30 Operne zgodbe: Falstaff (3. oddaja) - 14.25 Video strani - 16.50 Športna sobota: Košarka, NBA liga - 18.50 Dober tek! Kuhrske nasveti Paula Bocuseja (20/22) - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Churchill (angl. dok. serija, 3/4) - 20.55 Slovenski magazin - 21.25 Poglej in zadeni - 22.25 Slike iz Šečiana (6. del dok. oddaja) - 22.35 TV jutri - 22.40 Sova: Znaki zodiaka - Tehnica (nemški nanič., 7/12); Dan obračuna (amer. film); Odlet bom (amer. nadalj., 12/21) - 1.30 Video strani

SLOVENIJA 1

8.10 - 23.10 TELETEKST

8.25 VIDEO STRANI

8.35 OTROŠKI PROGRAM ŽIV ZAV, ponovitev

PEPELKA, predstava Šentjakobskoga gledališča

SILAS, ponovitev nemške nadalj., 6/12

10.30 TISKOVNA KONFERENCA, posnetek

11.30 OBZORJA DUHA

12.00 NASA PESEM 92, 9. oddaja

12.35 DOMAČI ANSAMBLI

13.00 POROČILA

13.05 TVARIETE, ponovitev

14.50 SOVA, ponovitev

16.50 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.10 DOBER TEK! KUHARSKI NASVETI PAULA BOUCUSEJA, 20/22

17.30 UBOJ RANDYJA WEBSTRA, amer. film

19.00 RISANKA

19.17 LOTO

19.22 TV NOCOJ

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 ZRCALCU TEDNA

20.25 NEDELJSKIH 60

21.30 MORŠKE STEZE, angl. poljudnoznan. serija, 3/5

22.05 DNEVNIK 3, VREME

22.28 TV JUTRI

22.30 ŠPORTNI PREGLED

23.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: Svet, pokal v alpskem smučanju: sl (2), 1. tek ob 9.25, 2. tek ob 12.05; sl (m) 1. tek ob 5.59, 2. tek ob 12.25

18.15 Video strani - 19.25 Tedenski izbor: Poglej in zadeni: 10.50 Bagdad cafe (ponovitev amer. nanič., 15/15); 11.20 Mostovi - 11.50 Video strani - 13.45 D Artačan in trije kužketirji (španski risani film) - 15.20 Video strani - 15.45 Športna nedelja - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Cesarstvo sonca (amer. film) - 22.30 Slike iz Šečiana (7. del dok. oddaja) - 22.40 TV jutri - 22.45 Sova: Družina Addams (amer. nanič., CB, 10/16); Leta more (TV nadalj., 1/4) - 0.45 Video strani

SLOVENIJA 1

8.35 - 9.10 TELETEKST

8.50 VIDEO STRANI

9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM GASILEC SAMO, risanka

GOŠT IZ LUTKOVNEGA GLEDA-LIŠČA

POLTRONA EXPRES, katalonska serija

GOSTJA KSENIA ROJS

TOM IN JERRY

9.40 GOLDY - ZGODBA O ZLATI MEDVEDKI, amer. film

11.10 ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE, ponovitev angl. poljudnoznan. serija, 13/13

12.00 ZELENA URA, ponovitev

13.00 POROČILA

13.05 SVET NA ZASLONU, ponovitev

13.45 VIDEO STRANI

14.50 SOVA, ponovitev

16.50 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.15 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK

DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (18/20)

18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR

18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica

19.15 RISANKA

19.22 TV NOCOJ

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 ŽARIŠCE

20.40 FILM TEDNA

OČE IN SIN ZBIRATA PAPIR — Janez Kastelic iz Žabje vasi ima že kar nekaj let izkušenj z zbiranjem in odvozom papirja v novomeški občini. Prej je to počel za Dinos, danes nadaljuje v podjetju »Kleopatra« skupaj s sinom Polademom. Zbiranje odpadnega papirja za slovensko papirniško industrijo je zahtevna naloga, saj je potreben raznovrstni papir pred prešanjem sortirati. Cena odkupnega papirja je 4 do 10 tolarjev za kilogram. »Cena res ni spodbudna za zbiralce. Temu je največ kriva naša politika cen, saj bi država morala to dejavnost podpirati, ne pa dopuščati, da je papir iz uvoza cenejši,« pravi Kastelčev Janez in doda, da s sinom in delavci naredi vse, da pridejo do papirja in da ta ne konča med ostalimi smeti v kontejnerjih. »Kleopatra« s svojim avtom pride tudi na dom, v tovarne in šole, uničuje tudi zaupne dokumente, na Livadi v Bršljinu, kjer imajo svoje prostore, pa po najnižjih cenah prodajajo tudi toaletni papir in brisače. (Foto: J.P.)

• Svet se kvari, ljudje pa vedno bolj dišijo. (Volarič)

• Položaj slovenskega kneta in delavca je v težkem položaju. (Cankar)

• Strah me je tistih, ki se ne bojijo. (V. Kozak)

Vedoželjne kmetice

ŠTREKLJEC — Obe belokranjski kmetijski svetovalni službi posvečata izobraževanju kmečkega prebivalstva veliko pozornost. Ena od oblik izobraževanja so tudi kuhrske tečaji. Prve dni v januarju je takšen 20-urni tečaj zaključilo 18 članic aktivna kmečkih žena s Štrekljevcem in iz desetih okoliških vasi. Njihova mentorica je bila Majda Šimec, sicer vodja kuhinje v otroškem vrtcu na Čardaku v Črnomlju.

Čeprav se pripravlja hrane v vrtcu in na kuhrske tečajih močno razlikuje, Šimecev to ne moti. Prav nasprotno, saj jo kuhanje tako navdušuje, da se dodatno izobražuje, tečaji pa so zanje svojvrstni iziv. »Že napis na kuhiški deski, ki so mi jo ob slovesu dale kmečke žene, veliko pove. Na njej piše: 'Le uči se kuhat, ti kmečka gospa! Dobrote vse fine tud kmet rad ima.' Pomeni, da se tudi na kmetih gospodinje dobro zavedajo, da ni vseeno, kaj pristane na krožniku. Seveda pa so bile v svoji skromnosti zelo veseli že, da jim je nekdo prišel ponudit dodatno znanje. Počutijo se namreč odrinjeni, čeprav si tega ne zaslужijo. To so ženske, ki dobro kuhač, so izredne gospodinje in veliko vedo. A se trudijo, da bi zvedele še več, zato so bile izredno zahtevne, kar pa je pojavljalo. Priznam, da sem se tudi sama od njih veliko naučila,« pravi Šimec. Po njenem mnenju je to le še dokaz več, kako so na kmetijski pospeševalni službi na pravi poti, da

Majda Šimec

pa bo potrebno po vseh organizirati še več tečajev.

Nekaj pa je mentorico le zdoljo. Ko so prizadene kmečke žene zadnjii dan in osnovni šoli na Štrekljevcu, kjer so imeli tečaj, s posebno skrbnostjo pripravile dobrote, da bi jih ponudile tudi tistim, ki so se jim hotele zahvaliti in oddolžiti, ker so jim omogočili tečaj, ni bilo nikogar od povabljenih. Razočaranje je bilo veliko, čeprav si ga niso zaslužile. M.B.-J.

ALUMINIJ ZELENI

Tudi TALUM iz Kidričevega se pridružuje prizadevanjem evropske industrije aluminija pri varovanju okolja.

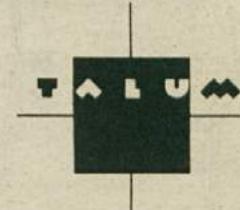
Z ozelenjevanjem rdečih površin, kamor so se nekdaj odlagale ostaline proizvodnje, se podjetje poslavljajo od klasične industrijske družbe in v prihodnosti išče zase nove priložnosti.

Kdo pravi, da je aluminij srebrnosiv?

Aluminij je lahko tudi zelene barve.

Lahkota prihodnosti

STUDIO MARKETING

AGRO d.o.o. Prodajalna SEJALEC
Cesta k. Staneta 3, Novo mesto Tel 068/24-132
AKCIJSKA PRODAJA
motornih žag in nahrbnih kosičnic
15% popusta za gotovinska plačila, možnost nakupa na 5 čekov brez obresti

POSAVSKI CENTER ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE KRŠKO

V P I S U J E v svoje programe

ZA PRIDOBJITEV IZOBRAZBE:

- OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE - 5., 6., 7. in 8. razred
- SREDNJA EKONOMSKA-KOMERCIJALNA ŠOLA - 1. in 4. letnik
- SREDNJA ADMINISTRATIVNA UPRAVNA ŠOLA - pogoj: končana 2- ali 3-letna poklicna administrativna šola
- VIŠJA UPRAVNA ŠOLA - 1. letnik - pogoj: končana srednja šola V. stopnje.

TEČAJEV:

- TUJIH JEZIKOV: angleščina in nemščina
- SLOVENSKEGA JEZIKA (izdaja verificiranega potrdila)
- RAČUNALNIŠTVA - začetni in izpopolnjevalni: WORDSTAR, LOTUS, D'BASE, QUATRO PRO, WORD PERFEKT...
- ZA POSLOVNE SEKRETARJE - TAJNICE
- KLETARjenja in STEKLENIČENJA VIN
- KROJENJA IN ŠIVANJA
- ZA VODITELJE MOTORNIH ČOLNOV
- VARSTVA PRI DELU - osnovni in obnovitveni
- HIGIENSKEGA MINIMUMA - obnovitveni
- AVTO ŠOLE - tečaj cestno prometnih predpisov in praktično usposabljanje za pridobitev vozniškega dovoljenja B kategorije

PRIČAKUJEMO VAS vsak dan od 7. do 15. ure na PCPI Krško, CKŽ 15, ali po telefonu (0608) 31-152.

Osnovna šola Center
Novo mesto

o b j a v l j a prosta dela in naloge

HIŠNIKA

za določen čas (do 31.8.1993) z dopolnjevanjem delovne obveznosti pri Osnovni šoli Bršljin.

Pogoji: zaželena IV. stopnja izobrazbe - smer lesarstvo. Prijava sprejemamo 8 dni po objavi.

ODSLEJ TUDI OB PONEDELJKIH

BREZPLAČNI MALI OGLASI S A L O M O N O V OGLASNIK

**NE ODLAŠAJTE
VAŠE MALE OGLASE
ODDAJTE ŽE DANES**

NOVO MESTO
Muzejska 3, tel.: 068/21-409

DARJA d.o.o. KRŠKO

razpisuje za trgovino z mešanim blagom v Novem mestu dela in naloge

1 trgovca

Kandidati morajo imeti strokovno izobrazbo trgovske ali njej podobne smeri, z dvema letoma ustrezne prakse. Prijave sprejemamo 8 dni po objavi na naslov:

DARJA d.o.o.

Brege 68

68273 Leskovec pri Krškem

MKZ »KRKA«

Prodajalna Mirna Peč, tel. (068) 78-026 in KOC GRABEN, tel. (068) 25-141

vam po ugodnih cenah nudi:

- semensko koruzo, umetna gnojila, kmetijsko mehanizacijo, gradbeni material...
- armaturne mreže 9/6 3.218,80 SIT
- okno 120x120 5.797,80 SIT
- lak za parket (za 20 m²) 2.427,80 SIT
- NPK 8:26:26 1.308,90 SIT

V skladu s 7. členom Odloka o priznanju občine Metlika (SDL, št. 16/90)

PREDSEDSTVO SKUPŠČINE OBČINE METLIKA

RAZPISUJE

zbiranje predlogov za priznanje občine Metlika:

1. imenovanje časnega občana

2. plaketo občine

Za časnega občana občine Metlika je lahko imenovan tisti, ki doseže pomembnejše uspehe na gospodarskem, kulturnem, znanstvenem ali športnem področju, ki krepi in razvija dobre medčloveške odnose v družbi, in tisti, ki pomembno prispeva k afirmaciji občine Metlika v širši družbeni skupnosti.

Plaketa občine Metlika se podeljuje posameznikom, podjetjem, ustanovam in zavodom, KS, društvom in njihovim zvezam, za njihovo izredno uspešno delo, ki je prispevalo k napredku in uspehom občine na področjih, kjer delujejo in s tem bistveno prisomorejo k boljšemu družbenoekonomskemu položaju občine in njenih občanov.

Predloge za podelitev priznanj lahko podajo podjetja, ustanove, zavodi, KS, društva in njihove zveze, stranke ter posamezniki. Predloge nasloviti na komisijo za odlikovanja in priznanja SOB Metlika.

Rok za dostavo predlogov je 15. februar 1993.

Dokončen predlog dobitnikov priznanj bo pripravila komisija za odlikovanja in priznanja in ga predložila v odločitev zborom občinske skupštine, priznanja pa bodo podeljena na svečani seji zborov občinske skupštine.

Predsednik
Skupštine občine Metlika
Branko Matkovič, dipl. iur., l.r.

ŽELITE, DA GRE HLADNA ZIMSKA TUROBNOST MIMO VAS?

Prisluhnite tradiciji gotovih lončenih peči!

PIONIR keramika NOVO MESTO d.d.

90 let so rasle naše izkušnje in znanje. Zavestno smo vlagali v skrb za toplo prijaznost vašega doma, tudi ko ima zima najhujše zobe.

Naša dejavnost se je v koraku razvoja razširila na izdelavo:

- kmečkih peči
- klasičnih kaminov
- toplozračnih peči
- štedilnikov
- pizza peči
- prihranka pri energiji
- zdrave in naravne klime

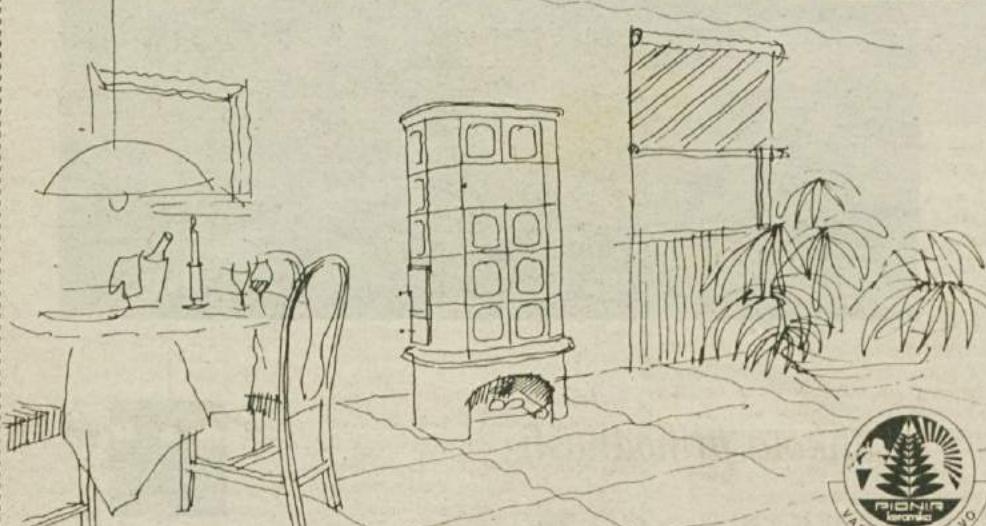
90 let naši delavci pridno, vestno in s ponosom oblikujejo izdelke, ki dajejo plod

obročno odplačevanje 1+3

ugodna cena s kratkim dobavnim rokom

za gotovinsko plačilo nudimo dodaten popust

POKLICITE NAS, TAKO BOMO SKUPAJ IZPELJALI ŽELJENO!

Prodaja — informacije:
PIONIR — KERAMIKA, Novo mesto d.d.
Slakova 5, tel.: 068/21-201, 26-015, fax.: 068/24-298

**zavarovalnica tilia d.d.
novi mesto**

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI!

K sodelovanju vabimo

mlade, ambiciozne, komunikativne sodelavce — zavarovalne zastopnike za honorarno delo za naslednje kraje:

- Krško
- Raka
- Kostanjevica
- Brezovica
- Brežice
- Dobova
- Bilec
- Cerknica

Če imate najmanj srednješolsko izobrazbo in živite v navedenih krajih ali v njihovi neposredni bližini, pošljite pisne prijave v roku 8 dni na naslov: Zavarovalnica Tilia d.d. Novi mesto, Cesta herojev 1 — kadrovska služba.

Nudimo vam stimulativno nagrajevanje po delu.

SIMBOL PRIJAZNE PRIHODNOSTI

TEČAJ MENTALNE DINAMIKE

Hiter tempo življenja, obilica stresnih situacij in mnogo raznih težav nas dnevno spremja pri našem delu.

Za vse, ki bi si radi sami pomagali v težavah, organiziramo tečaj mentalne dinamike.

Tečaj bo potekal dva vikenda, in sicer 30. in 31. januar ter 6. in 7. februar v Domu starejših občanov v Novem mestu.

Vse informacije o tečaju dobite pri g. Marini Terček, na telefon 21-040 int. 204, kjer se lahko tudi prijavite.

Pohitite s prijavami, ker je število udeležencev omejeno.

Mercator-KZ KRKA Novo mesto

Cesta komandanta Staneta 10

68000 NOVO MESTO

ponovno objavlja javno licitacijo za prodajo sušilnice v Jurki vasi, izključna cena je 20.113.520,00 SIT

Licitacija bo v petek, 29. 1. 1993, ob 10. uri na kraju samem.

Objekt bo mogoče kupiti tudi etažno.

Ogled je možen eno uro pred pričetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo fizične in pravne osebe, ki pred pričetkom licitacije vplačajo varščino v višini 10% izključne cene.

Prodaja bo potekala po načelu video-kupljeno. Vse stroške v zvezi z nakupom plača kupec.

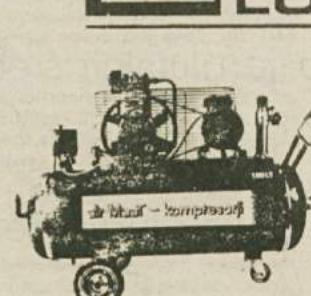
VI NAM — MI VAM

ZELO UGODNO V VARIANTI

10 — 30% posezonskega popusta na zimska oblačila — uvoz iz Kitajske: smučarske puhovalke s krznenim ovratnikom, ženske puhovalke, moške jakne, otroški smučarski paketi in hlače, jeans jakne, jakne iz brušene svile, ženske jakne in plašči — vse to inše kaj — dobite v Varianti, Dilanečeva 7 (za Ribjo restavracijo) v Novem mestu.

Tel.: 23-886

KOP LONGAR d.o.o.

SNEGOLOVI — enostavna

montaža

PANTI — varieline spone (različne)

RAZNE PODLOŽKE KOMPRESORJI — 50 do 500 litrov

Vse po ugodnih, konkurenčnih cenah.

Tel.: (068) 84-647

• Prej ko bom zrel, prej bom tudi gnul.

• Naslonil bi se, pa je vse na tleh.

• Voditelje iz ljudstva naprošam, naj se vrne nazaj v ljudstvo.

• Kdor je za trdo roko, naj si jo da v mavec.

• Človek je naše največje izropano bogastvo.

• Bolj kot mislim, manj imam somišljenikov.

• Če bo šlo tako naprej, ne bo dovolj niti za hostije.

AKCIJSKA PRODAJA STANOVANJ "PAVLINOV HRIB - TREBNJE"

Na Pavlinovem hribu v Trebnjem prodajamo stanovanja po izredno nizkih cenah. Cena kvadratnega metra stanovanjske površine znaša 980 DEM.

Stanovanja so razporejena v dveh objektih, na izjemno lepi legi v Trebnjem.

Nahajajo se v pritličju, v I., II., III. in IV. nadstropju.

Velikost stanovanj se giblje od 23 m² za garsonjero do 68,95 m² za dvojpolobno stanovanje.

Način plačila:

- plačilo celotne kupnine v 8 dneh po podpisu pogodbe
- kupcem nudimo možnost obročnega odplačevanja na 36 mesecev ob 30 odst. začetnem pologu.

Vse informacije v zvezi z nakupom daje:

SKB Podjetje za promet z nepremičninami, d.o.o., Slovenska 56, 61000 Ljubljana, osebno ali po telefonu (061) 301-632, 313-468.

SEmenarna Ljubljana
izvoz-uvoz p.o.

poslovalnica »MOJ DOM«
Vel. Bučna vas 1, Novo mesto
telefon (068) 23-912

V novo odprti prodajalni vam nudimo:

- hrano in opremo za male živali (na zalogi je tudi »Whiskas« hrana za mačke in »Pedigree pal« hrana za pse)
- raznena semena in vrčičarsko orodje
- na zalogi je 7 sort semenskega krompirja, tudi iz uvoza
- merkantilno žito, krmila
- organska gnojila biopost, biogrena, organo po najnizjih cenah
- mineralna gnojila
- kemične pripravke za varstvo rastlin (škropiva)
- v kratkem bomo prodajali tudi male živali

Podjetje »Moj dom« vam nudi tudi obširen program prodaje iz »Tovarne dušika Ruše«:
— laki in lepila za parket
— lesne lazure
ter seveda program lesnih tvarin (iverice, iverali...), vijaki »Aspa-Arnold« (nemškega proizvajalca), izolacija novo term...

Obiščite nas in sami se boste prepričali o razsežnosti in kvaliteti našega prodajnega programa.

Odperto non stop od 7. — 19. ure; sobota od 7. — 12. ure.
Informacije na tel.: (068) 23-912, 28-078.

OSNOVNA ŠOLA DOLENJSKE TOPLICE
DOLENJSKE TOPLICE
Pionirska cesta 35
DOLENJSKE TOPLICE

RAZPISUJE

DELOVNO MESTO PEDAGOŠKEGA VODJE VRTCEV
PRI OSNOVNIH ŠOLAH OBČINE NOVO MESTO

Za pedagoško vodjo je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpoljuje:

- pogoje za opravljanje dela vzgojitelja ali strokovnega delavca po določilih 38. in 39. člena zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
- ima 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok.

Kandidati naj prijavi priložjo:
- dokazila o izpolnjevanju pogojev,
- program dela, v katerem bo opredeljena vsebina in organizacija dela.

Pedagoški vodja bo imenovan za 4-letno mandatno obdobje. Prijave pošljite v 8 dneh po dnevu objave na gornji naslov. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavljenem razpisu.

SLOVENSKI ŠPORTNI ČASOPIS

EKIPA

VSAKO SREDO PRINAŠA OBILICO
ZANIMIVEGA ŠPORTNEGA BRANJA

Pot do visoke ekonomske razvilitosti so lahko različne, nobena pa ni možna brez podjetnikov.

Studentje iz občine Sevnica!

Izkoristite priložnost za pridobitev ali utrditev dodatnih znanj, potrebnih za razvoj podjetništva v našem ekonomskem prostoru.

Razgovor o izkušnjah razvoja podjetništva v občini Sevnica in o možnostih vašega vključevanja v projekt podjetniškega izobraževanja bo v petek, 29. januarja, ob 17. uri v restavraciji hotela Ajdovec v Sevnici.

Vlogo podjetništva v Sloveniji bo predstavil minister za malo gospodarstvo dr. Maks Tajnikar, z gospodarsko situacijo in dosežki na področju razvoja podjetništva v občini Sevnica vas bo seznanil predsednik Izvršnega sveta Marjan Kurnik, s projektom podjetniškega izobraževanja v občini vas bo seznanila predsednica Skupščine Breda Mijovič, problematiko brezposelnosti in ukrepe aktivne politike zaposlovanja pa vam bo predstavil vodja Zavoda za zaposlovanje Anton Koren.

Podjetje PARK d.o.o. Maribor, Sokolska 19, tel. 102-331, fax: 101-492, po sklepu direktorja od-prda sledeča osnovna sredstva:

- 10 kom. stroj za brušenje parketa 3F
- 5 kom. stroj za brušenje parketa 1F
- 3 kom. kotna brusilka za parket
- 4 kom. mešalec za estrih
- 2 kom. gladilec za estrih
- 4 kom. gradbene omarice
- 1 kom. žaga za beton
- 1 kom. rezkar za beton
- 2 kom. rezkar za plastiko
- 3 kom. fer za plastiko
- 3 kom. stroj za brušenje mase
- 1 kom. viličar — diesel
- 1 kom. viličar — električni
- 2 kom. kompresor

DE časopis slovenskih delavcev

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanavljate? Imate vpeljano dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni? Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing **DOLENJSKI LIST** pozna rešitve, primerne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo:

znak podjetja
vizitke
dopise

propagadna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing
tel. (068) 23-610
fax: (068) 24-898

Poklicite nas, obiskali vas bomo!

ZAHVALA

Mama!
Utihnil tvoj je mili glas,
obstalo zlato je srce.
Le sledi ostale so povod,
od dela tvojih pridnih rok.

V 89. letu nas je nepričakovano po hudi bolezni za vedno zapustila naša draga mama, starica, babica, prababica, sestra in tetka

**ANTONIJA
UDVANC**
rojena Mojstrovič
iz Dolenjega Maherovca 6

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste jo imeli radi, jih poklonili cvetje ali sveče, darovali za sv. maše, nam pa izrekli sožalje ter pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Posebna hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Maherovec, Mihalovec, Novo mesto, Cerov Log, Korntal, Gabrje, Ljubljana

ZAHVALA

V 86. letu starosti me je zapustila draga žena

**TEREZIJA
OMEJC**

z Vranovič 18

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki so mi izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Hvala dr. Alenki Strmec za dolgoletno združenje, župniku za lepo opravljen obred in pevkam za zapete žalostinke.

Žalujoči: mož Tone

ZAHVALA

Rad si delal, rad živel,
držino svojo rad imel.
Zdaj ko tebe več med nami ni,
vemo, koliko nam pomenil si.

Z bolečino v srcih sporočamo, da nas je v 60. letu starosti, mnogo prezgodaj zapustil naš skrbni mož, ati, ded, brat, stric in bratanec

**MIRKO
DAROVIC**

iz Pekla pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje in darovali vence in cvetje. Prisrčna hvala tudi pevcem DU Trebnje, g. Majerjevi za poslovilne besede ter g. kapelanu za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

tabakum

d.o.o. Velika Cikava 25
68000 Novo mesto
tel. (068) 22-625
(068) 23-826

export-import

Nudimo vam:
— aluminijasta platišča za vsa vozila

— avtoplašče: SEMPERIT, FULD, NOKIA, MICHELIN

— kmetijski program:
škopilnice vseh vrst
traktorje UNIVERZALE
traktorje TOMO VINKOVIČ
traktorje CARRARO
rezervne dele
traktorske dele
traktorske priključke

— automobile HONDA
— motorna kolesa YAMAHA

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj.: _____

Št. osebne izkaznice: _____

ZAHVALA

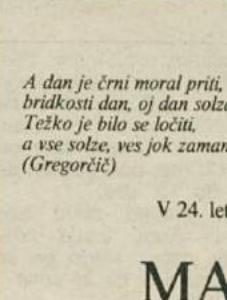
V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, starci oče, brat in stric

**FRANC
PODRŽAJ**

Marjana Kozine 45

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna hvala osebju kurirškega in pljučnega oddelka novoške bolnišnice, sosedom in župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Jože z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan.
Težko je bilo se ločiti,
a vse solze, ves jok zaman.
(Gregorič)

V 24. letu nas je zapustil dragi nepozabni

MATEJ ŽURA

iz Novega mesta, Belokranjska c. 56

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste sočustvovali z nami, darovali vence, cvetje in sveče in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvala velja tudi kolektivom temeljnega sodišča v Novem mestu in Revoza Novo mesto ter odvetnikom Odvetniške zbornice za Dolenjsko. Lepo se zahvaljujemo tudi osebju intenzivnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za vso pomoč, pevcem, instrumentalistom, govorniku in g. patru Luki za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V svojem 85. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, starci oče in stric

**PETER
RUPAR**

Zavratec 10, Studenec

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, delavcem SDK Krško, Kmečki zadružni Sevnica, Mercatorju Sevnica in znancem za izrečeno sožalje, darovalo cvetje ali sveče ter spremstvo pokojnega na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Pesjaku za dolgoletno vestno zdravljenje, pevcem za zapete pesmi ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena Terezija, hči Anica ter sinovi Peter, Lojze, Albert, Jože in Rudi

tedenski koledar

Cetrtek, 21. januarja - Neža
Petek, 22. januarja - Vinko
Sobota, 23. januarja - Rajko
Nedelja, 24. januarja - Franc
Ponedeljek, 25. januarja - Savel
Torč, 26. januarja - Pavliha
Sreda, 27. januarja - Elica

LUNINE MENE
22. januarja ob 19.27 - mlaj

kino

BREŽICE: 21. in 22.1. (ob 20. ur) ter 23. in 24.1. (ob 18. in 20. ur) ameriški kriminalni film Gimnazija v atomskega raja.

ČRNOMELJ: 22.1. (ob 19. ur) in 24.1. (ob 16. ur) ameriška komedija Sam doma. 23.1. (ob 19. ur) in 24.1.

kmetijski stroji

SILOKOMBAN SK 80 S in motorno žago Stihl 076 AU prodam. Dobrdrug, Prečna 30. 174

KOSILNIČO Olympia, širine 127 cm, ugodno prodam. Frankovič, Avguštne 4, Kostanjevica. 178

TRAKTOR IMT 539 zelo ugodno prodam. Viktor Strojinc, Sp. Mladetice 10, Krmej. 184

VRTAVKASTI OBRAČALNIK VO - 4 Pajek Sip Šempeter prodam. (0608)75-745. 205

AGROIZBIRA KRANJ, zasebna trgovina, nudi ugodno vse vrste akumulatorjev Vesna in Topla. Primer: 12 V 97 - 100 - Ah - 7.500 SIT, guma Barum 14.9.13.28. - 30.300 SIT. Rezervne dele za generalno popravilo motorja za traktorje Tomo Vinkovič, Univerzal, IMT, Štore, Zetor. Konkurčne cene! Poklicite na (064)324-802. 221

TRAKTOR Ferguson 539 prodam. Franc Hočevar, Dobrnč 42, Dobnč. 224

TRAKTOR TV 522, plug in frezo, prodam. 84-629. 232

MILATILNICO Poljsko Trakor UTB 445 prodam. 78-249. 238

TRAKTOR Ferguson 35 s kabino, kompresor, zelo ohranjen, prodam. Vinko Barič, Dobrava 19, Podbočje. 243

kupim

PARCELO v Novi gori kupim. Na parceli je lahko tudi staro stavbišče. Stane Jurak, Gor. Kamence 27, Novo mesto. 215

PO UGODNI CENI odkupujemo kozuzne stoke. 27-288. 230

SUHE SMREKOVE PLOHE in hrastove širovce, 18 x 18 cm, kupim. 23-529 ali 22-905. 241

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1990, registriran do maja 1993, prevoženih 13.000 km, ugodno prodam. (068)85-038. 163

Z 101, letnik 1986, prodam. (068) 26-669.

126 P, letnik 1978, registriran do 4/93, v odličnem stanju, prodam. Potocar, Trška Gora 75, Otoče. 182

GOLF, letnik 1979, prodam po delih, in platišča z gumami za VW 1300. 49-374. 192

126 P, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. 73-459. 195

GOLF D, s paket, letnik 1984, registriran do 12.10.1993, prodam. 49-508. 196

JUGO KORAL 45, letnik 1990, rdeč, garaziran, prodam. (068)69-125. 203

Z 750, letnik 1983, in R 4, letnik 1987, prodam. Miklavčič, Roje 11, Šentjernej. 212

GOLF JX D, letnik 1987, prodam. (068)24-989, po 20. un. 217

GOLF, letnik 1978, in Z 850, letnik 1983, prodam. 27-434. 218

R 5 CAMPUS, letnik 1991, lepo ohranjen, prodam. (068)23-805. 219

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Domž, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Sveti, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtih. Posamezna številka 80 tolarjev; naročnina za 1. trimesterje 990 tolarjev; za družbenne skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.980 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglage 1.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.800 tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 1.600 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 90 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/8 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredujeno in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefax 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Casopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ŠIVILJSTVO MARIJA KASTELC, Mali Cerovec 4 a, Novo mesto (smer Novo mesto - Metlika), van nudi usluge šivanja ženskih, moških in otroških oblačil. Se priporočamo! 190

TONSON d.o.o.

Vpisuje v:

- tečaj oblikovanja keramike za odrasle
- tečaj slovenskega jezika
- tečaj angleškega jezika za predšolske otroke
- nadaljevalni tečaj angleškega jezika za odrasle — 2. stopnja

Tečaji bodo potekali na OŠ Grm v Novem mestu, s pričetkom predvidoma 3. februarja. Inf. vsak dan po tel. (068) 85-882

(ob 20. ur) ameriški film Rajske poletje. 24.1. (ob 18. ur) in 26.1. (ob 11. ur) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje.

KRŠKO: 22. in 24.1. (ob 18. ur) ameriška komedija Sam doma. 23.1. (ob 18. ur) komedija Namišljeni bolnik.

METLIKA: 22.1. ameriški akcijski film Smrtonosno orožje. 24.1. (ob 18. ur) in 20.15) ameriški film Ocvrti zeleni paradižnik. 25. in 26.1. (ob 16. ur) ameriška komedija Sam doma.

NOVO MESTO: 21.1. (ob 18. in 20. ur) ameriški znanstveno-fantastični film Iztrebljevalec. Od 22. do 24.1. (ob 16. ur) slovenska komedija To so gadi. 22.1. (ob 18. ur) na obisku Šentjernejsko kulturno društvo. 23. in 24.1. (ob 18. in 20. ur) ameriška znanstveno-fantastična shrijivka Osni potnik 3.

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 9.10.1993, prodam. 56-760, poplidle. 220

Z 750, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. 47-579. 226

GOLF JGL, letnik 1982, prevoženih 130.000 km, prodam. 85-450. 228

JUGO 45, letnik 1986, registriran do 8/93, prodam. (0608)62-043. 231

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1987, limuzina, lepo ohranjen, nujno prodam. 28-164. 234

R 4, letnik 1984, registriran do 8/93, prodam. 76-329. 239

Z 101, letnik 1988, prodam za 4.100 DEM. 20-340. 240

R 4 GTL, letnik 1988 - oktober, in kompresor 150 l, prodam. Kaferle Ciril, Gor. Karteljevo 9, Novo mesto.

obvestila

MONTAŽA KLASIČNIH IN SATELITSKIH ANTEN. Antene Marko Gerden, d.o.o., 44-129, zjutraj in zvečer. 176

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV HLADILNIH NAPRAV Robert Papež Grajska 17 68340 Črnomelj tel.: (068) 52-343

STRANGE OBVEŠČAMO, da sprejemamo naročila za jarkice, rjave, in bele piščance. Zdravje, Zalog 17, Novo mesto, 24-594. 179

Fotografiram, uokvirjam slike in gobeline, prodajam bižuterijo ter razno trafično blago na Kvedrov 28 zraven TV Partizan v Sevnici, in to vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Če se pridejo slikat trije družinski člani, imajo 20% popusta, ostalo blago pa se lahko kupi tudi na tri čeke.

Izkoristite priložnost, ki vam jo nudi Foto Kiderič v Sevnici!

Prejemamo podjetje vabi k sodelovanju samostojne komerciliste z možnostjo stalne zaposlitve.

Pošljite pismene ponudbe s kratkim življenjepisom na:

LOKASTAR d.o.o., Cesta v Gorice 33, 61000 Ljubljana.

Z 750, letnik 1983, in R 4, letnik 1987, prodam. Miklavčič, Roje 11, Šentjernej. 212

GOLF JX D, letnik 1987, prodam. (068)24-989, po 20. un. 217

GOLF, letnik 1978, in Z 850, letnik 1983, prodam. 27-434. 218

R 5 CAMPUS, letnik 1991, lepo ohranjen, prodam. (068)23-805. 219

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, težke, rjave nesnice.

PONUDBA TEDNA:

3-tedenski beli piščanci po ugodni ceni.

Inf. po tel. (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto.

Tečaji bodo potekali na OŠ Grm v Novem mestu, s pričetkom predvidoma 3. februarja. Inf. vsak dan po tel. (068) 85-882

Agencija BRITTANIA SERVIS

posreduje zaposlitev deklepot kot aurpair v Angliji, starih od 18 do 27 let. Inf. (0608) 31-790 od 13. do 18. ure.

Prodam tudi dobro ohranjeno tiskarski stroj ADANA.

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne instalacije. Tel. (061) 752-979.

TRAVNIK, 70 a, v Sajevcah prodam ali dam v najem v zameno za posojilo za odkup stanovanja. Ostalo po dogovoru na (061)578-694, zjutraj.

KMETIJO z gospodarskim poslopjem, 7 ha, prodam. (0608)81-886.

V NAJEM oddam 60 a njiv in 3 ha travnika. (068)82-387.

1500 M2 ZEMLJE, primerne za vinograd, s hramom, elektriko, 8 km oddaljeni iz Novega mesta, prodajamo. (0608)81-886.

VINOGRAD in zidanico v Gadišču Peči prodam. (041)784-408.

UGODNO PRODAM hišo z vrtom in vinogradom v Beli krajini. Možna razna kombinacija. (061)26-453.

prodam

PANCERJE št. 36-37 in smučke, 120 cm, ugodno prodam. (0608)25-986.

BREJO KRAVO 8 mesecov prodam. Makše Marko, Prisojna pot 4, Mirna Peč.

TELČKO, stare in teden, prodam. Gor. Kamence 12, (061)24-641.

KRAVO za zakol prodam ali menjam za telico in kostanjevo kolje. (061)26-484.

4 PRAŠIČE od 100 do 160 kg in plenljivo telico prodam. Zupančič, Strele 5, Šmarješke Toplice.

<

V BREŽICAH v bližini term Čatež prodam dvosobno stanovanje. ☎ (068) 21-826 interna 1315, Tibomir. 191

STANOVANJSKO PRAVICO za enoiposobno trosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici kupim. Šifra: »NAGRADA« 233

KUPIM 1,5 ali dvosobno stanovanje, lahko tudi starejše v Novem mestu ali okolici. ☎ 22-441 int. 348, Lado. 245

razno

LEKTORIRAM vsa besedila v slovenščini, instruiram nemščino. ☎ (068) 26-632.

VODIM TRETMAGE qj gong metoda Wang ai Ping. ☎ (068) 28-250, od 18.-20. ure.

MLADA DRUŽINA nudi pomoč starejšim ljudem, lahko na kmetiji. Možnost dedovanja. Šifra: »POMLAĐ« 172

PIZZERIO na tržnici v Novem mestu prodam najboljšemu ponudniku. Informacije na ☎ 22-617, vsak dan od 17. do 20. ure. 186

LOKAL, 33 m², v središču Novega mesta oddam v najem. ☎ (068) 27-238. 214

TRGOVSKI LOKAL na prometnem kraju v Smolenji vasi 10 dajemo v najem najugodnejšemu najemalcu. Informacije vsak dan od 12. ure dalje na ☎ (068) 32-191. 237

do 20. ure.

KUHARJA ALI KUHARICO, samostojno, z večletno praksjo, zaposlimo pod ugodnimi pogoji. Informacije na ☎ 22-617, vsak dan od 17. do 20. ure.

V DELOVNO RAZMERJE redno zaposlimo 5 šivilj in snažilko. Zaščita, ☎ (068) 50-290.

HONORARNO ZAPOSЛИM avtomehanika s praksjo na tovornih vozilih (Mercedes). ☎ (068) 44-246. 201

PRODAJALCA jajc na terenu iščemo. Vida Kalen, Slakova 7, Novo mesto. 206

V KRŠKEM iščemo pošteno delovno žensko za enkratedenko čiščenje manjše stanovniške hiše. Plačilo po dogovoru. ☎ (068) 32-433, popoldne ali zvečer. 208

SAMO PRI NAS 30 % provizija za delo na terenu! Informacije na ☎ (068) 24-573.

RAZLIČNE VRSTE popolnoma samostojnih del nudim. Podrobna navodila na naslov za nabavo potrebnega materiala in naslovi za prodajo blaga vam pošljem po pošti. Kerec, poštno ležeče, 61261 Ljubljana - Dobrunje. 229

HONORARNO akvizitersko prodajo nudim. Naslov v oglašnem oddelku. 235

ČE ŽELITE dober zasluzek in vam odgovarja delo na terenu, poklicite v četrtki in petek po 15. uri na ☎ 23-977!

IŠČEM akviziterja za prodajo oblačil. ☎ (068) 85-392. 237

službo dobi

BISTRO 7, avtobusna postaja Novo mesto, zaposli dekle za strežbo v lokalnu. Informacije v lokalnu. 168

NATAKARJA ali natakarico, samostojno, z nekajletno praksjo, zaposlimo. Informacije na ☎ 22-617, vsak dan od 17.

ZAHVALA

Nepričakovano, v 50. letu starosti, nas je po hudi in težki bolezni zapustil naš ljubljeni, skrbni mož, oče, last in dedek

IVAN ŠTEFANIČ

z Mrtic 61

Ob nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za pomoč in iskreno sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem podjetja Pionir, kolektivom Petrol, Elektron in Lipa, g. Avšiču za poslovilne besede, osebju Intermega oddelka brežiške bolnišnice za skrb ter zdravnici g. Strašek za lajšanje bolečin, g. župniku ter g. Žičkarju za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je po težki in dolgotrajni bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, svak in stric

FRANC AVGUŠTINČIČ

mizar v pokolu
iz Gradca v Beli krajini

Ob boleči izgubi se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tako številno udeležbo ob zadnjem slovesu. Srčna hvala vsem za darovano cvetje in izraze sožalja. Hvala Franciju Renku za organizacijo pogreba, GD Gradec in govornikoma za ganljive besede slovesa. Zahvalo smo dolžni mnogim zdravstvenim delavcem, ki so mu lajšali zadnje leto življenja. Iskrena hvala g. župniku za lep pogrebni obred. Še posebna hvala družinama Strugar-Prosenjak in Rus, ki sta nam tako nesobično pomagali.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Zivljenje je trudno končalo svoj boj, nadzadnje si le nasel željeni pokoj. In mir, ki si ga že deležen ti, srečni s teboj bomo nekoč užili tudi mi, ki sedaj nas tvoja smrť boli, boli...

Ob tragični izgubi našega dragega

PAVLA GORŠETA

iz Obrha 14 pri Dragatušu

se globoko pretreseni z bolečino v srcu toplo zahvaljujemo vam, ki ste se trudili, da bi mu vrnili zdravje, vsem, ki ste nas bodrili v najtežjih trenutkih, nam izrazilo sožalje in nam kakorkoli pomagali ter še vedno sočustvujete z nami. Hvaležni smo vsem, ki ste našemu Pavlu darovali cvetje, ga pokropili in pospremili k prernemu grobu, se od njega poslovili s toplimi besedami in čustvi, s pesmimi in molitvijo.

Vsi, ki ga bomo ohranili v srčih

Obrh, 17.1.1993

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, draga mama, več v našem domu ni. Če pridna roka koga bi rešila, tebe, draga mama, ne bi črna zemlja krila.

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA PLUT

rojena VOLK
iz Vavpče vasi 17 pri Semiču

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, sveče, za izrečeno sožalje ter vsem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Tanji Pustavrh in Martini Jakš za poslovilne besede, Iskri Semič, pevkam in črnomaljski godbi ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvaljujemo pa smo dolžni družinama Molek in Pavlinič iz Gradca za nesobično pomoč.

Žalujoči: hčerke Vida, Olga in Mira z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustil naš dragi brat in stric

IVAN KUČIČ

Slinovce 11, Kostanjevica na Krki

Ob izgubi dragega brata in strica se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem za podarjeno cvetje, sveče in sv. maše. Posebna zahvala SÖP Ikon ter družinam Mihelič, Laknar, Colarič in Krhin.

Žalujoči: brat Ludvik z ženo ter nečakinje Breda, Martina, Ruža z družinami

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša mama in stara mama

ANA HRIBLJANA

iz Gubčeve 16 v Metliku

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam nudili pomoč, darovali cvetje in nam izrekli sožalje ter pokojno pospremili na poslednji poti. Posebna hvala osebju Doma počitka.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

STANKE PUNGERČIČ

roj. Godec
iz Škocjana 62

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izraze sočustvovanja in darovano cvetje. Posebna zahvala velja osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, kardiološki odsek II. nad. intenzivna nega, ter njeni osebni zdravnici iz Zdravstvenega doma Novo mesto. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje.

V 88. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, sestra, teta, babica in prababica

JOŽEFA HREN BUKOVČEVA

iz Sadinje vasi 31

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste od nje poslovili in jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi obema župnikoma za lepo opravljen obred, pevcem iz Žužemberka ter govornicami gospo Fabjanovi za lepe poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

JANEZA JUDEŽA

iz Gudurice, roj. v Šentjurju pri Mirni Peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem iz Straže in Gudurice, ki so nam v tem težkem trenutku pomagali in stali ob strani.

Žalujoči: žena Danica in hči Danijela z družino

Straža, 18.1.1993

V SPOMIN

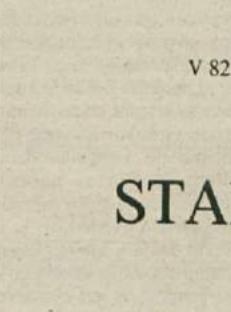
Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar druži nas. So vezni močnejše. Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (Mila Kučič)

Boleč in žalosten je spomin na našega moža, očeta in dedka

JANEZA ZUPANČIČA

20. januarja je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil. Pogrešamo ga. Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš

STANKO REPŠE

iz Brinja

Pokopali smo ga v torek, 12.1.1993, v Šentjanžu. Iskreno se zahvaljujemo dobrom sosedom, znancem, prijateljem in sorodnikom za vso pomoč, izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Posebna zahvala dr. Senici za pomoč v bolezni, duhovnikom za lep obred, gasilskim društvom Tržiče, Krmelj, Sevnica, Loka in Šentjanž, govornikom, pevcem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovem zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Pot življenja je končana, zadnji dom bo ta poljana. Prst slovenske zemlje črne v večni te somrak zagrne. V večnih loviščih zdaj loviš in lovski rog ti žalostno pojde v zadnje slovo.

V 88. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, mož, stari oče, pradedek in stric

JOŽE VRANEŠIČ

Novoselski Jožko
Tribuče 54, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali vence, sveče ter pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu župniku za lepo opravljen obred in govornikoma za besede slovensa pred domačo hišo in odprtim grobom. Posebna zahvala vaškemu gasilcu, LD Adlešiči in Lovški zvezzi Črnomelj za izjemno lepo organiziran pogreb ter lovškemu pevskemu zboru za pesmi slovensa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, šest hčera z družinami, 14 vnukov in 15 pravnukov

portret tega tedna

Branko Matkovič

Ko je Branko Matkovič pred slabimi tremi leti postal predsednik občinske skupščine po številu prebivalcev najmanjše slovenske občine, je s trinajstimi leti veljal za enega najmlajših metliških županov in četrtega najmlajšega v Sloveniji. To pa ne pomeni, da je bil veliko manj izkušen od ostalih, saj si je kot dipl. pravnik in vodja pravne službe v Beti nabral obilo koristnih izkušenj. A četudi predsednik občine s komaj 8.000 prebivalci, se je odločil za profesionalno politično delo. Vedel je, da drugače svojega poslantva ne bi mogel temeljito opraviti, saj predsednik majhne občine nima pravnič manj delu kot velike. Zlasti ne metliške, kjer so v zadnjih letih zelo zmanjšali število zaposlenih, tako da na predsednika pada marsikatero breme, ki ga v večjih občinah naložijo različnimi službam.

Branko sicer pravi, da je to lahko prednost ali slabost manjših občin. Res pa je, da prav zaradi majhnega števila občinskih uslužbencev pred njegovimi vrati ni tajnice in k njemu lahko brez vprašanj "kam in zakaj" pride vsak, ki želi. Nima predsednikovih ur, kar so bile v modi nekdaj. Ce le utegne, si vzame čas za vsakogar, tudi za kloščarja, ki mu mora za popotnico iz lastnega žepa dati še nekaj stotakov.

Ceprav velikokrat razmišlja, ali je bilo v preteklosti vse narejeno tako, kot bi moral biti, ima vseeno raje prihodnost. Misli na čase, ko se bodo

M. BEZEK-JAKŠE

Čeprav velikokrat razmišlja, ali je bilo v preteklosti vse narejeno tako, kot bi moral biti, ima vseeno raje prihodnost. Misli na čase, ko se bodo

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Ko meter ni meter — Pohvala uvodničarju — Avtobusarji ne pozna voznega reda — Eni 400 tolarjev, drugi pol manj — Nesnaga okoli vrtca — Toliko klora

Med zadnjim dežuranjem pri uredniškem telefonu se novinar sicer ni dolgočasil, a nad (pre)številnostjo klicev se more pritoževati; bilo jih je ravno toliko, da pričuoče rubrike ni treba prekiniti.

Jože Radej iz Sevnice je pripravljen Dolenjskemu listu poslati zajeten kup gradiva o že tri leta trajajočem sporu glede odškodnine, ki jo je dobil od Petrola ob napeljavi plinovoda. Po meritih petrolovcev naj bi bila plinovodna trasa na Radjevem zemljišču široka 14 metrov (za toliko široko je bil izplakan), a lastnik meni, da je na nekaj mestih trasa široka celo 20 metrov (zato naj bi bil oskodovan za placiло 360 m² zemljišča). To je dokazal tudi zapršeni cenilec, na ugotovitve slednjega pa se pri Petrolu ne ozirajo; njihova komisija je lani spet merila in konec leta je vodja Petrolove pravne službe Radeja pisno obvestil, da trasa ni širša od 14

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala socialna delavnica Ivanka Vene.

Halo, tukaj je bralec Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralecem. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremeniли, morda koga pojavili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobno. Na voljo smo vam vsak četrtek zvezre, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnih.

Tonček Plut z zvesto Učka

Paša je prava akademija za bršljanov list

Tonček Plut, posebnež

Mladica — 25. januarja pred 85 leti je na Mladici pri Semiču zavezal Plutov Tonček, ki danes velja za posebnež tega kraja in časa. Ni jih malo, ki njegovo ime takoj povežejo z igranjem na bršljanov list. Prav zaradi tega nenašvadne instrumenta je postal znan dalleč naokrog, bodisi da je igral s semiško folklorno skupino ali s sinovoma Tonegom in Slavom.

Ceprav ga je hotel posnemati že marško, pa tako čistega glasu iz bršljanovega lista ni uspel izvabiti nikomur. Tudi zato ne, ker nične ni nanj igral toliko let kot Tonček, pa tudi v pravem okolju se niso učili. Tonček zatrjuje, da se igranja na listi ne bi mogel nične naučiti na nobeni glasbeni akademiji, kajti prava akademija za takšno igranje je paša. Ob opazki, da je tudi dr. Dušan Plut ob neki priložnosti dejal, da se bo prisel k njemu naučiti igranja, pa Tonček pravi: »Naj le pride! Pokazal mu bom, kako se igra! Ampak to ni dovolj, zraven bi moral hoditi še na pašo.«

Tonček je v 83. letu starosti skupaj s sinom Slavom izdal tudi kaseto »Nekaj vam povedal...«, ena njegovih pesmi pa se je znašla tudi na britanski lestvici tovrstne glasbe in zasedla celo prvo mesto. Vendar pravi, da bo kljub svojim letom še kdaj zapel in zaigral, saj bršljanov listov ne bo zmanjkal. A raje takrat, ko bodo ljudje veseli, saj teďa tudi njegova pesem najlepša zveni.

Plut sicer ne ve recepta za dolgo življenje, spominja pa se, da so mu, ko je pri štirinajstih letih hudo zbolel, preročevali, da ne bo dočakal 20 let. Res ga že močno zaučata sluhi in vid, a se kljub temu vsak dan odpriavo v Semič. Spremja ga zvesta piščka Učka, in če ji kdaj uide, ga pošče sama. Nekje ga že najde, bodisi v trgovini, hotelu ali gostilni, kjer s starimi Semičanci pomordruje o tem ali onem.

M.B.-J.

metrov. In pika. Čigav meter je res dolg en meter kot izvirnik v Parizu, je težko reči, saj v končni posledici ne gre za meter, ampak za denarno odškodnino.

Legali bi, ako bi trdili, da novinarjem hvala ne godi, vsekakor pa svoje delo laže presojamo po kritičnih odzivih bralevcu. Petra iz Novega mesta je vseeno vztrajala, naj javnosti posredujemo njeni pohvalni uvodnikom, ki jih piše odgovorni urednik Marjan Legan. »Ne podcenjujem pisanja drugih novinarjev, a iz prispevkov g. Legana veje toliko poznavanje in pravilno odzivanje na vsakdanje žogoče teme, da bi »Dolenjci« veliko pridobil, če bi uvodniki pisali le urednik,« je predlagala Petra in hkrati izrazila mnenje, da se po odprtosti tudi za najbolj nasprotujoča si gleidišča bralevcem Dolenjski list lahko kosa s katerimkoli časopisom na Slovenskem.

Kako točno so seznanjeni s svojim voznim redom zaposleni na novomeški avtobusni postaji, zgovorno priča naslednji primer. Skupina Novomeščanov se je hotela lanskega 26. decembra v čast osamosvojitve povzpela na Gorjanče, in sicer iz Gabrja. Tri dni pred izletom se je gospa, ki nas je poklical, na avtobusni postaji pozanimala, ali bo na dan državnega praznika vozil avtobus v omenjeno podgorško vas. Odgovor je bil pritrilen, a dan po božiču so zgodaj zjutraj na postaji zamaši čakali na avtobus. Od dolgočasenih prevoznikov so bili deležni le začudenja, kdo da jim je povedal, da bo na praznik avtobus vozil v Gabrje, o kakem opravičilu pa ni bilo ne duha ne sluba.

Bralek iz okolice Trebelnega je pojasnila, kako je trebanjska kmetijska zadruga razdelila korzo tistim, ki so imeli škodo zaradi lanske suše: kdo ima več krv, je dobil več živeža in obratno. Do tod bi bilo po gospojinem mnenju vse lepo in prav, če ne bi bilo lanskega decembra še cepljenja krv, kjer pa je bilo pravilo zasukan. Kdo ima manj krov krov, je moral za vsako cepljenje odšteeti po 400 tolarjev, pri več krvah pa je injekcija stala pol manj. Gospa se s takim razlikovanjem kajpak ne strinja, zato sprašuje, koliko vode bo moralno še preteči, da bomo ljudje (in

Mirenski TOM za badminton

MIRNA — Badmintonski klub TOM, rojen pred dobrim letom na pobodu Športne zveze Trebnje—Centra za šport, ob razumevanju mirenske osnovne šole in ob izdatni podpori ambicioznega mladega kolektiva Tavarne opreme, d.d., Mirma (TOM), je v kratkem času iz zametka novega športa na Dolenjskem prerasel v že kar pomembno središče badmintona tudi v državnem merlu.

Glavni sponzor TOM je seveda omogočil, da je trener in igralec kluba postal štirikratni državni prvak v badmintonu Sašo Zrnec, Marko Kapus s trebanjske športne zveze je za trenerja pridobil še Ljubljancana Mileta Čuka. Medtem pa so se usposobili za vaditelje še domačini Bojan Krme in Sašo Cvelbar ter Veljko Kolenc, učitelj telesnih vzdgoj na mirenski šoli, ki je hkrati podpredsednik BK TOM. Mimogrede: predsednik kluba je direktor TOM-a Janez Dulec.

Okrug 60 aktivnih članov BK TOM je razdeljenih v 4 sekცije: začetniki, tekmovalna skupina, mladinci in člani. Ti vadijo trikrat tedensko po dve uri v telovadnici mirenske šole, enkrat tedensko pa v trebanjski športni dvorani. Dve uri na teden pa imajo na voljo rekreativi. Med Mirencani je nekaj obetavnih igralcev. Pri pionirjih sta dva med najboljšo deseterico, zlasti se odlikuje 13-letni Uroš Kirm, pri članih pa se je presentivo dobro uveljavila Sašo Cvelbar, glede na to, da je pozno začel tekmovalno pot, saj se je prebil že do 16. mesta. Klubska ekipa nastopa v B-ligi, vzaveto sodelovalo tudi Novomeščani, ki prihajajo na treninge tudi ob nedeljah. Konkurenca v badmintonu je v Sloveniji že dočka močna, saj se je denimo na zadnjem turnirju za DP pionirjev pomerilo 74 tekmovalcev.

»Dosej smo se že izkazali kot dobri prireditelji več turnirjev in prijateljskih tekem. Tudi s pripravami pri nas so bili najboljši slovenski badmintonski igralci zadovoljni. Zdaj gre le še zato, da se Dolenjci z dobrimi delom še tekmovalno bolj uveljavimo. V trebanjski občini smo pridobili na šolah na Mirni, v Trebnjem in Mokronugu kar precej privržencev, a zdi se, da ima še največ uspeha Francij Gabrijel, ki vodi šolsko športno društvo na mokronoski šoli. OŠ Mirna in njemu ravnatelju Petru Podobniku bi se zahvalil, ker nam pomaga s prevozi in nam tudi ne zaračunava najemnine za vadbo v telovadnici. Oprimo si nabavljamo sami. Starši morajo dosti prispevati, da svojim otrokom omogočijo igranje badminton, saj oprema, loparji in žogice niso poceni. Na Dolenjskem se uveljavljajo novi športi: tenis, squash, badminton, menim pa, da ima prav slednji največje možnosti. Letos naj bi bil badminton prvič uradno vključen v šolski šport in bo organiziran tudi državno šolsko prvenstvo,« pravi podpredsednik BK TOM Veljko Kolenc. P. PERC

VIKEND PAKET ODSEL V LJUBLJANO

DOLENJSKE TOPLICE - V pondeljek, 18. januarja, so v prostorih Zdravilišča Dolenjske Toplice z dvodnevno zamudo opravili žrebne kuponov, ki so jih obiskovalci restavracije »Rog« v Dolenjskih Toplicah dobili, če so izkoristili ugodnosti, ki jih ponujajo nedeljska kioska v tej znanih topliških restavracijah. Komisija je izzrebalila 14 lepih nagrad, najbogatejšo - vikend paket v Zdravilišču Dolenjske Toplice - pa je prejel Nikolaj Boljkovac s Zoisovo 9 v Ljubljani.

D. R.

disko glasba v četrtek, petek, soboto ob nedeljah evergreeni od 21. do 04. ure

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Če vam zdravnik ne predpiše drugače, poslušajte oddajo »Glasba je življenje« vsaj enkrat na teden, po možnosti v soboto, ko se vrta na valovih Studia D. To soboto imam še prav posebne goste, rekorderje slovenske glasbene scene. To so, lahko bi rekla, večni Faraoni z obale. Letos praznujejo 25-letnico svojega neutrudnega glasbenega delovanja in marsikaj zanimivega so načekali. Na vprašanje, kaj jih je v minulem letu najbolj nasmejalo, so odgovorili kot v eni glas: »Prva nagrada na festivalu morja in sonca!«

Pa ne bodo Faraoni edini, ki bodo peli to soboto. Če bi radi slišali, kako pojoe ministri — sedaj v glavnem že biši - pa prisluhnite, saj s svojih magnetofonskih trakov izbrskala prav vso pojočo slovenske velmožje, od Mihe Jazbinška in Jožice Puharjeve do Milana Kučana.

Vaša Simona

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Zajeten kup dopisnic

Kaj je na sliki? .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na dopisnike na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado SONJI BARAGA iz Kočevske Reke. Nagrjenki cestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (3) Veselje na vasi - BRATJE IZ OPLOTNICE
- 2 (4) Kjer doma je veselje - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
- 3 (1) Zimski dan - SLOVENSKI KVINTET
- 4 (6) To si ti - FANTJE Z VSEH VETROV
- 5 (5) Kam bova vandrala - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 6 (2) Naj zvone zvonovi - ANS. LOJZETA SLAKA
- 7 (-) Darilo vseh daril - ANS. JOŽETA ŠUMAHA
- 8 (7) Stara polka - TRIO SVETLIN
- 9 (8) Pot domov - ZASAVCI
- 10 (9) Slovenska Micka - IGOR IN ZLATI ZVOKI

Predlog za prihodnji teden: Pri nas je glasba doma - HMELJARSKI INSTR. KVINTET

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

KAJ BI TI STORIL Z MILOŠEVIĆEM?

- V časopisu sem prebral, da je Milošević vojni zločinec.
- A slobob?
- Ja. Za vojnega zločincega so razglasili kar v nekaj zahodnih časopisih.
- Zanimivo.
- Baje ima v Grčiji že kupljeno hišo.
- Čemu mu bo?
- Če mu bo preveč vroč pod nogami, bo zbrisal čez mejo.
- A sam?
- Ne vem. Pišejo pa, da bo šlo z njim veliko bogastvo.
- Če mu bo?
- Če mu bo preveč vroč pod nogami, bo zbrisal čez mejo.
- A sam?
- Ne, naravno.
- Kako pa bo izginil iz Srbije?
- Menda z letalom.
- Ta je dobra!

- Mečkali bodo toliko časa, da bo slobob enostavno izpuhnel.
- Ne sklepša slabo.
- Potem pa ga bodo desetletja in desetletja iskali.
- Je tako.
- Ko bo star, obnemogel in ves raka, ga bodo našli.
- Približno tako bo, ja.
- Postavili ga bodo pred sodnike, ki bodo lahko samo še ugotovili, da je iz človeških nagibov najpametnejše končati proces.
- In kaj bi storil ti? Prepričan sem, da se ne bi izčivjal nad nemočnim ter nebogljennim starčkom.

TONI GAŠPERIČ